

PETER DE ZWAAN

**Bob
Evers**

**BIZARRE KLUSSEN
MET
VAKANTIEBUSSEN**

Bizarre klussen met vakantiebussen

**Bizarre klussen
met vakantiebussen**

door
PETER DE ZWAAN

Omslag Bert Zeijlstra

1e druk

Uitgeverij De Eekhoorn

© Copyright 1996 Uitgeverij De Eekhoorn BV, Zeewolde
Druk: Rotatie Boekendruk B.V.

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN
HAAG

Zwaan, Peter de

Bizarre klussen met vakantiebussen/Peter de Zwaan -
Zeewolde: De Eekhoorn - (Bob Eversserie ; B 43)

ISBN 90 6056 568 1

UDC 82-92 NUGI 220

Trefw.: jeugdboeken; verhalen.

Een telegram met een Schots luchtje

Het telegram hing precies in het midden van het prikbord. Eronder hingen papiertjes met mededelingen en telefoonnummers netjes in het gelid, mathematisch gerangschikt op omvang en lopend van groot naar klein.

Door het open raam van de kamer die er uitzag alsof er die ochtend grote schoonmaak was gehouden kwam een zucht nazomerwind.

Het telegram ritselde en verschoof.

Een jongen boog zich voorover en duwde met de punt van een potlood het papier terug in de oude stand. Hij keek naar de tekst alsof hij elk ogenblik verwachtte dat de woorden van volgorde zouden veranderen.

Hij zuchtte.

‘Bob. Zes uur hal RAI-station. Heb opdracht. Mac.’

Hij draaide zich om en keek de kamer in. ‘Kennen wij een Mac?’ Bob Evers scheurde zich los uit een verhaal over het voortstuwingsmechanisme van Russische raketten en keek op. ‘Natuurlijk kennen we een Mac. Alle Schotten zijn Mac. MacDit, MacDat, MacDonald. Het gaat erom: kennen wij een Mac die alleen Mac is?’

‘Of die anders heet, maar die denkt dat Mac voor ons genoeg is.’

‘Precies Jan, zo’n Mac. Maar ik heb in geen jaren een Schot ontmoet die me is bijgebleven.’

Jan Prins schudde koppig zijn hoofd. Hij geloofde zelden iets voor het op drie manieren was bewezen.

‘Natuurlijk ken je hem wel en ik en dat rode ondiep daar ook. Jij zeker, want hij kent jou. Het is lang geleden dat jij je hersens hebt moeten gebruiken, dat geef ik toe, maar nu is het er de tijd voor.’

In de hoek van de kamer klonk een klaaglijk gekraak. Een monsterlijk dikke jongen wentelde zich om op een te smal bed. Zijn rode haren zaten verward en op zijn bolle wangen glommen duizenden sproeten. ‘Veel gekker dan de naam is

het adres,' zei hij toen het stalen matras was uitgedeind. 'Ga maar na. Waarom stuurt onze geheimzinnige Mac het telegram hier naartoe? Het is gericht aan Bob, maar waarom is het afgeleverd in Amsterdam op het adres van Prins? Vertel me dat eens, Janneman.'

Jan beet op zijn potlood, schrok toen hij de afdrukken van zijn tanden zag en probeerde de putjes weg te wrijven. 'Kan ik niet,' gaf hij toe.

Bob Evers gooide zijn tijdschrift in een hoek, grijnsde toen hij zag dat Jan verstoord naar hem keek en zei: 'Arie heeft gelijk. Waarom stuurt een mij onbekende heer een telegram naar het adres van Jan Prins?'

Arie Roos ging zuchtend op de rand van het bed zitten. Hij voelde de ijzeren rand doorbuigen en hield een ogenblik zijn adem in. Het bed hield het en Arie stond op. 'En waarom stuurt hij een telegram?' vroeg hij. 'Een telegram is van vroeger. Tegenwoordig zijn er faxen, die gaan sneller.'

'Ik heb geen fax-apparaat,' zei Jan Prins.

'Ik wel,' zei Arie. 'Thuis en op de rederij hebben we er drie en zou deze geheimzinnige Mac die Bob kent en die jouw adres heeft iemand als mij over het hoofd zien?'

'Niemand ziet jou over het hoofd,' zei Bob Evers. 'Jan en ik zouden het maar al te graag willen, maar het lukt niet. Een mysterieuze Schot maakt geen schijn van kans.'

'Een Schot met een luchtje,' zei Jan. 'Er is iets met dat telegram, geloof mij maar.'

Bob ging achter Jan en Arie staan en alle drie keken ze naar het stuk papier.

'Zes uur,' las Jan Prins voor. 'Zes uur vandaag? Zes uur morgen? Waarom staat er geen datum bij?'

Bob draaide het papier om. 'Het is gisteren laat in de avond verstuurd vanuit Oostende. Waar ligt Oostende?'

'België,' zei Jan kort. 'Het wordt tijd dat je je landen leert kennen. Je bent langzamerhand een halve Europeaan, maar je weet nog steeds niet hoe die lappendeken aan landen in elkaar zit.'

'Er komen er ook elke maand meer bij,' zei Bob verontwaardigd.

'Jullie vertellen me dat gemeenten worden samengevoegd omdat ze groter moeten worden, maar als je een week geen

krant leest dan mis je gegarandeerd het ontstaan van een nieuwe natie. Hoeveel hebben jullie er onderhand. Dertig? Veertig?

‘Vijftig,’ zei Arie. ‘Evenveel als dat land van jou aan staten heeft.’ Hij schoot in de lach. ‘Als ze je al telegrammen in Nederland gaan sturen in plaats van in Amerika, dan mogen we wel zeggen dat je minstens driekwart Europeaan bent. Weet je nog waar Pittsburgh ligt, Bobbie?’

‘Dat vroeg mijn vader eergisteren ook,’ zei Bob stijf. ‘Hij vroeg het heel hard. Ik geloof niet dat ik hier weken kan blijven zonder dat hij een ijlbode stuurt om me te halen.’

‘Je zult gek kijken als hij zelf komt ijlen,’ zei Jan droog en hij grinnikte toen hij Bob zag rillen. Hij wees naar het prikbord. ‘Wat ik zo gek vind is dat er staat: zes uur. Niet: tussen vijf en zeven, of: in de namiddag, maar precies zes uur.’

‘Alsof het een bevel is, bedoel je.’

‘Precies, dikke. Dit telegram is van iemand die ons goed kent of van iemand die gewend is zijn zin te krijgen.’

‘Toch zegt de naam me niets,’ zei Bob.

Arie liep naar het raam en keek naar de drukte op de Amsterdamse grachten. In de verte klonk het getoeter van automobilisten die hun weg versperd zagen. Op de hoek waren twee mannen bezig het wegdek open te breken.

Hij ging op de vensterbank zitten en keek de kamer in die op slag vrijwel verduisterd was.

‘De vraag is: gaan we om zes uur, ja of nee?’

‘Ga uit dat raam,’ zei Jan.

‘De vraag is: ga ik, ja of nee?’ zei Bob.

‘Arie, ga uit dat raam.’

‘Wat bedoel je met: ga ik? Gaan wij niet mee dan?’

Jan stond op. ‘Arie, gá út dát ráám.’

Arie trok een spottend gezicht. Hij schoof een bil achteruit tot op het kozijn en boog zich achterover, waardoor een baan zonlicht kans kreeg langs hem heen te glippen. Tegelijkertijd opende zijn mond zich voor een van de typische Roos-antwoorden waarmee hij Jan vrijwel dagelijks op stang wist te jagen.

‘Hoe...?’ zei hij, en dat was precies het enige wat hij kon zeggen, want krakend schoot een stuk van het kozijn los van de muur en Aries formidabele achterwerk gleed achteruit. Zijn

handen scheurden los van de raamstijlen en hij viel achterover. Met zijn knieën over het restant kozijn en zijn kuiten tegen de iets lager liggende vensterbank bleef hij machteloos hangen.

Jan keek tevreden naar Bob. 'Hij denkt altijd dat ik zeurderig ben als ik iets vraag en daarom bleef hij zitten. Het kozijn is rot. Volgende week komt de timmerman.'

Bob keek nadenkend. 'Hij hoeft in elk geval het rotte hout niet meer te verwijderen, dat is goed en grondig gebeurd, lijkt me. Denk je dat we met ons tweeën dat nijlpaard binnenboord krijgen?'

'Met een takel?'

'Een dommekracht?'

'Groot materieel van een bouwbedrijf?'

Van buiten klonk een klaaglijk geluid. Ze bogen zich over de machtige dijnen van jongeheer Roos en keken naar zijn rood-aangelopen gezicht en zijn angstige blauwe ogen. 'Trek me op, kaffers. Ik hou het niet lang.'

Jan pakte een besproete pols. 'Geen grappen meer vandaag?' vroeg hij. 'Geen schimpscheuten? Geen opmerkingen over netheid en zuinigheid?'

Het vollemaansgezicht van Arie kreeg trekken van intens lijden. 'Dat is chantage,' hijgde hij.

Jan keek gelukkig naar beneden en zag van beide zijden mensen naderen.

Schuin onder Arie stonden twee jongens. Ze keken naar boven en gingen snel een paar stappen achteruit.

'As-ie falt dan kenne ze deze weg in geen drie weke gebruike,' zei de een.

'Hou 'm vast,' riep de ander. 'Hij slaat dwars door de klinkers.'

Bob pakte de andere pols van Arie en knipoogde naar Jan. 'Ben je niet bang dat hij de voorpui uit het lood trekt?'

'Nou begrijp ik waarom de helft van de huizen aan de grachten scheef staat,' zei Jan. Hij zag dat het gezicht van Arie langzaam groter en roder werd. Een van de jongens beneden zag het ook.

'Net een binnenband die te hard wordt opgepompt,' zei hij, terwijl hij verder achteruit ging. 'As-ie knapt dan denke ze op de Dam dat'r een bom is ontploft.'

'Dat is ze vet,' zei de ander. 'Dat zakt naar ze kake. As't er

maar niet uitloopt.’ Hij keek bezorgd.

Achter hem stonden nu enkele tientallen mensen en links en rechts van hen zag Jan een rij auto’s. De inzittenden leunden uit de ramen en keken vol belangstelling toe. Iedereen beleefde plezier aan het gespartel van de monsterlijk dikke jongen die hulpeloos rondkeek. Soms verschoof hij een paar millimeter en dan dwarrelden stukjes vermolmd kozijn naar de kade.

Jan kreeg een warm gevoel in zijn nek toen hij de aangroeiende menigte bekeek. Het was een kwestie van tijd voor een haastige automobilist op zijn toeter drukte of voor een hulpvaardige Amsterdammer naar een telefoon rende om de politie te bellen. Hij schrok toen hij iemand om de brandweer hoorde roepen.

Snel gaf hij Bob een seintje. ‘Trekken, Bob. Straks staan politie, ambulance en brandweer voor de deur en dan zijn we de rest van de dag bezig om mijn vader uit te leggen dat we niet expres voor opschudding hebben gezorgd.’

Het verplaatsen van een massa als die van Arie Roos is niet iets wat je met een achteloos rukje kunt afdoen en in dit geval was het zelfs een uiterst lastig karwei, want het had geen zin om steun te zoeken tegen het gammele raamkozijn.

Centimeter voor centimeter kwam het bovenlichaam van potvis Roos omhoog, al gauw begeleid door opzweepend handgeklap van de belangstellenden.

Toen Arie met een ruk de kamer inschoot waren ze alle drie nat van het zweet.

‘Raam dicht,’ beval Jan. ‘Snel, want anders gaan die lui beneden nooit weg. Straks stormt mijn vader met een klewang in zijn hand naar buiten en dan hebben we een geheel nieuw soort amok.’

Bob huiverde. ‘Dat moet niet,’ zei hij. ‘Daar zijn we dan de hele dag druk mee.’ Hij liep naar het raam en trok het dicht. Helemaal goed hing het niet meer in de sponning, maar de grendel pakte nog net. Snel schoof hij het gordijn ervoor.

‘Eerst wassen,’ zei hij. ‘Ik ben nat tot achter mijn knieën.’

Jan knikte. ‘Neem jij de badkamer maar. Arie kan het fonteintje gebruiken, ik ga naar de keuken. Laten we opschieten, we hebben meer te doen vandaag.’

Een kwartier later keken ze opnieuw naar het telegram; Arie

een beetje beverig en met een ademhaling die nog steeds allerm minst soepel ging, Bob en Jan borrelend van inwendige pret. 'Juist,' zei Arie na een poosje. 'Als ik me niet vergis was de vraag of Bob wel of niet naar het RAI-station zou gaan.'

Bob schudde zijn hoofd. 'Ik ga in elk geval. De vraag is: gaan jullie met me mee of gaan jullie vooruit?'

'Vooruit natuurlijk,' zei Jan meteen. 'Om vijf uur zijn wij er. We kijken de kat uit de boom.'

Arie gaf een snork. 'De kat uit het viaduct, bedoel je. Het is daar hoofdzakelijk beton, rails en autoweg.'

'Een plaats waar je alle kanten op kunt.'

'Met alle soorten van vervoer.'

Bob zuchtte. 'Ik hoop dat ik de heren binnenkort een keer meekrijg naar Pittsburgh. Dan gaan we naar het centrum en daar zoek ik een vriendje met wie ik geheimtaal kan uitslaan. Ik ken het RAI-station niet, houden jullie daar even rekening mee?'

Jan trok aan zijn onderlip. 'Het RAI-station, Bobbie, is ongeveer de beste plek die je voor een ontmoetingsplaats kunt uitzoeken als je kwade plannen hebt. De trein stopt er, de metro en de sneltram naar Amstelveen. Links en rechts van het station zijn autosnelwegen en er vlak langs loopt de Europa Boulevard en die heeft, net als de snelwegen, dubbele rijstroken.'

'Via een viaduct en een minipark kom je bij het RAI-complex waar bijna dagelijks vergaderingen, bijeenkomsten, congressen en tentoonstellingen zijn,' vulde Arie aan. 'Achter de RAI ligt het Beatrixpark en als je daar bent dan ben je met een auto niet meer te volgen. Geloof ons maar: het RAI-station is de ideale plaats voor een mooie, snelle overval of afrekening.'

'Bovendien is Schiphol vlakbij, dus je kunt rap het land uit ook nog.'

Bob stak een hand op. 'Ho wat. Stop even. Waarom gaan we er vanuit dat er sprake is van gewelddadigheden?'

'Omdat we voorzichtig zijn,' zei Jan kortaf. 'Ik geef toe: er zijn Amerikanen genoeg, maar jij bent een speciaal exemplaar.'

‘Zeer speciaal,’ zei Arie.

‘Uiterst speciaal,’ voegde Jan toe.

Bob keek onzeker. ‘Ik moet nu zeker vragen waarom?’

Jan liep naar het raam en schoof het gordijn open. ‘De rust is weergekeerd,’ kondigde hij aan.

‘Je hoeft het niet te vragen, Bobbie, want we vertellen het je uit onszelf wel: Je bent een speciale Amerikaan omdat je onze Amerikaan bent. Gepokt en gemazeld onder begeleiding van twee Nederlanders die kosten noch moeite hebben gespaard om van jou een mens te maken.’

‘Wat aanzienlijk langer heeft geduurd dan we dachten,’ zei Arie, ‘en we laten het niet bederven door een duistere Mac.’ Hij grinnikte toen hij het gezicht zag van Bob die niet wist of hij moest lachen of boos worden. ‘Waar het ons om gaat is dat we geen risico willen lopen. Een keer is het bijna mis gegaan en dat leidde tot de befaamde pyjamarel in Panama, maar we moeten er niet vanuit gaan dat we overal ongeschonden uit te voorschijn komen. We hebben in de loop der jaren heus wel een paar mensen boos gemaakt.’

‘We gaan er vanuit dat je gevaar loopt,’ zei Jan. ‘Valt het mee dan is er niets aan de hand. Zie het maar als een oefening. We gaan oefenen op mysterieuze Mac en als we merken dat hij het goed bedoelt dan trekken Arie en ik ons bescheiden terug?’

‘En anders?’

Jan schoot in de lach. ‘Als we merken dat er op koppen getikt gaat worden dan zorgen wij ervoor dat het niet jouw kop wordt. Laten we nou eerst een kaart pakken en de situatie bekijken.’

Gebogen over de plattegrond van Amsterdam keken ze naar de wirwar van wegen en spoorlijnen in het zuidelijke deel van de stad.

‘Dat is niet mis,’ gaf Bob toe. ‘Is er nog groen ook?’

‘Een park, dat zei ik toch al! En hier en daar een boom.’ Jan wees naar de brede weg langs het station. ‘Daar schuilt het meeste gevaar. De Europa Boulevard loopt onder de spoorlijn en de snelwegen door en ik geloof dat er een stuk of zes viaducten vlak achter elkaar zijn. Elk viaduct rust op brede

betonnen pijlers en daar kun je je met gemak achter verbergen. Er kan bijna een kleine auto achter zo'n betonzuil.'

Bob keek onzeker. 'Het klinkt alsof het een oefenplaats voor terroristen is.'

'Als ik terrorist was dan ging ik daar zeker oefenen,' zei Jan. 'We hebben minstens een auto nodig en een paar fietsen of bromfietsen. De sneltram, de trein en de metro laat ik schieten, want ik zie niet direct iemand die haast heeft tien minuten op het perron wachten.'

'Tenzij hij de dienstregeling kent.'

Arie lachte hol. 'Je bedoelt dat de trein van veertien over zes ook om veertien over zes aankomt? Laat me niet lachen. Geen trein loopt op tijd en de metro al helemaal niet. Jan heeft gelijk. We hebben een auto nodig die we op de Europa Boulevard neerzetten; en een paar bromfietsen, want als je richting RAI rijdt dan ben je door een auto niet te volgen.'

'Fietsen,' zei Jan.

'Bromfietsen gaan sneller.'

'Als een bromfiets niet meteen start dan is de ellende misschien niet te overzien. Je weet hoe het gaat in dit soort zaken. Eén hapering en het plan zakt in elkaar als verkeerd gegist beslag.'

'Nieuwe bromfietsen starten altijd,' zei Arie en hij keek naar Jan met een stalen gezicht.

Voor het eerst in jaren hapte Jan niet. Hij ging rechtop zitten en een trek van innige voldoening gleed over zijn kaken. Hij wees naar het raam.

'Na het succesvolle optreden van jongeheer Roos als raamartiest worden er vandaag geen ongepaste grappen meer gemaakt,' zei hij.

Arie protesteerde. 'Ik heb niets beloofd. Je probeerde het, maar ik heb niets toegezegd.'

Jan gaf Bob een trap tegen een kuit. 'Ik dacht dat ik een instemmend gekreun hoorde.'

'Meer een geborrel,' zei Bob.

'Misschien was het een knik, maar het was een teken.'

'Een duidelijk signaal.'

Arie keek grimmig. 'Juist,' zei hij. 'De heren hebben zich

verenigd. Geen ongepaste grappen vandaag. Alleen maar gepaste en wat ik zei over bromfietsen was uiterst gepast. Maar als zo'n knalgeval het niet meteen doet dan is dat inderdaad vragen om moeilijkheden.' Hij wees op Bob. 'Bovendien zie ik jou niet meteen op een brommer wegrazen, zoveel ervaring heb je er niet mee.'

Bob protesteerde heftig, maar Jan steunde Arie.

'Geen bromfietsen,' zei hij kort. 'Nieuwe zijn te duur, zeker omdat we niet eens weten of we ze nodig hebben, en oude zijn onbetrouwbaar. Fietsen moeten we hebben.'

Bob Evers keek onzeker. 'Ik zie me nog niet op een gammele fiets op de vlucht slaan voor een tot de tanden gewapende Mac.'

'Niemand praat over vluchten. Misschien moet je iemand achtervolgen. Daar gaan we vanuit. Ik zou niet graag zien dat we elkaar vanavond laat met beschaamde gezichten moeten uitleggen dat een zich Mac noemend heerschap per fiets is ontsnapt omdat we in auto's zaten die geen kant op konden.'

Jan keek op zijn horloge. 'Als je verstandig bent dan koop je een strippenkaart en ga je nu het RAI-station bekijken. Loop er rond, maar niet te lang. Je moet weten hoe het wegensysteem er in elkaar zit.'

'En jullie?'

Arie krabde zijn machtige buik. 'Ik huur een auto en Jan scharrelt twee fietsen op.' Hij keek dreigend. 'Wel graag een paar met wielen en een rem. Ga niet bezuinigen op het materiaal, we weten niet wat ons te wachten staat.'

Jan keek naar Bob. 'Hij krijgt alweer praats. Misschien hadden we hem iets langer moeten laten hangen.'

'Het is een gewoonte,' zei Bob. 'Hij kan het niet laten. Het is een tweede natuur.'

'Meer een afwijking,' zei Jan. 'Als je een auto die rijdt op superbenzine een paar weken normaal geeft, dan gaat de motor pingelen. Je weet wel: je zet het contact af maar de motor loopt nog even door. Zo is het met die dikke dolfijn ook. Hij eet te veel, maar een deel van de vitaminen blijft ergens hangen.'

Bob keek zijn vriend getroffen aan. ‘De vitaminen pingelen na in de vorm van grappen, bedoel je.’

‘Precies, Bobbie. Hij kan niet zonder. Als je zijn mond afplakt met solide geplastificeerd tape en je drukt op een punt net boven zijn navel, dan stromen zijn grappen via zijn oren naar buiten.’

Arie knikte stralend. ‘Precies Janneman. Eten geeft mij energie en zogauw jij je weer in de nesten hebt gekletst ben je er blij om. Bovendien heb ik vandaag buitensporig veel energie, want ik heb ondersteboven gehangen. Het bloed stroomde naar mijn hoofd en dat stimuleerde de hersenen. Ik barst van de ideeën, ik borrel er bijna van. Bobbie, smeer ‘m nou. Wij doen de voorbereidingen.’

Toen Bob Evers bij het RAI-station uit de sneltram stapte en om zich heen keek vielen hem twee dingen op. Het eerste was dat het op het perron aanzienlijk donkerder was dan in het centrum en het tweede dat het station was ontworpen door een architect met een innige afkeer van rechte lijnen.

De duisternis was snel verklaard. Vanuit het zuidwesten kwamen immense wolkenpartijen aanschuimen die, op plaatsen waar ze braken, door zonnestralen werden voorzien van een bedrieglijke gouden rand.

Bob keek ernaar en dacht aan de schilderijen van de oude Hollandse meesters. In de musea had hij er nauwelijks belangstelling voor op kunnen brengen, maar nu hele schilderwerken boven zijn hoofd langs werden gejaagd door een voortdurend sterker wordende wind was hij geboeid.

Kunst op straat, dacht hij. Zulke vette wolken zie je alleen maar hier. Over een dik uur is de lol er anders wel af, vrees ik. Het gaat regenen en waarschijnlijk ook onweren, het is er warm genoeg voor geweest.

Toen hij was uitgestaard op de wondere luchten richtte hij zijn aandacht op de architectonische gektes van het station.

‘Dit is kunst als een koortsdroom,’ mompelde hij, terwijl hij de hal inliep en langzaam ronddraaide. Het geheel zag eruit als een ei dat aan alle kanten was gedeukt. Op de plaatsen waar trappen en roltrappen van metro en trein de hal inlie-

pen was er een hap uitgenomen. Het gat was gevuld met muren die in V-vorm naar binnen waren gebouwd en waarin stevige, stalen deuren waren geplaatst.

Speels, dacht Bob. Als het onbegrijpelijk is dan noemen architecten het speels. Recht mocht niet omdat het te stijf en ongezellig zou worden. Alsof dit beter is. Gezelliger dan een kippenhok na een gecombineerde aanval van twee pelotons vossen is het niet.

Buiten was het niet veel aangenamer. Op het trottoir voor de uitgangen stonden een paar honderd fietsen en vlak daarachter begon de Europa Boulevard. Het geluid van het verkeer tussen Buitenveldert en Nieuw-Zuid weerkaatste tegen de pijlers en de onderkanten van een half dozijn viaducten waarover auto's en treinen van en naar Schiphol denderden.

Bob liep een eindje naar links tot hij het RAI-congrescentrum voor zich zag en wandelde terug naar de Boulevard. Een deel was opgebroken, zag hij. Een van de twee rijstroken in de richting Nieuw-Zuid stond vol vrachtauto's en langs de rand lagen grote buizen.

Gas, dacht hij. Of riolering. Daar zijn ze nog wel even mee bezig. Hij liep langs de wegversperring en zag onder een van de viaducten een groep arbeiders bij elkaar staan voor een kraam. Hij klaarde er van op. Hij was enigszins overijld op pad gegaan en had het middageten overgeslagen. De aanblik van de kraam deed zijn maag rommelen. Hij was lang genoeg in Amsterdam om te weten dat zo ongeveer elke kraam in de stad patat verstrekt, of olieballen, frisdrank, of vis.

Dit keer was het vis, zag hij. Het Verse Vis Paleis van een heer die zich Bertus liet noemen was neergestreken onder een van de viaducten en een groep wegwerkers stond in haring te happen.

Bob wachtte geduldig tot er een gat ontstond in de groep voor het Paleis, dat eruit zag alsof het nog deze avond onder veel gekraak ineens zou zijgen, en bestelde een broodje garnaal. Net toen hij de eerste hap nam werd hij opgeschrikt door een donderend geluid.

Ale hoofden gingen naar links en Bob zag dat een paar van de

mannen iets zeiden. Hun monden bewogen alsof ze naar lucht hapten, maar elk woord ging verloren in het kabaal van een groep motorrijders die over de Europa Boulevard daverde.

‘...zesde keer vandaag,’ verstond Bob toen het geluidsniveau was gedaald tot een aanvaardbaar peil.

Een man die een halve haring naar binnen had gewerkt zei iets terug. Op zijn onderlip zat ui en een graat gleed langzaam naar zijn kin. Bobs Nederlands was net goed genoeg om te begrijpen dat motorrijders een bijeenkomst hadden in of bij het RAI-gebouw en dat ze al de halve dag af en aan reden. Populair waren ze niet bij de wegwerkers, kreeg hij de indruk. Toen het volgende husje motorfanaten langsracede begreep hij waarom.

Twee van de motoren reden dicht langs de afzetting van roodwit-gestreepte linten. De laatste maakte opeens een zwieper en een man met een helm waarop twee gekruiste beenderen waren geschilderd, haakte met zijn knie achter het lint dat over een lengte van tientallen meters werd losgescheurd van de ijzeren paaltjes waaraan het was bevestigd. De man keek grijnzend achterom toen hij, zonder af te remmen, het lint van zijn knie pelde. Het dwarrelde enkele seconden als een dolle serpentine achter de motor aan, maar daalde sierlijk toen de luchtstroom minder werd. Een wegwerker gaf een grauw, zei iets dat klonk als ‘kelerelijer’ en maakte het lint weer vast.

‘Lekkere jongens,’ bromde Bob. Hij maakte een rondje tot hij wist welke weg waar naartoe liep en ging terug. Hij was op de gracht toen de eerste spat regen hem op zijn kruin trof.

‘Twee fietsen,’ zei Jan. ‘Oud, maar bruikbaar.’

Arie keek hem onderzoekend aan. ‘Bespuur ik een klank van tevredenheid? Alsof er een financieel succesje is geboekt?’

Jan knikte stug.

‘En alles zit eraan? Wat heb je ervoor betaald?’

Jan maakte een afwerend gebaar. ‘Weinig.’

Arie kreunde zacht. ‘In Amsterdam betekent dat dat ze zijn gestolen.’

‘Niet door mij,’ zei Jan.

‘Door wie dan?’ Arie glom van genoeg toen hij zag dat hij Jan voor de zoveelste keer op de kast kreeg. ‘Als je gestolen goed koopt dan ben je strafbaar, Janneman. Heling heet dat.’

‘Klets,’ snauwde Jan. ‘Lariekoeek.’ Hij wees naar buiten. ‘Hoeveel fietsen denk je dat er in de binnenstad zijn?’

‘Tienduizend? Honderdduizend?’

‘En hoeveel ervan zijn nooit gestolen geweest? Drie? Zeven? Hooguit. En dat zijn dan fietsen die gisteren zijn gekocht. Elk voorwerp in het bezit van twee wielen, een nog-net-nietdoorgeroest frame en een min of meer intact zadel is gestolen of wordt gestolen.’

Arie dacht daarover na. ‘Het komt er dus gewoon op neer dat het zinloos is een fiets te beschouwen als privé-bezit. Als elke fiets voor iedereen beschikbaar is dan zijn alle problemen opgelost. De politie hoeft niet meer te zoeken...’

‘De politie zoekt allang niet meer.’

‘... niemand hoeft met loodzware kettingen en dikke, ijzeren sloten te zeulen.’

‘En iedereen heeft steeds vervoer,’ vulde Jan aan. ‘Lost de verkeersproblemen ook meteen op.’

‘Waarom gebeurt het dan niet?’

‘Omdat het logisch is. Niets wat voor de hand ligt, praktische kanten heeft of is voorzien van kosmisch grote voordelen gebeurt ooit. Dat weet je toch. De halve bevolking zeult ‘s avonds haar fiets de trap op om diefstal in de nacht te voorkomen. Helaas wordt de volgende dag de ketting doorgeknipt op het ogenblik waarop ze bij de bakker een halfje wit staan te halen. Het hele witte-fietsenplan dat ooit is uitgedacht is gebaseerd op het feit dat je fietsen beter tot algemene gebruiksvoorwerpen kunt verklaren, maar...’

Hij zweeg toen Bob dreigende geluiden begon uit te stoten. ‘Ho,’ zei hij. ‘Stop. Wat is een witte-fietsenplan.’

‘Een plan om fietsen wit te verven en overal in de stad neer te zetten. Wie vervoer nodig had kon zo’n ding gebruiken. Gratis.’

Bob glunderde. ‘Nou snap ik waarom je zo vol vuur bent. Gratis. Heb jij dat plan soms uitgedacht, zuinigmans?’

‘Nee,’ zei Jan. ‘Want ik ken Amsterdam. Een plan dat deugt

slaagt hier nou eenmaal nooit. Waarom denk je dat de grachten eeuwig dichtzitten met auto's. Omdat iedereen die een auto heeft tegen elk plan is dat het autorijden beperkt. Iedereen wil rijden. Iedereen rijdt ook.'

'En iedereen zit per dag anderhalf uur vast,' zei Arie. Hij stond op en hief een van zijn hamhanden. 'We hebben dus twee fietsen. Ik heb een Fiat Panda gehuurd.' Hij grijnsde breed toen hij het verbijsterde gezicht van Jan zag. 'De goedkoopste die er was. Speciaal om mijn vriendje een plezier te doen. Het geval is grijs en ik verzeker je dat je er niet mee opvalt. Het is klein bovendien, dus het parkeren is geen probleem.' Hij keek op zijn horloge. 'Wie gaat op de fiets?'

Dit keer was het Bob die reden had om tevreden te kijken. 'Jullie. Ik ga naar een afspraak. Ik ben Amerikaan. Amerikanen gaan met de auto. Mac zal niet anders verwachten.'

Hij keek uit het raam. 'Jullie mogen fietsen. Het is echt Hollands weer. Goed voor de groei, een beetje regen.'

Jan volgde zijn blik en gruwde. 'Er komt onweer, let maar op.'

Bob keek nu bijna blij. 'Des te beter. Kun je laten zien dat jij een jongen bent van hoe noem je dat hier, Jan de Wit?'

'Een jongen van Jan Prins,' mompelde Jan. 'Ik hoop niet dat Aries sproeten van zijn wangen regenen. Zo te zien wordt het hondeweer.'

'Allemaal voor niks,' verzekerde Arie hem somber. 'Mac blijkt een vertegenwoordiger van pa Evers die opdracht heeft om te vragen waar Bobbie blijft, wat ik je brom. We staan voor gek straks, daar bij dat station.'

Bob stak een hand uit. 'Sleutel,' zei hij. 'Ik ga alvast. Ik rij een eindje rond om aan de Fiat te wennen. Jullie gaan naar de RAI en zoeken een schuilplaats onder een viaduct. Afspraken maken heeft geen zin, want we hebben er geen idee van wat ons staat te wachten.' Hij aarzelde. 'Niet veel waarschijnlijk. Drukte om niets.'

'Much ado about nothing,' mompelde Jan. 'Net Shakespeare, maar die maakte van die zin toch nog een heel toneelstuk. Als er niets opwindends plaatsgrijpt dan zijn we voor zevenen terug. Hebben we een hele avond om uit te druipen.'

Verwikkelingen rond een vispaleis

Bob Evers had nog maar net zijn Fiat geparkeerd in een zijstraat van de Europa Boulevard toen hij de eerste bliksemschicht een Z-lijn langs de hemel zag volgen. Vier seconden later hoorde hij een klap alsof een half miljoen donderslagen tegelijk tot ontploffing werden gebracht.

Hij duwde het sleuteltje onder de mat, haalde diep adem en rende dwars door vette regenstralen die bijna loodrecht neerplensden naar het dichtstbijzijnde viaduct.

Toen hij gebukt stond uit te hijgen zag hij in een oogopslag dat er enige verwarring heerste rond het Verse Vis Paleis van Bertus. Hij duwde zich rechtop, keek nauwkeurig om zich heen en merkte dat 'verwarring' te zwak was uitgedrukt. Bij het vispaleis hadden een paar dingen plaatsgegrepen. Onschuldige dingen. Dingen van niets eigenlijk. Maar soms versterken kleinigheden elkaar en ontstaan er complete mini-oorlogen door misverstanden die op andere dagen blijmoedig zouden zijn weggelachen.

Als het stralend weer was gebleven dan was er bij de viaducten en het station niets gebeurd waar iemand een gedachte aan had willen wijden. Maar het onweer was er wel en het was voorbestemd om activiteiten te begeleiden die in heftigheid konden wedijveren met de donderslagen.

Het was al begonnen toen de eerste druppels vielen.

Een groep van vijf motorrijders raasde in de richting van de RAI. De voorste, een man met een kleine halfronde helm waaronder aan alle kanten haar piekte en een warrige, lange baard, voelde spetters op zijn neus uiteenslaan en hief een hand. Zonder om te kijken hobbelde hij over de middenberm naar het andere wegdeel en daar kwam hij tot stilstand met zijn vier volgers in een halve cirkel achter hem. Hij wees naar het volgende viaduct en gaf gas. Toen hij weer stilstond was hij ter hoogte van de opbreking en langs een vrachtauto die was beladen met stenen kon hij precies het vispaleis zien.

De kraam stond op een rijstrook die naar Nieuw-Zuid voerde, maar dat was geen probleem. Hij reed voor de tweede maal over de middenberm en parkeerde vlak naast de afvalbak waarin vettige papiertjes en restanten vis lagen te geuren. Hij versperde de weg voor drie wegwerkers, maar daar maalde hij niet om. Hij gooide zijn hoofd in de nek en snoof de vislucht op als een poolreiziger die na vier barre dagen de rook van een houtvuurtje tot zich neemt.

Hij rukte de helm van zijn hoofd, schudde een halve meter haar over zijn schouders en stapte af. Achter hem deden de andere motorrijders precies hetzelfde en in gesloten formatie rukten ze op naar het vispaleis.

Tot directe schermutselingen leidde de actie niet, maar de sfeer werd er op slag bepaald gespannen door. De wegwerkers keken dreigend en mompelden iets dat leek op Hell's Angels, maar ze wisten dat ze daarmee de plank missloegen. De motorrijders waren beslist geen Hell's Angels, hooguit de veteranenafdeling van een concurrerende club. De man met de baard en het piekhaar was ruim zestig en de andere vier waren nauwelijks jonger. Ze waren gekleed in strakzittende zwarte pakken en twee van hen vertoonden een buik die niet in te snoeren was.

Ze gingen breeduit voor de kraam staan en bestelden vis. Ze betaalden keurig en gaven zelfs een fooi. Ze aten met grote happen, terwijl ze somber naar de regendruppels keken die in dunne stralen tussen de viaducten door filterden en die zilverkleurige gordijnen leken als ze werden beschenen door de zon, die af en toe een gaatje vond in het nog net niet aaneengesloten wolkendek.

De man met de baard kloof zijn vis af, liet de graten op de grond vallen en likte uitvoerig zijn vingers. Hij keek op toen nieuw gedaver de volgende motorgroep aankondigde.

De man knikte alsof hij de komst had verwacht, stuwde zijn borst omhoog en ademde diep. Zijn brul kwam met gemak boven het geraas van de motoren uit en toen hij nog een keer riep kwam de hele ploeg naderbij.

Het was een grote groep en de wegwerkers zagen binnen de kortste keren hun pad tussen opbreking en kraam versperd

door meer dan een dozijn blinkende monsters. Dat viel niet lekker. Het viel in het geheel niet lekker en daarvoor waren een paar redenen.

De belangrijkste was dat de kraam er speciaal voor de wegwerkers was neergezet. Niet alleen onder de Europa Boulevard werden nieuwe buizen gelegd, ook zijstraten waren opengebrouwen. Om het werk te bespoedigen was een aantal ploegen ingezet bestaande uit opbrekers, buizenleggers, straatmakers voor de kleinere wegen en asfalteerders voor de boulevard. Al met al waren er tientallen mensen elke dag bezig en speciaal voor hen had Bertus zijn vispaleis onder een van de viaducten gereden. Vooral in de namiddag had hij het druk en op deze dag wel heel in het bijzonder, want er diende te worden overgewerkt. Dat was al afgesproken ruim voor er van regen sprake was. Omdat de organisatie niet soepel genoeg was om een besluit op tijd terug te draaien, dromde aan het einde van de middag een ploeg grondwerkers en buizenleggers naar de viskraam met de grimmige gezichten van mensen die een natte avond tegemoet gaan.

Precies op de plaats waar ze vis en koffie wilden aanschaffen zagen ze hun weg versperd door een groeiend leger in zwart leer gehulde, bebaarde en besnorde mannen die geen centimeter wensten te wijken en dat leidde tot licht gemor.

Het zou nog allemaal goed zijn gegaan als niet een ploegje motorrijders beladen met bokking, zoute haring en zure bommen was opgetrokken naar het station.

De namiddag is niet de meest geschikte tijd om in een stationshal te gaan pionieren en de namaak-Angels raakten verzeild tussen tientallen haastige reizigers die of net nog even de trein wilden halen of juist waren uitgestapt en thuis wilden zijn voor het onweer in volle hevigheid zou losbarsten.

De twee groepen draaiden een beetje om elkaar heen en hier en daar deden zich kleine botsingen voor. De meeste waren van onschuldige aard, maar er was er een bij die meer om de hakken had.

Drie jongens van een jaar of twintig hadden een rechte koers uitgezet van perron 1 naar de uitgang richting RAI. Halverwege de niet al te ruim uitgevallen hal kruiste hun weg die

van een mevrouw met een stok. Het was een kleine moeite geweest om met een boog om haar heen te lopen, maar de jongen aan de linkerkant veranderde geen graad van richting en raakte de stok. De stok schoot weg en de mevrouw gaf een gil. Ze draaide doordat ze haar steun verloor bijna een kwartslag en kwam recht tegenover een motorrijder te staan die doende was om met twee vingers een halve paling van de graat te ritsen. Hij stond het vel te bestuderen toen de vrouw uithaalde.

‘Ik zal je leren,’ riep ze en ze sloeg met de stok tegen zijn knie. De man opende zijn mond, sloot hem met zo’n klap dat een stukje glazuur van een tand sprong en keek verbaasd om zich heen. Hij had de hele botsing compleet gemist, omdat hij zijn volle aandacht geschonken had aan de paling. Hij had de vrouw ook gemist, want hij was lang en zij was klein en hij keek compleet over haar heen. Van de klap had hij geen last. Hij zat van top tot teen in het leer en de vrouw had lang niet voldoende spierkracht om hem te bezeren. Het enige wat hij aanvankelijk wilde weten was dan ook waarom er iets prikte ter hoogte van zijn been. Toen hij merkte dat een vrouw van ruim zeventig met al haar kracht op zijn knie stond te mikken liet hij van pure verbazing het palingvel vallen.

‘Wat...?’ zei hij.

Bèng, deed de stok.

‘Hoe...?’ vroeg hij.

Pats.

De jongen die de botsing had veroorzaakt was het station al uit toen de vrouw opnieuw uithaalde. Dit keer ving de motorrijder de stok op en trok hij. De vrouw schoot op hem af en botste met haar hoofd tegen zijn maag. De maag kon daar wel tegen, het hoofd niet.

De gil die de vrouw gaf werd gehoord door een kleine honderd aanwezigen, onder wie twee leden van de spoorwegpolitie.

De kleinste van de twee had het karakter van een terriër. Hij was hardnekkig en vasthoudend en als hij werd dwarsgezet dan beet hij zich vast en liet niet meer los. Hij was rond vijf uur, toen het nog betrekkelijk rustig was, het RAI-sta-

tion binnengekomen met het onheilspellende gevoel dat hij bezig was aan een slechte dag vol kleine, hinderlijke gebeurtenissen. Elke gebeurtenis apart stelde niet veel voor, maar bij elkaar opgeteld waren ze ruim voldoende om zijn dag grondig te vergallen. Hij was net te laat op zijn werk, de plaats in de kantine waar hij het liefst zat werd net bezet toen hij aan kwam lopen, hij kreeg als partner net de enige collega die hij niet kon luchten of zien.

Tegen de tijd dat hij de vrouw hoorde gillen had hij het humeur van een zieke beer en was hij volgaarne bereid zich in elke discussie die voorhanden was te storten met een lichte voorkeur voor stevig ingrijpen.

Hij roeide zich naar de plaats waar hij de gil had gehoord en was precies op tijd om te zien hoe een grote, in zwart leer geklede man de stok van een vrouw greep en naar zich toetrok. Hij aarzelde niet, maar stormde op de man af, terwijl hij zijn wapenstok greep.

Hij haalde uit voor een slag, maar merkte dat zijn arm halverwege de zwieper werd tegengehouden.

'Ho, wat,' zei een zware stem. 'Gaan we slaan?'

De agent trok zijn arm weg en staarde in het gezicht van een man met helblond haar die een motorpak droeg waarop in rode, fluorescerende letters het woord 'motorduivel' stond. De man had een scholletje in zijn vrije hand en keek eerder belangstellend dan kwaad.

De agent zei niets. Hij deed een stap achterwaarts en zag uit een ooghoek hoe de vrouw met twee vuisten tegen de borst van de man sloeg die de stok boven zijn hoofd hield.

Twee, drie seconden leek het of iedereen op zijn plaats bleef staan. Als een van de mannen in die tijd een gesprek was begonnen dan was een mini-rel in de kiem gesmoord, maar dat gebeurde niet. De grote man zwaaide met de stok, de vrouw roffelde, de agent keek nijdig naar alles en iedereen en de motorduivel trok zijn bovenlip op in een soort grijns, terwijl hij een halve schol liet balanceren op een servetje dat droop van het vet.

Het stille spel werd doorbroken door de tweede agent. Hij was aanzienlijk groter dan zijn collega en vele kilo's zwaar-

der. Hij zag twee mannen-in-het-zwart van wie er een met een stok zwaaide en hij raakte er op slag van overtuigd dat zijn partner in nood verkeerde. Niet dat hij op de partner gesteld was - hij had met plezier een half maandsalaris willen neertellen als hij het stuk chagrijn nimmer meer hoefde te zien - maar de man was en bleef een collega.

De agent trok noch zijn wapenstok noch zijn revolver, maar zette eenvoudigweg zijn twee handen tegen de schouders van de motorduivel en gaf hem een zet. De man schoot naar voren, hopte even op één been, draaide negentig graden om en zocht steun tegen de borstkas van de kleine agent. Zijn ene hand was betrekkelijk schoon, maar in zijn andere had hij nog steeds de halve schol. Het stuk gebakken vis werd geplet tegen de uniformjas van de agent en daarna van boven tot onder over het uniform uitgesmeerd toen de motorduivel zijn greep verloor en langzaam weggleed. In een laatste poging overeind te blijven greep hij met zijn vishand een broekspijp van zijn tegenstander en toen de agent naar beneden keek zag hij een spoor van bruin vel, resten graat en witte stukjes schol.

Dit keer liet hij zich van ganser harte gaan. Hij pakte met twee handen zijn wapenstok en sloeg schuin naar beneden. De slag schampte af op de arm van zijn collega die probeerde de motorrijder vast te grijpen. De man had de klap niet zien aankomen, maar hij ging er zonder meer vanuit dat de grote man die had staan trekken aan de vrouw zijn aandeel in de strijd was gaan leveren. Zijn linkerarm was vrijwel gevoelloos, maar zijn rechter- werkte nog prima. Ditmaal pakte hij wel zijn wapenstok en hij ging er niet zuinig mee te werk.

Nu is het vrijwel overal ter wereld zo dat motorrijders één lijn trekken. Vroeger was dat met automobilisten niet anders; vraag dat maar eens aan wegwachters. In de tijd dat er weinig auto's waren stak iedereen vriendelijk zijn hand op als hij de wegwacht zag en wanneer iemand met pech langs de kant van de weg stond kwam er meestal snel hulp. Met motorliefhebbers is dat nog steeds zo en met de veteranen die in de buurt van de RAI rondreden was het niet anders.

Zonder dat iemand vroeg waarom in het centrum van de hal werd gevochten stortten ze zich in de strijd en al gauw was het tien motorrijders tegen twee agenten. Achttien seconden later was het echter vrijwel iedereen tegen iedereen, want toen was een grondwerker volop het oog geraakt. Het gebeurde per ongeluk en de motorrijder die de klap gaf was zich van geen kwaad bewust. Hij had een pluk agent voor zich gezien en enigszins wild een arm achteruitgehaald. De elleboog raakte de grondwerker vol, net naast de neus, en de man ging neer als een blok.

Zijn maat zag het. Hij was met een paar collega's in de hal gaan schuilen omdat het onder het viaduct bij het vispaleis een beetje te vol werd en hij zag zijn collega knock out gaan. Zijn gebrul was een klein signaal dat bijna wegviel in het reusachtige rumoer in de hal, maar het werd opgepikt door andere wegwerkers alsof ze er een radar voor hadden en een verse ploeg stortte zich in de strijd.

Het was een vechtpartij waar vrijwel niemand het fijne van wist en het bizarre eraan was dat de eerste vechtersbazen er al snel niets meer mee te maken hadden. De vrouw was de eerste die wegwandelde. Ze was door niemand geraakt omdat iedereen voorzichtig om haar heen mepte en toen ze haar stok terugvond liep ze er vandoor met de statigheid van een vorstin die een poosje heeft staan kijken naar een aardig maar ietwat wild spelletje van haar onderdanen.

De motorrijder die meppen van haar had gekregen was nummer twee die het geweld kon ontvluchten. Zijn paling was hij kwijt en hij had een gevoelig oor, maar dat was de enige averij die hij had opgelopen.

De grootste van de twee leden van de spoorwegpolitie was nummer drie. Hij rolde zich weg uit de kluwen spartelend mensenvlees en dook als een snoek naar de loketten waar kaartjes werden verkocht.

'Sla alarm,' brulde hij. De twee kaartverkoopsters hadden op een dergelijke aansporing zitten wachten. Ze hadden met belangstelling het tumult gadeslagen, maar ze hadden er geen idee van wat er aan de hand was. Er was politie bij, wisten ze, en de politie zou het wel weten. Toen ze de agent

zagen die met één hand een afhangende arm beethield grepen ze allebei een telefoon. De ene verkoopster belde het centraal station, de andere de gemeentepolitie. Hun stemmen klonken gejaagd en hun zinnen waren uiterst alarmerend.

Grote opschuding in stationshal. Tientallen vechtenden. Stuur hulp. Zo ongeveer luidde hun boodschap en die boodschap werd begrepen.

De spoorwegpolitie stortte zich met twaalf man in de metro en het hoofdbureau belde het wijkbureau, waar tien agenten in twee busjes werden geduwd die met jankende sirenes richting Europa Boulevard reden.

Toen de eerste donderslag klonk had de vechtpartij zich uitgebreid tot rond het vispaleis. Niemand wist waarom er werd gevochten, maar iedereen ging er vanuit dat er ernstige onmin heerste tussen motorrijders en wegwerkers en de praktijk leerde dat tot beide groeperingen geharde en ervaren vuistvechters behoorden. Hier en daar deed nog een verdwaalde treinreiziger mee aan de schermutselingen, maar dat aantal was te gering om gewicht in de schaal te leggen. Uit de zijstraten kwamen grondwerkers en straatmakers en over de Europa Boulevard naderden nieuwe motorrijders.

De derde partij was toen al in aantocht en zij bestond uit de agenten van het wijkbureau. Ze voerden in hun kielzog opgeschoten jeugd uit Nieuw-Zuid mee, maar ze waren, toen Bob arriveerde, nog te ver weg om onrust te zaaien onder de strijdende groepen die zich met hart en ziel uitleefden.

Bob was ruim voor de eerste politieploeg bij het station en hij keek vol belangstelling naar formaties strijders die heen en weer walsten onder de viaducten en die het doorgaande verkeer geheel blokkeerden.

Links van hem was het station en daar leek het rustiger. Hij deed vier passen en dook onwillekeurig in elkaar toen boven zijn hoofd drie flitsen die elkaar achterna leken te zitten de vette wolkenpartijen doorkliefd.

Hij wachtte tot de roffelende donderslagen weggeëchood waren en nam een sprint in de richting van het station. Vijf meter voor de ingang deinsde hij terug. Zeker een dozijn

schreeuwende en slaande mannen spatte naar buiten en rolde langs een serie geparkeerde fietsen naar de rijbaan.

Bob haalde diep adem en keek aarzelend rond, terwijl hij voelde dat zijn jack en shirt drijfnat werden. Van drie kanten klonk nu getier en in de verte hoorde hij sirenes.

Hij schoot als een snoek naar een van de viaductpijlers en drukte zich tegen het beton.

‘L.ielaloere,’ mompelde hij vol ontzag toen hij een motorrijder op drie mannen af zag stuiven die drie hoeksgewijs aan het vechten waren. Om beurten gaven ze een klap en het leek of ze volgens een vast patroon sloegen, zo ongeveer als een drummer die een strak ritme aanhoudt. ‘Is dit nu een rel of is het een openbare oefening van een wildwaterballetgroep. Als onze geheimzinnige Mac hiertussen zit dan vind ik straks alleen nog restanten van hem terug. Als ik tenminste ooit iets terugzie, want waarschijnlijk is hij al ruim voor zes uur verdwenen of fijn-gestampt.’

De vraag voor Bob was bovendien hoe hij nog in contact kon komen met Jan en Arie. De afspraak was dat ze rond half zes hun fietsen in het kleine parkachtige gebied tussen het station en het RAI-gebouw zouden plaatsen en hem daarna zouden opzoeken.

‘Dat laatste kan ik wel vergeten,’ mompelde hij. ‘Het is louter toeval als ze me vinden in deze schuimende massa ruziemakers. Waaraan je maar weer ziet dat je nooit een gedetailleerd plan moet maken voor situaties die niet te overzien zijn. Het zal improviseren worden, maar dat is ons toevertrouwd. Jan en Arie redden zich wel. Bovendien is er kans dat deze heisa voor zes uur voorbij is. Dit soort gevechten kan nooit lang duren. In het tempo waarin hier bloedneuzen vallen moet de lol er over een kwartier af zijn... Ho, wat is dat daar?’

Bij het station klonk luid gejuich en Bob zag nu pas dat een groot aantal treinreizigers zich gedroeg als opgewonden voetbalsupporters. Ze waren het station uitgelopen, maar hadden zich daarna met de neuzen tegen de ruiten gedrukt om maar niets te hoeven missen van de rel binnen. De ingangen lieten ze vrij voor verse strijdkrachten en die bemoeiden

zich vreemd genoeg niet met het publiek. De wegwerkers zochten tegenstanders die gekleed waren in zwart leer en de motorrijders keken voornamelijk uit naar grimmige mannen in overall.

Het gejuich stierf weg toen een nieuwe reeks donderslagen elk geluid overstemde, maar Bob had geen aansporing meer nodig. Hij rende naar het station, dook onder de opgeheven arm van een man door die wild om zich heen zwaaide zonder dat er een directe tegenstander in de buurt was en klampte aan bij de toeschouwers die zich verdrongen voor de glazen stationswanden.

Het schouwspel dat ze zagen was de moeite waard. Op verschillende plaatsen waren eilandjes vechtende mannen ontstaan en maar een enkele keer veranderde iemand van groep. Het leek alsof de hoofdploegen waren opgedeeld in kleine secties waarbij de krachten min of meer gelijkmatig waren verdeeld. Ook het aantal gewonden was vrijwel gelijk.

‘Daar gaat weer een zwarte,’ riep een man opgewonden toen hij een kleine, dikke motorrijder plat tegen de stenen stationsvloer zag glijden.

‘En daar een blauwe,’ vulde een meisje aan. Ze keek toe met een blos van opwinding. ‘Wat spannend. Daar, zie je dat, hij bijt.’

Bob verstond genoeg van het commentaar om te begrijpen dat de toeschouwers de partijen hadden ingedeeld in zwarten (motorrijders) en blauwen (wegwerkers). De paar reizigers die meededen werden genegeerd of ze werden gerekend tot de partij waar ze mee leken samen te werken.

‘Tjonge-jonge,’ zei een vrouw die een boodschappentas tegen haar borst had geklemd. ‘Moet je zien. Het is me wat.’ Ze schudde haar hoofd, maar liet zich niet van haar plaats vlak bij de glazen wand verdringen.

Bob keek of hij in de hal iemand zag die niet aan de gevechten deelnam, maar het uitzicht werd hem voortdurend benomen door groepjes die al knokkend verschoven, waardoor het gevecht een kaleidoscoop leek van figuren in zwart en blauw, hier en daar verlevendigd door het rood van een bloedende neus.

Precies zoals massale rauspartijen in een ommezien tot wasdom kunnen komen zijn ze soms ook net zo rap afgelopen.

Ditmaal waren het de politiesirenes die het sein gaven.

De auto's konden tot op honderd meter van het vispaleis komen en zagen hun weg toen geblokkeerd door de automobilisten die vanuit hun stilstaande voertuig het slagveld overzagen. Terwijl de agenten naar buiten sprongen bleven de sirenes doorjanken en de vechtenden bij de viskraam kalmeerden daar het eerst door. Motorrijders zochten hun voertuig op en wegwerkers groepten samen en bekeken hun verwondingen. Omdat de rust op de rijweg begon terug te keren marcheerden de agenten in gesloten formatie naar de stationshal en toen ze daar waren leek het alsof binnen iemand een toverwoord had gesproken. Ineens stond iedereen schaapachtig om zich heen te kijken en toen een inspecteur de klassieke vraag stelde ('Wat is hier aan de hand?') klonk zelfs een gemeenschappelijk schamper gelach.

De agenten verspreidden zich, maar ze werden teruggeroepen omdat buiten weer iets mis dreigde te gaan.

Ditmaal waren het jongeren die door de sirenes waren gelokt merkte Bob, maar meer dan jowen en schreeuwen deden ze niet.

Het grootste deel van het publiek stelde vast dat het feest voorbij was en droop af. Bij de glazen wanden was bijna niemand meer toen de spoorwegpolitie eindelijk arriveerde en pogingen deed om de hal vrij te maken. Dat lukte niet goed omdat er voortdurend nieuwe reizigers van de perrons kwamen. Omdat zij van geen vechtpartij wisten leidde de actie van de spoorwegagenten tot hevige protesten en een paar keer leken er nieuwe onlusten op te laaien. Bob drukte zijn neus tegen het glas toen een man die vond dat hij te hard door een agent naar de uitgang werd gedrukt zich omdraaide en dreigende gebaren maakte. De agent zwaaide met zijn stok en deed een pas vooruit, waarna de man in elkaar dook en de gevechtshouding aannam.

Bob merkte dat zijn adem een waas over het glas legde en veegde de plek snel met een mouw schoon om niets te hoeven missen van het schouwspel. Hij boog zich nieuwsgierig

opnieuw naar voren... en werd op hetzelfde ogenblik bijna plat tegen de ruit geperst.

‘Auw,’ riep hij en met een nijdig gezicht draaide hij zich om. De liefhebbers van de vechtpartij hadden minutenlang flink staan dringen en herhaalde malen had dat geleid tot onschuldige duwpartijen, maar het aantal toeschouwers was nu sterk uitgedund en duwen was nergens meer voor nodig, vond Bob.

Met een verontwaardigd gezicht keek hij om zich heen en tot zijn verbazing zag hij dat niemand zich binnen een straal van twee meter van hem ophield. Drie mannen liepen zachtlachend weg. Een meisje wrong haar paardestaart uit. Een jongen sprong over de bagagedrager van een fiets heen en zette er de sokken in.

Bob keek de jongen na en richtte toen zijn aandacht op een vrouw die twee grote koffers naast zich had neergezet en die beurtelings van de wegrennende jongen naar Bob wees. Toen ze zag dat Bob naar haar keek maakte ze met een hand een beweging ter hoogte van haar hart.

Het meest opvallende daarbij was dat ze geen woord zei en het eerste wat Bob dacht was: ze haalt een geintje uit.

Haar gezicht stond echter ernstig en ze bleef wijzen. Na een paar seconden voelde Bob wat je noemt nattigheid. Dikke regenstralen roffelden op zijn hoofd en schouders, maar de nattigheid die hij intern voelde was aanzienlijk groter.

Hij greep naar zijn hart en deed de vrouw na. Hij klopte en kneep en kreeg toen een uiterst akelig gevoel over zich.

Terwijl hij bliksemsnel zijn hand in de achterzak van zijn spijkerbroek liet glijden draaide hij zich met een ruk om. De vrouw was hij vergeten en alles wat hij in de komende seconden deed gebeurde met een snelheid die door de bliksemflitsen nauwelijks werd overtroffen.

Hij voelde in zijn zak, merkte dat een husje kleingeld was verdwenen alsmede het bonnetje van de benzine dat hij van Jan had moeten bewaren en fluisterde: ‘Pickpocket.’

Terwijl hij zich afzette en de jongen achterna rende die het kleine viaduct had bereikt dat was gebouwd over het voet- en fietspad naar de RAI vroeg hij zich af hoe hij zo stom had

kunnen wezen om zijn geld te laten rollen.

Door de vechtpartijen natuurlijk, jij klunshoofd, dacht hij woedend. Zonder vechtpartij zou het je niet zijn overkomen.

Daarna dacht hij niets meer. Door het regengordijn zag hij het silhouet van de jongen die op bijna honderd meter afstand voortrende en op dat silhouet richtte hij al zijn aandacht.

Jan en Arie waren nauwelijks de gracht af of Arie stapte van zijn fiets en kondigde aan dat hij in staking ging.

‘Als jij denkt dat ik helemaal naar de RAI fiets in een jack dat ze in de winkel waterafstotend noemen dan ben je gek,’ verklaarde hij met nadruk.

Jan schudde met zijn hoofd en zag de druppels rondspatten. ‘Ze stoten toch water af?’

‘Het enige wat ze afstoten zijn de zwaveldeeltjes uit de uitlaatgassen. Ik ben nat tot op mijn bindweefsel voor we halverwege zijn.’

Jan gaf een snork en keek om zich heen. ‘Je vel is in elk geval wel waterafstotend. Of zijn je sproeten lek.’

Arie gaf geen antwoord maar duwde zijn fiets het trottoir op n ging onder een luifel staan. ‘Honderd meter verderop is een dumpzaak. Daar koop ik een regenjas.’

Jan keek naar de lucht en gaf toe dat de hoeveelheid water die boven de binnenstad werd geloosd de aanschaf van een regenbestendig voorwerp rechtvaardigde.

Zonder te morren liep hij achter Arie aan en in de dumpzaak grasduinden ze snel door een stapel ongeregelde goederen die in een bak lagen met het even eenvoudige als duidelijke opschrift ‘regen’.

Arie ontdekte een militair regenzeil, een lap onverwoestbaar, geïmpregneerd doek in oerwoudschutkleuren. Hij hees het zeil over zijn hoofd en stelde vast dat het grootste deel van zijn lichaam veilig was tegen aanslagen van regen, hagel en geconcentreerde sneeuwbuien.

‘Zie jij een capuchon?’ vroeg hij.

Jan zat verscholen onder een zeil en zocht naar een opening.

‘Doe niet zo stom,’ zei hij gedempt. ‘Ben je bang dat de rode

kleur van je kop regent?’ Zijn hoofd schoot door het daarvoor bestemde gat en zijn stem klonk weer helder. ‘Snoer dat koord om je nek, dan loopt het water niet via je haar naar je rug.’ Hij schoot in de lach. ‘Je lijkt wel een duikelaar met die tent om je heen, zo’n bolle pop die automatisch terugveert als je hem omgooit.’

Arie keek in een spiegel en zag wat Jan bedoelde. Hij zag er meer dan dwaas uit met het zeil dat in vreemde hoeken van hem afhing.

‘Ik ben blij dat ik geen modepop ben zoals jij. Laat het poederen van je neus maar zitten, dit keer. We moeten opschieten, wie weet wat Bob aan het uitspoken is.’

Bij het RAI-station zagen ze honderden mensen, maar ze hadden rap in de gaten dat het onbegonnen werk was Bob Evers er uit te pikken.

‘Lieverloris,’ zei Arie vol ontzag. ‘Wat is hier gebeurd?’

‘Een opstoot,’ zei Jan nerveus. ‘Dat zie je toch. Zou het iets met onze mysterieuze Mac te maken hebben?’

Arie drukte zich met zijn rug tegen een viaductpijler en keek naar de golvende bewegingen van de strijdende partijen. ‘Motorkerels tegen een ploeg straatmakers als je het mij vraagt. Wat moet Mac ermee?’

‘Een afleidingsmanoeuvre?’

Arie haalde zijn neus op. ‘Laat naar je kijken. Afleiding van wie? Van de reizigers? Het lijkt meer een openluchtvoorstelling voor vermoeide motorfans. Straks komt de politie en dan is de boot aan 26 kanten aan.’

‘Daar heb je ze al.’ Jan wees de Europa Boulevard af. ‘Het eerste zwaailicht is in aantocht.’

‘Zowaar,’ zei Arie. ‘Het feest wordt steeds mooier. Laten we nu meteen de fietsen ergens neerpoten, dan staan die in elk geval daar waar Bob ze zoekt.’

Jan keek zuinig. ‘Als we ze niet op slot zetten dan zijn ze straks gepikt door een stel van die rauzers daar.’

‘Als we ze wel op slot zetten en Bob heeft er een nodig dan staat hij een paar minuten te hannesen voor hij weg kan. Lekker als je haast hebt. Kom nou maar mee. Jij hebt ze

gekocht dus ze zijn toch vrijwel gratis.'

Zacht morrend liep Jan achter Arie aan. Ze zetten de fietsen op de plaatsen tussen station en RAI die ze Bob hadden uitgeduid en wandelden haastig terug. De grootste vijandelijkheden waren achter de rug en een stroom haastige treinreizigers liep hen, gebukt en met de jas half over het hoofd, tegemoet.

Recht tegenover het station bleven ze staan.

'Hoe laat is het?'

'Kwart voor zes, schat ik.'

'Schat je. Kun je niet klokkijken?'

'Niet met deze tent om me heen, man. Het kost me een volle minuut om een arm onder het zeil vandaan te wurmen.'

'Zie jij Bob?'

'Ik zie een kreupele motorduivel, een overall met een lamme vlerk, twee kerels die elkaar ondersteunen en waggelen of ze dronken zijn en een vrouw met een paraplu die door een windvlaag is omgeslagen en waarvan de baleinen zijn gebroken. Ik zie geen Bob, nee.'

'Wat doen we?'

'Wat wil je doen? Niets natuurlijk. In de hal is politie, daarginds bij die kraam staat een groepje mannen te schreeuwen. Blijf maar rustig hier, dat is het beste.'

Arie stond als een rots, maar Jan was onrustig. Hij liep kleine stukjes heen en weer, steeds de pijler als uitgangspunt nemend. Hij was ook degene die Bob uiteindelijk herkende. Eerst zag hij een jongen wegrennen, daarna een vrouw die vreemde gebaren maakte en tenslotte een sprintende Bob.

Jan gaf een gil. 'Arie, daar gaat-ie.'

Het duurde even voor Arie op stoom was, want twee van de vier woorden van Jan stierven weg in het rommelen van de donder. Hij zag Jan wilde bewegingen maken en daarna nam hij in een flits de achterkant van Bob waar die net onder het voetgangersviaduct verdween.

Achter elkaar stoven ze terug in de richting van de RAI en ze waren net op tijd om te zien dat Bob niet naar het Congrescentrum rende, maar tientallen meters ervoor afsloeg en het pad volgde dat naar het Beatrixpark voerde.

Bob rende op minder dan anderhalve meter langs de fiets waarop Arie naar het station was gereden, maar hij dacht er geen moment aan om te remmen en het voertuig te pakken.

Zijn ogen waren gericht op de jongen voor hem en elke keer als hij dacht dat zijn prooi een meter op hem uitliep maakte hij briesende geluiden alsof hij zichzelf aanspoorde. Zijn benen bewogen als zuigerstangen en zijn armen pompten langs zijn lichaam. Zijn mond stond wijd open en zijn ademhaling ging rochelend. Het pad werd geleidelijk smaller en voerde naar een gebied waar geen mens was.

De jongen had twee keer omgekeken en was daarna met vernieuwde kracht verder gerend, maar na een tijdje verloor hij zichtbaar terrein.

Ineens zag Bob voor zich een zwaaiende beweging. Een donker voorwerp vloog door de lucht en belandde in het gras.

Hij gooit iets weg, dacht Bob. Mijn geld? Hij denkt zeker dat ik op de centen zal afspringen, maar dat zal hem tegenvallen. Dat zal hem uiterst vies en vuil tegenvallen. Ik spring wel, maar op hem.

Hij haalde extra diep adem en begon aan een tussensprint waarmee hij de afstand terugbracht tot rond de tien meter.

Vlak voor het Beatrixpark zag Jan kans om Bob voorbij te sprinten. Hij deed dat niet te voet, maar per fiets. Hij had het voertuig immers, samen met Arie, nog geen kwartier tevoren geparkeerd en hij wist op een prik waar het stond.

Niet op slot gelukkig, dacht hij, terwijl hij op het zadel sprong. Hij keek om, maar zag dat Arie machteloze bewegingen maakte. 'Ga..ha maar,' hijgde hij. 'He..elp Bo..hob.'

Jan stampte op de pedalen en schoot Bob voorbij zonder iets te zeggen. Hij concentreerde zich op de jongen die nu gebukt liep en een arm tegen zijn middel klemde alsof hij steken in zijn zij had.

Toen Jan vlakbij was sloeg de jongen af. Hij deed het zoals een haas het doet die in doodsnood verkeert. Hij draaide op een hak en maakte een hoek van een zuivere negentig graden. Jan remde niet, maar zette eenvoudig zijn benen op de grond. Het zadel schoot onder hem uit en de fiets stuiterde

over het pad naar het gras.

De jongen was een paar meter van hem af en Jan sprong in zijn richting. Tot zijn verbazing merkte hij dat hij niet op gras terecht kwam, maar op een soort sponsachtige modder waar hij tot zijn enkels in wegzonk. Hij keek snel naar beneden en zag in het licht van een bliksemflits een poel zwarte modder waaruit dunne twijgen staken.

Jonge aanplant, flitste het door hem heen.

Hij probeerde zijn volgende stap in te houden, merkte dat hij slagzij maakte en liet zich toen vallen, terwijl hij naar de kuit van de jongen greep. Hij kreeg een enkel en een schoen te pakken, maar voelde vrijwel meteen dat die onderdelen in het halfduister verdwenen. Hij greep opnieuw en had twee kluiten modder vast.

Voor zich hoorde hij de jongen hijgen en achter zich Bob Evers. Het was uiterst begrijpelijk dat de jongeheer Prins op dit ogenblik een korte pauze in acht nam. Ten eerste had hij er geen idee van waarom Bob achter de jongen was aangerend en ten tweede zat het regenzeil hem in de weg. Het hing als een stug tafelkleed om zijn nek en het hinderde hem in elke beweging.

Dit geval moet af, dacht hij, want anders wordt vechten in deze moddertroep een wilde scherts. Hij stulpte de voorkant van het zeil over zijn hoofd en merkte dat het gat niet groot genoeg was. Een wonder was dat niet, want hij had het groene koord strak om zijn nek getrokken tegen de regen en daarna met een lus vastgezet. Terwijl hij wanhopig met het koord worstelde en controle probeerde te houden over het zeil waar de wind vat op had gekregen zogauw hij het optilde, hoorde hij Bob langsstomen.

Helemaal succesvol verliep de aanvalsactie van jongeheer Evers niet. Hij was vrijwel aan het einde van zijn krachten toen hij de modderpoel inschoot en in zijn haast om zijn tegenstander te grijpen verkeek hij zich op de afstand. Hij zag een schim, zette zich af en werd op slag verblind door een bliksemflits. Het was een van de laatste flitsen die het

wegstervende onweer te bieden had, maar het was er beslist een die er werk van maakte. Hij sprong niet ordentelijk van wolk tot wolk, maar had zich overduidelijk voorgenomen om het spanningsverschil tussen de schuimende en kolkende wolkenpartijen en de aarde in één klap op te heffen. Hij zigzagde langs de vuilgrijze wattenformaties met hun inktzwarte randen en verblindde een kwart van de Amsterdamse bevolking.

Bob zag een compleet vuurwerk voor zich toen hij dook en hij lag languit in de modder voor het tot hem doordrong dat er een foutje had gezeten in zijn afstandsrekening.

Vlak voor hem hoorde hij een schamper gelach, gevolgd door het zompige geluid van iemand die zijn voeten uit de modder trekt.

‘Pak hem,’ riep Bob nadat hij een kluit aarde had uitgespuugd.

‘Waar is-ie?’ vroeg Jan, die worstelde met een flapperend regenzeil.

‘Weg,’ zei Bob bitter. Hij drukte zich op, voelde zijn trillende armen wegglijden en hapte opnieuw een stuk uit de aarde.

Het was uiteindelijk Arie die de gemengd Nederlands-Amerikaanse partij modderworstelen besliste. Hij gebruikte daarvoor niet zijn computerbrein, maar zijn onmenselijke gewicht.

De laatste honderd meter maakte hij het geluid van een ketel die onder te hoge druk staat en hij had moeite om de geluiden voor hem te onderscheiden van het hijgende gefluit dat hij zelf voortbracht.

Hij zag een gestalte die eruit zag als een dolgeworden vleermuis en nam aan dat het Jan was. Hij zag ook iemand die zand spuwde en oorverdovende taal foeterde en hij zag een schim weglopen.

Arie richtte zijn aandacht op de schim, banjerde dwars door de jonge aanplant en liet zich vallen.

Hij schepte de jongen bij diens middel en drukte hem tegen de grond. De jongen zei ‘uk’, maakte een krampachtige beweging met een hand en bleef roerloos liggen.

Arie richtte zich langzaam op. Hij zorgde ervoor dat zijn complete gewicht op het lichaam onder hem bleef rusten en smoorde daarmee elke gedachte aan oproer en tegenstand. Onder een blok beton is vandaan te krabbelen, maar wie geplet wordt door de massa Roos is reddeloos verloren.

Arie bleef zitten tot Jan en Bob dichterbij waren gekrabbeld en vroeg tussen twee hijgen door: ‘Hebben we een staaflamp?’

‘Grrr,’ zei Jan die zijn regenzeil had afgescheurd en het geval woedend in elkaar stond te frommelen. ‘Natuurlijk hebben we geen lamp. Daarginds is een lantaarn. Sleep die vent er naartoe.’

‘Het zal me een waar genoegen zijn,’ zei Arie opgewekt. ‘Ik heb hier een been. Daar is er nog een. Pak maar vast. Waar is Bob?’

‘Hier is Bob,’ zei een stem boven zijn hoofd. De stem klonk geknepen, want een kwart van het Beatrixpark zat tussen Bobs kakement.

Arie kwam zuchtend overeind. ‘Fijn. Wil je me dan eerst uitleggen waar dit geren voor nodig was? Hebben we Mac te pakken?’

‘Mac?’ Het duurde even voor Bob de vraag begreep. ‘Natuurlijk niet, graskoe. Ik heb geen idee wie Mac is. We hebben een vent die mijn geld heeft gejat. Een zakkenroller. Een eind terug heb ik hem iets zien weggoaien. Misschien waren het mijn centen wel.’

Jan kreeg spijt van zijn woedeaanval op het regenzeil toen water over zijn rug liep en vouwde de lap weer uit. Hij sloeg het zeil over zijn schouders en pakte een enkel. ‘Mee, die vent. Naar het licht en zakken nazoeken.’

Ze sleepten de jongen naar een lantaarnpaal en legden hem plat op het gras. Hij was klein, dun en zijn zwarte ogen schoten angstig heen en weer.

‘Rustig maar,’ suste Arie. ‘We rollen je alleen maar even terug, dan je wennen aan het gevoel.’ Hij stak een hand in de broekzakken van de jongen en floot tussen zijn tanden.

‘Geld,’ zei hij. ‘Losse biljetten. Een sleutel. Een klein etui met twee sleutels. Een portemonnee. Alsjeblieft, deze zak

lijkt de schatkamer van Ali Baba wel. Hier, aan deze kant twee portefeuilles. Hoeveel ben je kwijt, Bobbie?’

Bob bukte zich en bekeek een rolletje geld. Dit is het. Ik had nog een benzinebon ook.’

Arie grabbelde verder. ‘Hier is de bon, kun je ome Jan gelukkig mee maken. Onderin voel ik een stel guldens of rijksdaalders, dat is alles.’ Hij ging staan. ‘Wat moeten we met deze grapjas?’

Hij schrok op toen hij Jan wilde geluiden hoorde maken. ‘Is er iets, Janneman?’

‘Kijk naar je kleren. Kijk naar Bob. Kijk naar mij. We zien er niet uit, dikke. We kunnen ons zo nergens vertonen en het is bijna zes uur.’

Arie keek en hoorde Bob schrikken. Daar was zeker enige reden voor, zag hij, want hun duiken in de modderpoel waren niet ongemerkt aan hun kleren voorbij gegaan en maar een klein deel van de troep werd door de plenzende regen weggespoeld.

‘Waar gedoken wordt vallen modderspetten,’ zei hij filosofisch.

‘Wat doen we nou met deze snuiter?’

‘Vastbinden en twintig keer door de jonge aanplant slepen,’ zei Bob vol vuur.

‘Aan een lantaarnpaal verankeren en laten staan tot de politie hem vindt,’ adviseerde Jan.

‘Meenemen naar het RAI-station en aan de politie overleveren,’ stelde Arie voor.

Jan schudde zijn hoofd. ‘En dan? Dan zegt hij dat we hem hebben overvallen. Daar kletsen we ons wel uit, maar tegen die tijd is het half elf. Denk je even aan onze afspraak?’

‘Ik denk,’ zei Arie. Hij zat een ogenblik doodstil en knikte dan kort. ‘Bob, kijk of de fiets het nog doet die Jan zo harteloos tegen de grond heeft gesmakt. Ga terug naar het station. Jan, spring achterop en dek hem. Ik neem deze gladde snuiter mee.’

Bob keek wanhopig naar zijn kleren. ‘Wat moet ik zeggen, man. Ik kan zo toch geen verlichte stationshal binnen gaan?’

‘Zeg maar dat je je hebt vermomd,’ zei Arie. ‘Of ga naar de RAI voor een bad als je dat prettiger vindt, maar ik ben

bang dat je onze mysterieuze Mac dan helaas mist.’
Bob zag de zinnigheid van die opmerking in en ging mopperend op zoek naar de fiets, gevolgd door Jan die zijn regenzeil weer over zijn hoofd had getrokken.

Toen ze weg waren loste Arie het probleem van de zakkenroller snel en deugdelijk op. Hij bekeek de portefeuilles, zag aan de foto op een rijbewijs dat de kleinste toebehoorde aan de jongen die hij vasthield en las zijn naam hardop voor.

‘Ik weet nu hoe je heet. Trek je schoenen en sokken uit.’

‘Hè?’ zei de jongen.

‘Trek uit en hou ze in je handen, dan weet ik dat je er niet meteen vandoor gaat. We lopen terug en onderweg zoek jij het voorwerp dat je hebt weggegooid. Zogauw ik een agent zie geef ik je samen met de hele handel uit je zakken aan hem over.’

‘Morgen ben ik weer vrij,’ zei de jongen.

‘Prettig voor je,’ zei Arie monter. ‘En een reden te meer om niet tegen te strubbelen. Trek uit die schoenen.’

Een kwartier later maakte hij een kleine buiging voor een agent die in zijn eentje een compleet viaduct bewaakte en zei dat hij een zakkenroller compleet met portefeuilles, sleutels en losse schoenen kwam afleveren.

De agent keek naar Aries druipende haren en wapperende camouflagetent en bleef staan met zijn handen vol kleingeld en sokken en naast zich een jongen die op het punt stond om weg te rennen. Hij riep iets toen Arie wegliep en deed een greep naar de jongen die in elkaar dook, opzij sprong en wegschoot.

Toen Arie over een schouder keek zag hij de agent achter de zakkenroller aanhollen, een spoor van losse munten, portefeuilles en kledingstukken achterlatend.

Het Mac-probleem werd op snelle en lachwekkend eenvoudige wijze opgelost. Nimmer hadden Jan en Bob te maken gehad met een probleem dat theoretisch zo gecompliceerd leek, maar in de praktijk zo simpel was.

Voor een belangrijk deel kwam dat door de aanwezigheid van de politie. De vechtende partijen waren uiteengedreven

en toen de rust leek te zijn teruggekeerd gingen de meeste agenten terug naar het bureau. Een enkeling wandelde rond onder de viaducten en maande verse motorrijders tot doorrijden. Een klein ploegje bleef achter in een auto die bij het vispaleis was geparkeerd. In de stationshal en op de perrons patrouilleerde voor alle zekerheid een groepje leden van de spoorwepolitie.

De kans op een overval van wie dan ook mocht kort na zes uur geheel uitgesloten worden geacht en de jongens voelden zich bij het station volkomen veilig. Het enige gevaar dat ze liepen was dat een overijverige agent hen zou aanhouden omdat ze er uitzagen als landlopers.

Ze stalden de fiets tegen een pijler, liepen naar de stationshal en keken door een van de hoge glazen wanddelen.

In de hal heerste totale rust. Een paar reizigers liepen snel naar de uitgang, twee leden van de spoorwepolitie verveelden zich bij de roltrap naar het perron van de sneltram en een groep meisjes stond voor het bord met de reistijden te giechelen.

Naast de loketten waar de plaatskaarten werden verkocht zagen Jan en Bob een jonge vrouw. Ze stond doodstil en ze keek verveeld voor zich uit. In een hand hield ze een bord, zoals reisleidsters dat doen die op een vliegveld passagiers komen afhalen.

Bob werd bleek toen hij het bord las.

‘Z... zie je dat?’

Jan wist niet of hij moest lachen of huilen. ‘Mac,’ zei hij.

‘Juist,’ stamelde Bob. ‘Inderdaad. Die dame is onze Mac.’

Hij aarzelde niet, maar stiefelde de hal in en liep zonder onwogen naar de vrouw. Hij ging secuur recht tegenover haar staan en maakte een kleine buiging.

‘Ik ben Bob,’ zei hij.

De vrouw knikte. ‘Je bent laat, maar dat zal komen omdat je in de zandbak hebt gespeeld, zo te zien. Ik ben Suzanne. Je moet de groeten hebben van mijn oom. Hij heet MacGarrigle en was ooit machinist op de Frisco.’

‘Juist,’ zei Bob.

‘Ja,’ zei de vrouw.

En daarmee was gezegd wat er gezegd moest worden, tot Jan naast hen stond. Hij kreeg het schaamrood op de kaken toen hij de vrouw naar zijn kleren zag kijken en rukte het zeil van zijn hoofd.

‘Jij bent Jan,’ zei de vrouw.

‘Ja,’ zei Jan en hij wenste dat hij schoon was en rein.

De vrouw bleef roerloos staan. ‘Wachten we op nummer drie?’

‘Nee,’ zei Bob, die vond dat het getalm lang genoeg had geduurd. ‘We gaan naar onze auto. Die kant op graag.’

Op de weg langs het vispaleis pikten ze Arie op en zwijgend liepen ze naar de Fiat Panda.

De vrouw die zich Suzanne had genoemd keek zuinig toen ze de auto zag. ‘Eerlijk gezegd had ik een riantere wagen verwacht,’ zei ze.

Jan voelde het in een flits over zich komen. Hij werd er bijna rood van en moest eerst diep adem happen voor de zin vlot zijn mond uitrolde.

‘Dat komt door hem daar,’ zei hij, terwijl hij op Arie wees. ‘Hij heeft soms zijn zuinige buien, maar we hopen dat hij ooit iets vlotter wordt. Stap maar in. Morgen huur ik een andere auto. Een grote.’

Arie maakte vreemde geluiden toen hij op de achterbank schoof en Bob lachte zo lang en hard dat de ruiten ervan besloegen.

‘Clowns,’ mompelde Suzanne. ‘Helaas kan ik niet zeggen dat ik niet was gewaarschuwd.’

Jan krijgt een busreis aangeboden... Gratis

Dat ze terechtkwamen in het kantoor van pa Roos in plaats van in huize Prins kwam door een opmerking van Jan. Hij was geweldig op stoot en naar zijn gevoel benaderde hij het volmaakte geluk elke keer als hij naar Arie keek die de glazige blik had van iemand die vol met een stomp voorwerp is geraakt. 'Say,' zei hij, terwijl hij de binnenstad inreed. 'Is het verstandig om naar mijn huis te rijden?'

Bob had daar al over zitten denken. 'Met deze kleren?'

'En een nazaat van onze muitermachinist? Als mijn vader ons ziet dan is het ver na middernacht voor we aan vergaderen toekomen.'

'Dat kan niet,' klonk de heldere stem van Suzanne. 'Ik moet om twaalf uur op Schiphol zijn en ik wil de tijd hebben voor mijn verhaal.'

'Als het een mooi verhaal is dan horen we het graag uitgebreid,' zei Bob.

'Het is mooi,' zei Suzanne. 'Om in de taal te spreken die mijn oom van jullie heeft opgepikt: het is magistraal, magnifiek mooi.' Jan werd nieuwsgierig. 'Heeft het een financieel randje?'

'Mmm,' zei Suzanne.

Arie bewoog zich alsof hij wakker werd uit een droom. 'Heeft het een spannend randje, daar gaat het om.'

Suzanne knikte. 'Dat zeker.'

'Naar mijn huis dan,' besliste Arie. 'Mijn pa is naar Egypte omdat een van zijn boten midden in het Suezkanaal dobbert en niet meer vooruit wil en ma is vanavond weg. We hebben de ruimte.'

Jan gaf een knor van tevredenheid. 'Staat dat koffie-apparaat nog in de hal?'

'Vol espresso,' beaamde Arie. 'Kun je nog gratis drinken ook.'

Dertig minuten later zaten ze in het kantoor van rederij Roos, lurkend aan hete koffie en in min of meer schone staat. Bob en Jan zagen er enigszins potsierlijk uit in de veel te ruime kleren van Arie, maar zelfs Jan maalde daar niet om zolang er een verhaal in het verschieft lag.

‘Vertel,’ zei Arie die op de stoel van zijn vader was gaan zitten en daardoor automatisch de functie van voorzitter had verworven. ‘Begin maar met het telegram, want dat had een mysterieus kantje.’

Suzanne schoot in de lach. Ze zat keurig rechtop in haar stoel en liet de koffie op een knie balanceren. Bob keek er vol belangstelling naar. De knie bewoog, maar de plastic beker bleef in evenwicht. Het was een natuurkundig wonder van hoge orde, vond hij.

‘Het telegram is verstuurd door Mac,’ zei Suzanne. ‘Of nee, niet verstuurd, maar opgesteld. Ik wilde bellen of faxen, maar hij moest en zou een telegram versturen. Hij houdt niet van nieuwerwetsigheden zoals fax-apparaten en voor de telefoon vond hij mijn verhaal niet geschikt. Bovendien,’ ze aarzelde even en nam snel een slok koffie, ‘bovendien wilde ik jullie zien, want het gaat heus wel om een zaak van enig belang.’

‘Heerlijk,’ zei Arie. ‘Wij zijn steengoed in belangrijke zaken.’

‘Ze zijn onze specialiteit,’ vulde Bob aan. ‘Evers, Roos en Prins, voor uw lief en uw leed. Experts in stompen op neuzen.’

Jan dacht aan geheel andere dingen. ‘Een fax is goedkoper dan een telegram,’ zei hij. ‘Is onze Mac vlot geworden op zijn oude dag?’

Suzanne keek hem stralend aan. ‘Reken daar maar niet op. Hij is en blijft zuinig. Als jij net zo’n krent bent als hij dan kunnen jullie samen een leuke avond beleven. Als ik er maar niet bij hoef te zijn.’

Arie smoorde een verontwaardigd antwoord van Jan in de kiem. ‘We hebben ons scheel gepiekerd over de naam Mac. Ik heb geen seconde aan hem gedacht. Het is 40 avonturen geleden. Wie denkt er nu aan een machinist die zijn halve leven heeft rondgevaren in de Stille Zuidzee?’

‘Heb ik ook gezegd, maar je kent hem: hij is koppig. Hij woont tegenwoordig in Schotland en hij volgt jullie belevenissen voor zover ze de kranten halen.’

Bob schoot in de lach. ‘De mooiste verhalen krijgt geen journalist ooit te horen. Daar hebben we boeken voor.’

‘Wat ik in kranten heb gelezen is anders sterk genoeg,’ zei Suzanne droog. ‘Hij wilde met me meekomen, maar hij werd ziek. Hij dicteerde de tekst van het telegram dat ik gisteren vanuit België heb verstuurd.’

‘Waarom het RAI-station? Waarom precies zes uur?’

‘Omdat ik vandaag in het Congrescentrum moest zijn voor een bijeenkomst waar ik niet onderuit kon. Ik wist dat ik niet voor kwart voor zes klaar zou zijn, daarom. Ik wilde jullie niet in de RAI hebben. Het was niet mijn bedoeling dat iemand ons zou zien confereren. De reden snap je als je mijn verhaal hebt gehoord.’

Er viel een diepe stilte en Suzanne vatte dat op als het teken dat ze ieders volle aandacht had.

‘Ik ben reisleidster,’ zei ze. ‘Ik werk voor een Amerikaans bedrijf. United States Tours heet het, afgekort UST. Ik begeleid toeristen die een vakantietocht door de Verenigde Staten maken. De routes wisselen. Soms rij ik een week rond in en om New York, soms in Los Angeles. Een enkele keer steek ik dwars over: van New York via een stukje Canada naar Los Angeles of San Francisco.’

Ze schudde met haar hoofd en zwaaide haar lange, blonde haar naar achteren. ‘Ik doe dat al jaren en ik ben er goed in. Dat mag ook wel, want ik moet elk jaar opnieuw solliciteren.’

Arie stak een hand op. ‘Hoe zit dat?’

Suzanne keek naar Bob. ‘Hij weet hoe het zit, maar ik zal het jullie uitleggen. Er zijn voor een buitenlander maar twee manieren om in de States aan werk te komen. De eerste is trouwen met een Amerikaan. Je krijgt dan een zogenaamde groene kaart, een “green card” heet dat daar, en als je zo’n kaart hebt dan zit je voor je leven goed. De tweede manier is het regelen van een tijdelijke verblijfsvergunning. Zo’n vergunning is drommels moeilijk te verkrijgen. Het lukt eigen-

lijk alleen maar als het bedrijf waarvoor je wilt werken kan aantonen dat je onmisbaar bent. In ons vak lukt dat. Er zijn weinig Amerikanen die ook Duits en Nederlands praten en daarom worden Europeanen gehoord.’ Ze maakte een breed gebaar. ‘In dit werelddeel springen ze op scholen nu eenmaal een beetje slimmer met de talen om dan aan de andere kant van de oceaan.’

Bob trok een gezicht toen Jan hem vergenoegd aankeek.

‘Jij bent Schotse. Spreek jij Nederlands?’

‘Ik zei dat Mac een oom van me is. Dat maakt me geen Schotse. Ik ben in België geboren en heb er tot mijn vijftiende gewoond. Familie van me woont nog steeds in Oostende. Daar heb ik het telegram ook verstuurd. Ik spreek Nederlands en Frans. Een beetje Duits, maar niet veel.’

Ze hadden de hele tijd Engels gesproken en ze lieten dat maar zo. Niemand voelde de behoefte om het Nederlands van Suzanne te testen. Ze had daar blijkbaar wel op gerekend, want ze keek verbaasd toen Arie gewoon in het Engels doorging. ‘Heb jij een verblijfsvergunning of heb je een “green card”?’

Suzanne grinnikte kort. ‘Wat een charmante manier om te vragen of ik getrouwd ben. Ik ben niet getrouwd, ik ben vijfentwintig en ik verzorg al vijf jaar rondleidingen door Amerika. Is dat het antwoord waar je op zit te wachten?’

Arie bloosde een beetje, maar zijn spekwangen trilden nauwelijks meer dan gewoonlijk. ‘Dus elk jaar vraag je een nieuwe vergunning aan?’

‘Precies. Ik heb werk van begin mei tot eind oktober. Ik heb ‘s zomers een kamer in San Francisco waar ik overigens zelden ben. Af en toe een paar dagen, daar is het wel mee gezegd. Soms kom ik er in geen weken en verblijf ik in flats die eigendom zijn van UST.’

‘Flats voor algemeen gebruik bedoel je?’

‘Precies. Soms moet ik een tijdje in New York blijven hangen om te wachten op de volgende tocht. Ik hoef dan geen hotelkamer te huren, maar neem mijn intrek in een soort doorgangsflat. In Chicago staat er ook een. Net als in Miami, in Los Angeles en in Dallas. In het najaar ga ik terug naar Europa, meestal naar familie in Schotland. Soms ben ik in

België om mijn Nederlands op peil te houden.’ Ze keek snel de gezichten langs. ‘Kijk niet zo mal. In België spreken ze heus redelijk Nederlands, zeker aan de kust. Elk jaar in april hoop ik dat ik weer mee mag doen.’

Arie legde het accent anders. ‘Mee màg doen?’

‘Dat moet je heel letterlijk nemen. De Amerikaanse manier van zakendoen is iets pittiger dan die in Europa. Het komt er op neer dat we in feite elk voorjaar moeten solliciteren. De organisatie waar ik voor werk geeft contracten voor zes of zeven maanden, dat hangt van de hoeveelheid toeristen af en het aantal reizen. Beval je niet dan word je gewoon niet uitgenodigd voor de april-bijeenkomst.’

‘Dus dan weet je in april dat je in mei geen werk hebt?’

‘Inderdaad,’ zei Suzanne, terwijl ze het koffiebekertje in de prullenbak naast het bureau mikte. ‘Zo zit het systeem in elkaar.’ ‘Frisse morgen,’ zei Arie verontwaardigd. ‘Lekkere baas heb jij.’ ‘Hij bereikt er wel mee dat mijn collega’s en ik hard werken. En dat we goed werken ook. Maar we moeten ook kùnnen werken en daarom zit ik hier.’

Het werd weer stil in het kantoor. Alle drie de jongens zaten op het puntje van hun stoel en ze hadden de rode kleur van mensen die vol spanning luisteren.

Jan was de eerste die de stilte verbrak. ‘Dat kun je niet? Goed werken bedoel ik.’

‘Nee,’ zei Suzanne. ‘Dit jaar niet. Er gebeuren vreemde dingen onderweg. Kleine dingen soms, maar net genoeg om een ongunstige beoordeling te krijgen en dat kan me mijn baan kosten.’

‘Noem eens een voorbeeld?’

‘Mensen worden niet gewekt en houden de groep op. Koffers staan op de verkeerde plaats zodat we te laat weggaan en halteplaatsen moeten overslaan om de verloren tijd in te halen. Routekaarten verdwijnen. Lunchpakketten blijken te zijn opengemaakt. Krijg je een indruk?’

Jan knikte. ‘Ruimschoots. Ben jij daar allemaal verantwoordelijk voor?’

Suzanne zuchtte. ‘De reisleader is overal voor verantwoordelijk, ook al kan hij er niets aan doen. Hij is het aanspreekpunt en als er dingen fout gaan dan krijgt hij de schuld. Dat is niet eerlijk, maar dat is wel de praktijk. Aan het einde van elke rondreis moet ik de passagiers vragen om een formulier in te vullen. Daarop kunnen ze aangeven of de reis is bevallen en of de leiding deugde. Als er te veel negatieve aantekeningen komen dan kan ik volgend jaar zomer maandenlang de Schotse of Belgische regen bekijken.’ Ze rilde bij het idee en Arie voelde met haar mee.

‘Ben jij de enige die veel tegenslag heeft?’

‘Een stel collega’s ook. Toevallig allemaal mensen die een tijdelijke vergunning hebben, maar dat zegt niet veel, want het aantal reisleaders met een “green card” is klein.’

Jan keek verhit. ‘Maar het seizoen is al bijna voorbij. Heeft dan nog niemand nagezocht waarom al die vreemde voorvallen zich voordoen?’

‘Nee,’ zei Suzanne met nadruk, ‘en dat is niet zo’n wonder als je denkt. Vergeet niet dat we elke dag ergens anders zijn. Een andere plaats, een ander hotel. Op elke reis hebben we een nieuwe chauffeur bij ons en tussen de dertig en vijftig toeristen die we nooit eerder hebben gezien. Onze maatschappij verzorgt de begeleiding bij meer dan tien verschillende rondritten. Ik weet vantevoren nooit op welke route ik volgende maand zit. Zoek dan maar eens uit wie de wekdienst verkeerde informatie geeft of wie restaurants waar we willen eten heeft afgebeld. Dat lukt je niet. Je hebt er eenvoudig de tijd niet voor.’

Ze keek om zich heen, zag dat Bob nog koffie had en graaide het bekertje uit zijn handen. ‘Dank je wel. Jullie moesten eens weten hoeveel moeite het me heeft gekost om mijn baas ervan te overtuigen dat ik iemand wist die ons zou kunnen helpen. Misschien had ik me onder het congres in de RAI uit kunnen draaien, maar het was de enige manier om hier te komen zonder dat ik mijn eigen vliegticket moest betalen.’ Ze nam een te grote slok, hoestte kort en glimlachte verontschuldigend. ‘Een beetje Schots ben ik toch wel, eigenlijk. Ik heb moeten praten als Brugman.’

‘Brugvrouw,’ zei Arie automatisch en zonder dat hij er erg in had.

De ogen van Suzanne lichtten op, heel kort, als een vuurtorenstraal die meteen wegzwenkt. ‘Praten als BrugSuzanne om mijn plan erdoor te drukken. Neem maar van mij aan dat het voor een Amerikaans bedrijf niet de gewoonte is om een ploegje onbekende jongens in de arm te nemen als er problemen zijn.’

Arie tikte met zijn vingers op het smetteloze bureaublad. Zijn nagels waren te lang en het geluid klonk helder door de grote kamer. ‘Dus je bezoek is min of meer officieel?’

‘Heel wat meer min dan meer. Mijn directe baas weet ervan. Verder niemand. Daarom wilde ik ook niet dat jullie naar het RAI-gebouw zouden komen. Ik ben gedekt door mijn directe chef, maar verder weet niemand iets van dit gesprek.’

Bob werd ongeduldig. ‘Kom op met je plan.’

Suzanne keek de jongens een voor een aan. ‘Eerst een verzoek. Kunnen jullie mee naar Amerika voor een reis van New York naar San Francisco?’

Voor de derde keer viel er een lange stilte.

Bob keek gelukzalig voor zich uit, Jan streek met de duim van zijn rechterhand over zijn wijsvinger alsof hij geld telde en Arie krabde het noordelijk halfronde van zijn buik.

‘Wanneer?’ vroeg hij.

‘Een van jullie vannacht nog, de andere twee morgen. Overmorgen begint de rondreis, maar morgen is er een tocht door New York. Degene die meegaat in de bus moet er dan zijn. En ik ook natuurlijk.’

‘Kunnen doen we altijd,’ zei Arie langzaam. ‘Zolang we niets tegen onze ouders zeggen, tenminste, anders krijgen we het gemeier over ordentelijk werken weer.’

‘Willen doen we ook,’ zei Bob.

‘Het hangt van een paar kleinigheden af,’ zei Jan. ‘Betalen we onze eigen kosten? Zijn er hotelkamers geregeld? Zijn we eigen baas? Dat soort dingen.’

Suzanne keek op haar horloge. ‘Mac heeft me verteld dat jij het zwaarst op de hand zou zijn,’ zei ze. Toen ze zag dat Jan begon te protesteren glimlachte ze weer haar snelle lachje.

Hij zei ook dat ik je serieus moest nemen. Mac wilde de naam van Bob in het telegram omdat hij met hem machines heeft staan doorsmeren, maar hij sprak vaak over jou. Jij bent de zuinige, zei hij, maar hij is zelf ook zuinig.' Ze lachte opnieuw en Bob vroeg zich af of het een gewoonte van haar was of een teken van verlegenheid. 'Als hij niet zo zuinig was geweest dan had hij het telegram wel iets langer gemaakt. Dat had een opstootje gescheeld, vanmiddag. Arie noemde hij de fantast, de kletsmajoor. Net de drie musketiers, zei hij, maar dan vijfentachtig keer gekker. Als je ze een kwartier hoort praten loop je gillend weg.'

'Jij bent hier al een half uur en je zit er nog steeds,' zei Jan stijf. 'Ik ben de hele tijd aan het woord,' zei Suzanne. 'Jullie hebben nauwelijks tijd gehad voor grappen en dat is maar goed ook, geloof ik. Als ze losbarsten dan geef je ze geen cent, zei Mac, maar ze zijn met elkaar slimmer dan een horde bosapen. Welke bosaap gaat mee naar Schiphol?'

Dat was het soort vraag waar wel enig overleg bij paste en de jongens snaptten dat heel goed. Ze overlegden in stilte, trokken aan hun oorlellen, keken zuinig voor zich uit en kwamen zonder een woord te wisselen tot de conclusie dat er maar één goede verdeling van taken was.

'Jan gaat mee,' zei Arie. 'Nu meteen.'

Suzanne had het zwijgende overleg met stijgende verbazing aangezien. 'Hoe weet je dat het Jan moet zijn? En zijn de anderen het er mee eens?'

'Ja,' zei Bob, en hij legde het uit. 'Een van ons moet in een bus meerijden als toerist. Een Nederlander. Jan of Arie dus. Een van ons moet achterblijven in het hotel als daar iets bijzonders is voorgevallen. Waarschijnlijk moet hij obers, bellboys en kamermeisjes uit hun sokken kletsen en dat is een klus voor onze verhalenfantast. De derde moet in een gehuurde auto achter de bus aanrijden en zich gereed houden voor bijstand. Als Amerikaan kan ik dat het beste doen. Jan gaat dus met jou mee.'

'In de bus. Lekker kijken naar het landschap,' zei Arie.

'Kletsen met de medepassagiers,' vulde Bob aan.

‘Klaar staan als de bejaarden uitstappen,’ zei Arie.

‘En intussentijd uitrekenen hoeveel hij bespaart als hij in de pauze geen cola drinkt maar ijswater.’

‘Dat bedoelde ik,’ zei Suzanne. ‘Een kwartier van dit soort humor en ik ren gillend door de druipregen naar Schiphol. Zwetsen jullie altijd op deze manier?’

‘Alleen als we iets hebben om diep over na te denken,’ zei Jan.

‘Ik heb machtige zin in een reis door de States. Alleen wil ik graag iets horen over de kosten. De rondreis is me duidelijk, maar hoe zit het met de hotels? En het vliegretour?’

‘Gratis,’ zei Suzanne. ‘Alles is geregeld. Arie en Bob moeten voorlopig hun onkosten zelf betalen. De aanbieding is op no cure no pay-basis.’

Jan straalde en verklaarde dat hij op stel en sprong wenste af te reizen.

Bob keek iets voorzichtiger. ‘No cure no pay. Geen oplossing, geen betaling. Als we er niet achter komen wie de moeilijkheden veroorzaakt dan krijgen we geen cent?’

‘Dan krijg je een reis dwars door het land. Jouw land. Fijn of niet?’

‘Dol fijn,’ zei Arie. ‘Hoeveel tijd heb je nog?’

‘Weinig. Ik leg Jan onderweg wel uit hoe de zaak precies in elkaar zit. Ik ben jullie komen opzoeken omdat Mac zei dat jullie jong, vlot en snel van begrip waren. Aan ouwe knarren die over elk aanbod drie dagen gaan zitten tobben heb ik niets.’

Arie verhief terstond zijn massale gebilte van de bureaustoel en maakte een breed gebaar. ‘Ik ben jong, vlot en uitzonderlijk lenig,’ zei hij.

‘Van geest dan altijd,’ zei Bob. ‘Niet precies lenig van lijf, zoals je ziet. Ik doe het ervoor. Op naar de States. Hup, Jan, in de zuinige benen. Koffer pakken en wegwezen.’

Suzanne grabbelde in haar tas. ‘Hier heb ik het vliegbiljet. Mac was er zeker van dat jullie mee zouden gaan.’

‘Goede, oude Mac,’ fluisterde Arie en hij glunderde tot aan zijn haarwortels. ‘Eindelijk een avontuur in de buurt van Pittsburgh. Zie je je ouderlijk huis ook nog eens, Bobbie.’

‘Ik help het je hopen,’ zei Bob. ‘Als we goed aan het rauzen

slaan dan komen we New York niet eens uit.’ Hij keek verschrikt toen hij zag dat het gezicht van Suzanne betrok. ‘Wij rauzen altijd heel plezierig en beschaafd hoor. Wij rauzen als welopgevoede jongheren. Maak je geen zorgen.’

Suzanne wenkte Jan en liep naar de deur. ‘Geen zorgen, zegt-ie. Je zou eens moeten weten hoe dat klinkt uit jouw mond.’

Arie liep naar Jan. ‘Zul je voorzichtig zijn in New York?’ vroeg hij. ‘Pas je goed op bij het oversteken. Stap je niet in de verkeerde lift?’ Hij klopte hem voorzichtig op een schouder. ‘Hou je alles heel ook?’

Bob ging naast Arie staan. ‘En zul je niet praten met geheimzinnige mannen voor wij er zijn?’

‘Niet vechten met onverlaten voor we naast je staan?’

‘Geen stunts bedenken zonder met je vriendjes te overleggen?’

Jan keek zoals hij altijd keek als hij wist dat hij in de maling werd genomen: grimmig en met de tanden ferm op elkaar.

Hij schrok op toen hij de hakken van Suzanne over het parket in de gang hoorde klakken.

‘Ik ga,’ zei hij. ‘Ik ga eerst naar huis om deze broektent van Arie in te ruilen voor een ordentelijk exemplaar en daarna naar New York. Lekker in het vliegtuig naar Amerika. Jullie blijven hier. In Amsterdam. In de regen. Wat is er toch een rechtvaardigheid in de wereld.’

Hij schoot de deur uit toen hij zag dat Arie zijn muil opende voor een Roos-antwoord.

‘Hij is weg,’ zei Bob jaloers toen hij Jan de gang zag afsprinten. Arie keek dromerig. ‘Maar wij gaan morgen. Ik ruik bussen. Ik ruik hotels. Ik ruik verwickelingen.’

‘Ik ruik je tenen,’ zei Bob. ‘Er zit modder tussen van het Beatrixpark. Kom mee, we gaan ons wassen en dan naar bed. Laten we eindelijk eens een avontuur beginnen met een ruime voorraad slaap.’

‘En een buik gevuld met voedsel. Een eind verderop is een snackbar. Daar gaan we eerst naartoe. De eigenaar is een Amerikaan. Kunnen we langzaam wennen ook nog.’

Om tien over twee kwam de Boeing 747 van Alitalia met Suzanne en Jan los van de grond en een paar minuten later zagen ze de laatste lichten van de Hollandse kust onder zich wegglijden.

Suzanne zuchtte. 'Mooi op tijd. Ik was bang dat we door het onweer vertraging zouden krijgen.'

Jan schoof het luikje voor het raam en zette zijn stoelleuning achteruit. 'Het onweer is weg. De lucht is weer helder. Anders hadden we geen lichten gezien, daarnet. Heb je een voorkeur voor een Italiaanse maatschappij of is het toeval dat we met Alitalia reizen?'

'Opzet,' zei Suzanne kort. 'Dit is een vlucht vanuit Libië naar New York. De enige tussenstop is Schiphol. Ik heb deze vlucht gekozen omdat ik op tijd in Amerika wil zijn.'

'Wat is op tijd?'

'Vroeg. De vlucht duurt acht uur, dus naar Nederlandse begrippen komen we om ruim tien uur in de ochtend aan op Kennedy Airport. Het tijdsverschil is zes uur in ons voordeel. Je moet dus zes uur terugrekenen.'

'Om dik vier uur Amerikaanse tijd zijn we dus in de stad.'

Suzanne trok een gezicht. 'Op het vliegveld zul je bedoelen. Reken er maar rustig een uurtje bij voor het douanegedoe, want ze zijn daar niet zo vlot. Plus een uur om op Manhattan te komen. Iets minder waarschijnlijk, want er zal niet veel verkeer zijn. Om zes uur kan ik in mijn bed liggen. Zes uur in de ochtend, wel te verstaan. Dat is hard nodig ook, want ik heb nog steeds last van jetlag. Ik neem aan dat je weet wat dat is: slaapproblemen door het reizen door tijdzones. Elke keer heb ik het opnieuw. Mijn horloge zegt dat het zes uur is, maar voor mijn gevoel is het nog steeds twaalf uur.'

'Hoe kan dat nou. Je bent toch pas een paar dagen geleden naar Europa gekomen? Je zou de Amerikaanse tijd nog in je botten moeten hebben.'

'Was het maar waar. Elke keer ben ik minstens een etmaal van slag. Weet je dat sommige ervaren piloten het elke keer opnieuw hebben? Je kunt er niets tegen doen.' Ze keek naar een stewardess die een karretje vol drank voor zich uit duwde. 'Ik drink een paar glazen prik en ga onder zeil. Als je

vragen hebt stel ze dan nu, want straks lukt het niet meer. Ik kom moeilijk in slaap, maar als het zover is dan krijg je me alleen wakker met een sirene.'

Jan krabde aan zijn hoofd, zag een schilfertje roos dwarrelen en keek snel opzij in de hoop dat Suzanne het niet had gezien.

'Morgen, straks eigenlijk, begint de rondtocht door de stad. Betekent dat nou dat je om een uur of acht New York-tijd fris en vrolijk en met een kwinkslag in een bus stapt vol mensen die je nooit hebt gezien?'

Suzanne rilde. 'Praat me niet van kwinkslagen. Niet eens over kwinkklapjes. Ik wil niets met kwinken te maken hebben vandaag. Ik ben lui en moe. Als ik in het hotel ben dan ga ik naar bed. Ik slaap uit en probeer als ik wakker ben de namen van de gasten uit mijn hoofd te leren. De rondrit op de eerste dag wordt altijd begeleid door een gids die in New York woont, maar als de bus om een uur of twee terug is bij het hotel dan behoort ik in de hal te zitten stralen en kennis te maken met de groep.'

'Met mij dus ook.'

'Met jou ook. Jij bent mijnheer Prins en ik verzeker je dat je niet zult merken dat ik je ooit heb gezien.'

'Maar de rondrit mis ik?'

'Die mis je. Tenzij je om half negen in de hal van het hotel klaar staat. Je naam staat op de gastenlijst, dus je hebt recht op het hele pakket.'

'Reken maar dat ik er bij ben,' zei Jan. 'Ik heb de meeste werelddelen bezocht, maar er was altijd wat. Van de meeste steden herinner ik me een paar huizen, een hotel, auto's met gierende banden, een klap op mijn hoofd en slaapgebrek. Toeristische routes komen nooit zo in aanmerking als je iemand achterna zit.'

Suzanne wachtte tot de stewardess hun rij had bereikt. Ze pakte twee glazen cola en lachte een van haar snelle lachjes. 'Het is anders niet de bedoeling dat je alleen maar naar buiten kijkt.'

Ze zag dat Jan rood werd. 'Het is een grapje. Wind je niet op. Als je fit genoeg bent laat je je maar langs Central Park, het gebouw van de Verenigde Naties, het Empire State Buil-

ding, Wall Street en het Vrijheidsbeeld sleuren.'

Jan veerde op. 'Gaan we ook naar het Vrijheidsbeeld? Dat heb ik altijd al van dichtbij willen zien.'

Suzanne nam een slok en grinnikte. 'Pech,' zei ze. 'Je rijdt langs de rand van Manhattan en als het niet mist dan zie je het in de verte. Je hebt één dag in New York, dat is niet veel hoor.'

Jan liet zich terugzakken. 'Juist. Ik voel het al. Zelfs op een rondreis gaat alles in bliksemvaart. Met wie maak ik de tocht? Met dertig hoogbejaarden?'

Suzanne keek hem stralend aan. 'Veel scheelt het niet. Het hoogseizoen is voorbij, dus mensen met schoolgaande kinderen zul je niet aantreffen. De meeste gasten zijn ouder dan vijftig, maar troost je: er zijn een paar jonge stellen en het is een internationale club.'

'Hoe internationaal?'

'Nederlanders, een paar Belgen, twee Schotten, een stel Engelsen, een vader en een zoon uit Australië en een Italiaan.'

'Eén Italiaan?'

'Eén. En ik hoop vurig dat hij Engels spreekt, want anders moet er nog een Italiaanse tolk mee ook. In de reisgidsen staat dat er toelichting is in de landstaal, dus als de man erop staat dan moet ik straks een Italiaan opscharrelen die Engels spreekt.'

'Lukt je dat?'

'Dat lukt. Ik ben daar handig in, hoor, daar zul je nog versted van staan.' Ze dronk haar glas leeg en keek opzij. 'Klaar zo? Ik wil slapen.'

Jan dacht op topsnelheid en zijn hersens schoten bijna door hun versnelling. 'Eén ding nog. Je zei dat je baas weet dat ik meega. Betaalt hij mijn kosten? Dat moet een flink bedrag zijn.'

'Meer dan vijfduizend gulden, ja. Hij betaalt. Dat wil zeggen, United States Tours betaalt, maar hij heeft het geregeld.'

Jan zat op het antwoord te broeden als een legse kip. 'Toch snap ik het niet,' zei hij langzaam. 'Wat kan het hem eigenlijk schelen als jullie problemen hebben. Als hij elk jaar mensen aan moet nemen dan kan hij volgende keer toch zo een

stel nieuwelingen inhuren? Of zijn er soms te weinig?’

Suzanne keek zuinig. ‘Er zijn er veel. Massa’s. Honderden jonge mensen willen reisleader worden. Maar je vergeet één ding. Als er zaken fout gaan dan krijgen wij een slechte beoordeling en dat is vervelend voor ons. Maar er zijn toeristen die het daar niet bij laten en brieven schrijven. Als ze zo boos zijn dat ze niet meer bij ons willen boeken, dan wordt er bij UST van de winter hard met de deuren geslagen. Dan vliegen er mensen uit. Dat weet mijn baas ook. Geloof me maar: Amerika is een prachtland, maar niemand doet er iets voor niets. Mijn baas ook niet. Jouw reis kost geld, maar minder geld dan het kost als een flink aantal toeristen kwaad wordt. Snap je?’

‘Ik snap,’ zei Jan. ‘Het betekent ook dat we resultaten moeten boeken.’

‘Als je dat maar weet,’ zei Suzanne. ‘No cure no pay, weet je nog wel. Geen resultaten, geen beloning. Denk daar maar lekker over na terwijl je vliegt.’

Jan huiverde. ‘Ik vergeet het geen seconde,’ zei hij. ‘In welk hotel zitten we?’

‘Century. Vlakbij Times Square, het hartje van Manhattan. Waarom vraag je dat ineens?’

‘Omdat Arie en Bob dat nog niet weten.’

Suzanne gaapte. ‘Als we aankomen is het in Amsterdam na tien. Een mooie tijd om te bellen. Ik doe het licht uit en ga slapen. Als ik jou was deed ik hetzelfde. Welterusten.’

‘Trusten,’ zei Jan automatisch. Hij deed zijn ogen dicht, maar hij sliep niet. Hij piekerde.

Je zult zien dat ik ze niet kan bereiken, dacht hij. En wat dan? Met die vraag hield hij zich het komende halve uur bezig. Niet omdat het zin had, maar omdat hij het niet kon laten.

Jan zou aanzienlijk langer hebben zitten tobben als hij op de hoogte was geweest van de activiteiten van de jongheren Roos en Evers.

Ze waren helemaal niet van plan een dag te wachten met hun vlucht naar New York en Bob kwam daar als eerste mee voor de draad.

‘Als jij denkt dat ik een vol etmaal in druipend Amsterdam blijf hangen terwijl Jan lekker door New York dart, dan ben je ernstig van Lot getikt,’ zei hij grimmig nadat hij zijn tanden had gepoetst.

Arie wees naar de telefoon. ‘Heb ik al rekening mee gehouden. Er vliegt om dik drie uur een niet volgeboekte charter naar Londen. Ruim een uur later vertrekt daar een vlucht van British Airways naar de luchthaven Kennedy.’

‘Hebben we geld genoeg? Of heeft Jan dat allemaal achter slot en grendel?’

Arie grijnsde zijn roofdieren gebit bloot. ‘Dollars, kredietkaarten, paspoorten in overvloed. Ik heb een voorraadje waar Jan van zal opkijken.’

Bob gaf een sjoer aan de broek die hij had geleend van Arie en die voortdurend afzakte. ‘Als de raphazen dan. Mijn koffer staat in huize Prins, maar dat valt te regelen. We bellen aan, zeggen braaf ‘ja, kolonel’ en ‘nee, kolonel’ en gaan in één ruk door.’

‘Als je maar niet zegt dat we naar Amerika gaan, en zeker niet dat Jan al op weg is. Voor je het weet wil hij mee.’

Bob haalde zijn neus op. ‘Waar zie je me voor aan. Gekke Bobbie, de Evers-telg met lichte hersenbeschadiging? Schiet op, rolmops, ik wil een broek die niet om mijn enkels ligt elke keer als ik uitadem.’

Nu de plannen waren gemaakt verliep de reisoperatie met een vlotheid die jarenlange ervaring verried. Drie uur en veertig minuten na Jan en Suzanne stonden Bob en Arie slaperig in een lintvormige rij te wachten tot het de vijf Amerikaanse douaniers behaagde 318 vermoeide reizigers het land in te laten.

Toen ze bij de uitgang van de eeuwigdrukke luchthaven waren liepen ze te tolleren van de slaap en het duurde even voor Arie de vraag van Bob begreep.

‘In welk hotel logeert Jan?’ vroeg hij.

‘Wat!?’ zei Arie en hij maakte een sprong om te voorkomen dat een haastige kruier met een kar vol koffers zijn schenen ramde.

‘In welk hotel moeten we zijhijn?’

‘Tja,’ zei Arie en hij wreef over zijn ogen.

‘Juist,’ zei Bob toen hij het antwoord begreep.

Ze keken elkaar aan en barstten op exact hetzelfde moment in lachen uit.

‘Het gevolg van een iets te overhaast vertrek,’ stelde Bob vast.

‘Het begin van een geheel verse stroom tegenslagen, meevallers, verrassingen en verbijsterende situaties, samen te vatten met het woord avontuur,’ zei Arie.

‘Precies,’ zei Bob. ‘Iets zegt me dat we een bijzondere reis gaan maken.’

Arie knikte en zijn blauwe ogen stonden ineens heel helder. ‘Een reis vol stunts en bizarre klussen. Klus nummer één is: zoek een vriend in een wereldstad.’

Bob pakte zijn koffer op en zwaaide met een arm. ‘Eerst een taxi naar Manhattan. Terwijl we rijden mag jij je computerbrein gebruiken. Kun je de roest er een beetje afdenken. Ik heb het vage gevoel dat we in de komende dagen alleen hersenen kunnen gebruiken die in topconditie zijn.’ Hij deed een stap naar voren.

‘Daar is een taxi. Instappen, dikke.’

*Jan Prins loopt een diner mis en
gaat op bed liggen treuren*

Het leven van Jan Prins werd op de eerste dag in New York beheerst door een opeenvolging van kleine zenuwschokken.

De eerste kwam kort na het betrekken van kamer 717 van het Century Hotel in het hartje van Manhattan. Jan stak zijn hoofd onder de kraan, stelde vast dat hij het liefst wilde slapen en ging daarna een nummertje staan huiveren toen hij het uitzicht zag. In de verte hoorde hij het geraas van het verkeer met daarbovenuit de eeuwig doorjankende sirenes van ambulances en politieauto's en voor zich zag hij een aaneenschakeling van zwart geasfalteerde daken, beroete schoorstenen en stalen brandtrappen.

'Gezellig,' mompelde hij. 'Uitzicht over een wereldstad. De binnenplaats van Ome Ko's Dumppaleis ziet er aanzienlijk boeiender uit.' Hij keek naar de wekkerradio naast het bed en zag dat het zes uur was.

'Twaalf uur in Amsterdam,' rekende hij uit. 'Nou eerst effe Arie bellen en zeggen waar ik uithang.'

De intercontinentale gesprekken liepen via de centrale, maar om zes uur in de ochtend ging dat vlot en binnen de minuut had Jan de telefoniste van de rederij aan de lijn.

'Met Prins. Is Arie Roos op te duikelen?'

Dat was Arie níét, hoorde hij. Arie was zoek en Roos senior dobberde nog steeds in het Suezkanaal. Ma Roos kon worden bereikt via de interne lijn van rederij naar woonhuis, maar aan haar had Jan opvallend weinig.

'Och, gut,' zei ze, 'had Arie er moeten zijn?'

'Ja,' zei Jan.

'Ik zal zeggen dat hij meteen naar je huis belt, als hij terugkomt,' zei ma Roos.

Dat antwoord gaf Jan de zekerheid dat ze er geen idee van had wat de afgelopen nacht had plaatsgegrepen en hij ging er vanuit dat Arie zijn reden had gehad om haar niet in te lichten. Hij liet het zo, bedankte haar vriendelijk en vroeg het nummer van zijn woonhuis aan.

Daar kreeg hij Marianne, de huishoudster van overste Prins, en zij wist aanzienlijk meer.

‘Weg,’ zei ze. ‘Ze hebben midden in de nacht het huis op stelten gezet en zijn verdwenen.’

Jan voelde zich wit om zijn neus worden. ‘Op stelten?’

‘Ze kwamen na twee uur binnenbanjeren en begonnen Bobs koffer te pakken. Je vader werd wakker en liep briesend door het huis. Je weet hoe hij is als hij uit zijn slaap wordt gehaald.’

‘Wat deed Bob?’

‘Koffers pakken, dat zeg ik toch?’

Jan zuchtte. ‘Daarná. Ná het pakken.’

‘Wat zeg je?... Ho... Wat... Ho. Níét dóén.’ Jan hoorde de hoorn tegen de muur kletteren en hij trok geschrokken zijn oor weg.

‘Afblijven,’ hoorde hij in de verte zeggen. ‘Uw eten komt eraan. Ik kan niet tegelijkertijd koken en bellen... Bellen, zeg ik.’ De stem stierf weg en het duurde een hele tijd voor Marianne weer aan de lijn kwam. ‘Je vader blaft,’ zei ze.

‘Van de honger?’

‘Dat ook. Hij is uit zijn slaap gehaald en uit zijn humeur. Dat blijft de hele dag zo. Wat wilde je weten?’

‘Wat Bob is gaan doen na het pakken?’

‘Weggegaan,’ zei Marianne bits. ‘Hij holde achter die rooie rolmops aan naar buiten en ik hoorde ze om een taxi roepen. Je denkt toch niet dat iemand hier in huis mij ooit vertelt wat-ie gaat doen? Iedereen ragt maar aan... NIET aan die pan komen. Nog één keer en ik gooi subiet het eten in de gracht. Afblijven. AF, zeg ik... Jan, ik moet ingrijpen. Tot ziens.’

Jan keek daas naar de hoorn en legde langzaam op. Hij had niet het geniale brein van jongeheer Roos, maar dat had hij ook helemaal niet nodig om te beseffen wat er was gebeurd.

‘Naar Schiphol gegaan,’ zei hij tegen een duif die een stuk van een poot miste en op het platte dak heen en weer hopte. ‘Een vliegtuig genomen en naar New York gereisd. Maar hoe voor de tierelierende postduiven komen ze er nu achter waar ik zit? En hoe vogel ik uit waar zij zitten. Als ze al ergens zitten natuurlijk. Waarschijnlijk hangen ze op dit

ogenblik uitgezakt in hun vliegtuigstoelen boven de oceaan.’ Hij dacht daar over na, schoot in de lach toen hij zich het gezicht van de passagier naast dikke Arie voorstelde en pakte opnieuw de telefoon.

‘Mag ik van u de kamer van Suzanne, de reisleidster van United States Tours?’

Dat mocht hij níét, werd hem in duidelijk Amerikaans uitgelegd. Inlichtingen over reisleidsters werden nimmer gegeven. ‘Van twee tot vijf zit ze in de lobby,’ zei een vriendelijke, maar onverbiddelijke stem. ‘Probeert u het dan eens.’

‘Juist,’ zei Jan, nadat hij had opgelegd. ‘Zo’n dag. Zo’n avontuur.’ Hij keek naar buiten terwijl hij zich met gebalde vuisten stond in de houden. De duif draaide zich in Jans richting en het leek of hij knikte.

‘Vlieg op,’ brieste Jan.

De duif vloog op.

Verbaasd over zoveel succes ging Jan op bed liggen. Hij sliep binnen elf seconden.

Om vijf voor negen plaatselijke tijd werd Jan wakker. Hij had dat vaker. Het was een vermogen dat hij in de loop der jaren had ontwikkeld en dat hem meer dan eens van pas was gekomen. Hoe laat hij ook in slaap viel, een soort ingebouwde wekker bracht hem bij zijn positieven op een tijdstip waarop het nodig was.

Hij keek verwilderd om zich heen, zwaaide zijn benen buiten bed en kreeg de volle klap van de jetlag mee. Zolang iemand die de oceaan is overgestoken op de been blijft vangt hij het tijdverschil wel op, maar gaat hij een paar uur slapen dan is het daarna meestal grondig mis.

Jan zag tegelijk de vloer en het plafond en hij zag ze allebei draaien, tegen elkaar in. Hij zette zich schrap, wankelde naar de badkamer en hield een volle minuut zijn hoofd onder koud water. Hij trok zijn kleren recht, haalde een vinger pasta over zijn tanden en mikte een scheiding in zijn haar.

Zijn ogen stonden dof en hij had het gevoel dat er een prop watten onder zijn schedeldak was gestopt, maar hij haalde de lift, de lobby en de bus.

Daar trof hij een uiterst chagrijnige chauffeur en een horde halfopstandige toeristen van wie de meesten toch al katterig waren door een gebrek aan slaap. De rondrit had allang begonnen moeten zijn, maar helaas bleek de geluidsinstallatie niet in orde en de plaatselijke reisleader, een man van vijftig met een blauwpaarse neus, weigerde te vertrekken zolang de zaak niet was gerepareerd.

‘Ik ga me niet gek staan schreeuwen,’ zei hij.

‘Omdat je een kater hebt groter dan het World Trade Center,’ zei de chauffeur. ‘Waar moet ik een nieuwe geluidsinstallatie vandaan halen?’

De gids wees om zich heen. ‘Daar. Het barst hier van de winkels. Een kwart ervan is dag en nacht open. Ik heb een bus besteld met geluid. Daar is de bus. Als ik geluid hoor vertrek ik en geen seconde eerder.’

Een paar toeristen bemoeiden zich ermee, maar de gids hield voet bij stuk en na een poosje stapte de chauffeur in. Zonder om te kijken reed hij weg.

Dit kan even duren, dacht Jan. Lang genoeg voor koffie in elk geval.

Hij kreeg meer dan genoeg tijd voor koffie. En een broodje. En weer koffie. Hij kreeg zelfs tijd voor een complete toiletbeurt, maar hij kikkerde er niet van op.

Jan piekerde.

Hij belde voor alle zekerheid nog een keer naar de rederij, maar Arie was weg en bleef weg.

Barst, dacht Jan, en hij ging doen wat de andere toeristen al een kwartier deden: op het trottoir staan en reikhalzend uitkijken naar een bus met geluid.

Bob en Arie verkregen twee naast elkaar liggende eenpersoons kamers in het tamelijk luxueuze Berkshire hotel aan de 52ste straat. Ze hadden de verbindingsdeuren opengezet en keken met innig genoegen naar de ruimten die ze hadden gehoord.

‘Groot,’ zei Bob.

‘Ruimschoots groot genoeg voor mijn buik,’ stelde Arie vast.

‘Maar goed dat Jan het niet ziet.’

‘Heel goed dat Jan het niet ziet. Ik voel me net iemand die stiekem stoute dingen doet.’

‘Zoals een te duur hotel nemen, bedoel je?’

Arie opende zijn muil, mikte een gaap als een windhoos naar het plafond en knikte. ‘We laten Jan altijd kiezen en komen dan terecht in de kleinste kamer op de goedkoopste etage, net naast een rammelende cola-automaat of zo’n kraakgeval waarin ijsklontjes worden gemaakt.’

‘Of tegenover de liften, waardoor je de halve nacht opgewonden bezoekers hoort kakelen.’

‘Precies. Maar dat geeft nooit, zegt Jan dan, want hij heeft korting gekregen.’

Bob schoot in de lach. ‘Hij krijgt nog korting op het ontbijt.’

‘Zelfs op prentbriefkaarten. Als hij na het beleven van 238 avonturen overlijdt zul je zien dat hij al korting heeft bedongen op de advertentie in de krant.’

‘En op de kist.’

Arie schudde zijn hoofd. ‘Niet op de kist. In de kist komt een aparte versterkte afdeling voor al het geld dat hij heeft uitgespaard en dat hij heeft verzuimd uit te geven.’

Bob keek zijn vriend getroffen aan. ‘Bedoel je dat hij het meeneemt?’

Arie lachte schamper. ‘Aan wie moet hij het geven? Aan jou? Aan mij?’

‘Tja,’ zei Bob. ‘Ik zou bovendien niet weten wat ik ermee zou moeten doen. Waar zou onze zuinig-Jan uithangen?’

Arie strekte zich uit op het bed en greep de telefoon. ‘Hoe heet hier de VVV?’

Bob dacht na. ‘Visitors Bureau, geloof ik. Zoiets.’

‘Dat zullen we effe snel uitzoeken,’ beloofde Arie. Hij draaide het nummer van de centrale en hoorde dat het New York Convention and Visitors Bureau was gezeteld aan de 42ste Straat en was te bereiken onder nummer 6871300.

‘Let op,’ zei hij, terwijl hij het nummer draaide. ‘Fase één in de zoektocht naar Jan Prins... Ah, mevrouw. Goedenmorgen. Een rare vraag, maar kent u de organisatie United States Tours?’

...

‘Inderdaad. Natuurlijk kent u die. Wat is het nummer?’

...

‘Dank u wel.’

Hij legde op en keek Bob aan. ‘Wat een bak. De UST is de grootste organisatie op het gebied van reizen voor buitenlanders. Mevrouw was diep beledigd toen ik vroeg of ze United States Tours kende. Ze dacht dat ik een grap maakte.’

‘Hebben ze hier een bureau?’

‘Hier en in nog een paar plaatsen. In Chicago onder meer en aan de westkust. In Los Angeles, geloof ik. Luister mee naar fase twee.’

Met een van zijn worstvingers draaide hij een nieuw nummer.

‘Goedenmorgen mevrouw, ..., pardon, juffrouw. Ik ben op zoek naar een familielid. Hij begint morgen aan een reis van New York naar San Francisco en hij is al in de stad. Helaas heeft hij geen papieren achtergelaten en een neef is plotseling erg ziek geworden. Ik moet hem bereiken, maar ik weet niet in welk hotel hij verblijft. Hendriks is de naam.’

...

‘U hebt geen Hendriks op de lijst staan? Dat is vreemd. Hij is echt vertrokken. Misschien is er een wisseling geweest en hebt u een verkeerde naam op uw lijst?’

...

‘Maakt u echt nooit een fout?’

...

‘En als hij de reis maakt op de naam van zijn vrouw?’

...

‘Voor de belastingen, denk ik. Nederlanders doen dat vaker. Het is voordeliger als ze op naam van hun vrouw reizen.’

Bob zag Arie per seconde een graad vrolijker worden en hij wist dat hij plezier beleefde aan zijn leugens. Voor de zoveelste maal verbaasde hij zich over het gemak waarmee zijn rode reuzelvriend mensen omver kletste. Ze maakt geen schijn van kans, dacht hij.

‘Helaas,’ zei Arie. ‘Haar naam weet ik niet. Maar ik neem aan dat uw klanten in een klein aantal hotels worden ondergebracht. Als u me de namen geeft dan rij ik er even langs.’

Hij moet echt worden gevonden.'

...

'Ik ben in de stad, inderdaad, juffrouw. Een geweldig toeval, wat u zegt.'

Binnen twee minuten had hij de namen van vier hotels.

Bob keek hem vol bewondering aan. 'De belasting,' zei hij. 'Als mensen ergens nerveus van worden dan is het van de belasting.'

Arie grijnsde. 'Ze begreep precies wat ik bedoelde,' zei hij. 'Ik wilde niet de naam Prins noemen, want ik weet niet hoe Suzanne de zaken met het kantoor heeft geregeld, maar dat had je natuurlijk al begrepen. Wat doen we, de hotels bellen?'

'Is dat verstandig?'

'Waarom niet, joh? Jan staat op de buslijst, heeft Suzanne gezegd, en hij heeft een kamer. Waarom zou niet iemand de heer Prins kunnen bellen met een boodschap? We hoeven bovendien geen bericht door te geven. We willen alleen weten waar hij uithangt.'

Bob gaf een knor. 'Laat mij dan bellen. Amerikanen onder elkaar.'

Bij het derde telefoontje was het raak. 'Century,' zei hij. 'Hier betrekkelijk dicht bij ook nog. Gaan we kijken?'

Arie opende zijn mond voor een nieuwe gaap en Bob was er van overtuigd dat hij de kaakspieren hoorde kraken. 'We gaan slapen,' zei Arie. 'Laat Jan maar lekker rondrijden. Morgen begint de officiële reis en dan wil ik fit zijn.'

Op het moment waarop Arie zich als een overvoede boktor op bed uitstreckte reed Jan over de beroemde Fifth Avenue. Hij keek met een half oog naar de protserige winkels en hij vond de tocht maar een matig genoeg.

De gids had een nieuwe microfoon alsmede een prima versterker gekregen en hij ratelde alle wetenswaardigheden over Manhattan af met een tong die met regelmaat dubbelsloeg.

De meeste toeristen keken met grote gereserveerdheid naar hem, maar Jan luisterde nauwelijks.

Hij staaarde naar buiten en vervolgens naar zijn medepassa-

giers en hij vroeg zich af of hij het nu had getroffen of dat hij op een verschrikkelijke manier het schip in was gegaan. Het had mooi geleken, de tocht door de States in een luxe bus, maar als hij om zich heen keek dan trok een lichte huivering van zijn nekwervels naar zijn stuitje.

Hij telde 28 medepassagiers en allemaal keken ze grimmig naar buiten. De stemming was al bij het hotel enigszins gespannen geworden en de gids had bepaald niet alles gedaan om op de rit innige vriendschapsbanden te kweken.

Nadat de chauffeur was vertrokken om nieuwe geluidsapparatuur te halen was hij een café ingesnel. Hij had geweigerd vragen van toeristen te beantwoorden, maar had zich schrap gezet aan de bar en was stevig gaan innemen. Tegen tien uur was de chauffeur terug en dat was niets te laat, want toen ongeveer begon de gids te struikelen over zijn woorden.

Hij zei dingen dubbel en dat was eigenlijk alleen handig bij de hoge torens van het World Trade Center, want daar zijn er nu eenmaal twee van. Tussen zijn zinnen door liet hij beschaafde hikjes horen en eenmaal had hij een hoestbui die zo lang duurde dat er een intense stilte viel in de bus. Toen de rust erg pijnlijk werd vroeg een oudere mevrouw halffluid of iemand dropjes bij zich had en dat brak de spanning. Een aantal reizigers schoot in een zenuwachtig soort van gelach dat lang aanhield. De reisleader dacht dat hij werd uitgelachen en zei uit boosheid een kwartier geen woord.

Tegen drie uur was de rondrit tot opluchting van iedereen afgelopen en stortte de groep zich massaal en met nijldige gezichten op Suzanne die in de hoek van de grote hal van het Century Hotel achter een tafeltje zat en geduldig wachtte tot iedereen was uitgeklaagd.

Jan zeeg neer op een van de brede banken die in een vierkant in het midden van de hal waren gezet en wachtte geduldig tot de storm van verontwaardiging was afgenomen. Hij verbaasde zich over het gemak waarmee Suzanne de meeste deelnemers aan de rondreis wist te kalmeren en hij stelde met enige verbijstering vast dat ze kans zag de meesten zelfs zo op te vrolijken dat ze met een glimlach op de kaken de hal verlieten.

‘U bent meneer Prins?’ vroeg ze toen Jan als laatste voor haar stond.

Jan knikte en pakte de enveloppe met reisinformatie aan.

‘Welkom, meneer Prins. De rondrit was niet helemaal wat u verwachtte?’

Jan keek om zich heen en zag dat niemand binnen fluisterafstand stond. ‘Was dit nu een van die vreemde gebeurtenissen of was het toeval?’

Suzanne haalde haar schouders op. ‘Dat weet ik niet. Dat is juist het vervelende. Op elke reis gaat er wel iets fout, daar kun je niets aan doen. Het kan voorkomen dat apparatuur weigert. In Amerika hoor je te krijgen waar je voor betaalt, dus de gids had gelijk dat hij ingreep, maar,’ ze keek snel om zich heen en boog zich voorover, ‘dit was de goede gids niet. En dat is wèl gek.’

Jan keek verbijsterd. ‘Waar was de goede dan?’

‘Die blijkt afgebeld te zijn. Ze belde me een uur geleden. Ze kreeg vanmorgen vroeg een telefoontje dat de rit niet doorging. Daarna is haar vervanger gebeld.’

‘Die drankneus?’

‘Vroeger werkte hij voor ons. Hij valt wel eens in als we door ziekte of zoiets in hoge nood zitten, dus zo gek was het niet dat hij werd gebeld.’ Ze keek ineens boos. ‘Het hoofdkantoor zal me moeten uitleggen waar die telefoontjes vandaan kwamen.’

‘Kunnen ze niet,’ zei Jan. ‘Kunnen ze heus niet. Je zult zien dat ze geen idee hebben.’

Suzanne balde haar vuisten. ‘Maar waarom? De reis is nog niet eens begonnen. Wat heeft het voor zin om nu al trammelant te veroorzaken?’

‘Om de sfeer te verpesten,’ zei Jan vol overtuiging. ‘Je had ze moeten zien in de bus. Strakke gezichten, kwade blikken. Niemand zei een woord.’

Suzanne zuchtte. ‘Lekker om op die manier een tocht van drie weken te beginnen.’ Ze bladerde in haar papieren. ‘Een groep van vier personen komt pas vandaag. Je hebt de meeste toeristen nu gezien. Morgen vertrekken we met 32 personen, jou meegerekend. Acht uur in de hal.’ Ze gaf Jan een

kaartje met een roze draad. 'Bind het kaartje met deze draad aan je koffer. De kruiers verzamelen morgenochtend alle bagage waaraan een roze draad zit. De Duitsers hebben blauwe draden.'

'Slim,' zei Jan.

'We zijn slim,' zei Suzanne droog. 'Je zou het niet zeggen na vanmorgen, maar soms gaan dingen heel goed.'

Ze boog zich opzij. 'Dag meneer Vanabeelen. U had nog een vraag?'

Jan bleef een poosje in de hal rondhangen, stelde vast dat Century een typisch stadshotel was met veel bedden maar zonder zelfs maar een behoorlijk restaurant en deed toen wat de meeste toeristen al voor hem hadden gedaan: hij ging de stad in. Hij wandelde over Times Square, liep de 42ste Straat af tot de beroemde bibliotheek en belde vandaar naar Amsterdam.

'Nee,' zei mevrouw Roos. 'Arie is er nog steeds niet. Vreemd hè.'

'Ja,' zei Jan. 'Hij heeft ook niet gebeld?'

'Nee,' zei mevrouw Roos en haar stem klonk alsof ze in stilte met Jan meeleeft.

'Dank u,' zei Jan en hij belde af.

Hij keek naar de strakblauwe lucht, stopte zijn gebalde vuisten diep in zijn broekzakken en mikte een nijldige schop naar een afvalbak.

'Snap je dat nou?' zei hij halffluid. 'Snàp je die uileklurken nou? Waarom bellen ze niet even? Ze moeten er toch allang zijn?'

Voor alle zekerheid belde hij naar zijn eigen huis, maar Marianne had evenmin iets gehoord. Dat was uitermate jammer, zei ze, want de kolonel had een serie van elkaar opvolgende driftaanvallen omdat hij midden in de nacht uit zijn slaap was gehaald en daar wilde ze Bob en Arie graag over spreken.

'Zet 'm op,' zei Jan, terwijl hij afbelde.

'Wat doe ik nu?'

Dat lag natuurlijk voor de hand: Niemand die op een prach-

tige dag in New York is gaat in een hotelkamer zitten treuren, hij gaat rondlopen. Of rijden, natuurlijk. Jan wilde het liefst rijden en kikkerde op toen hij een idee kreeg waar hij trots op was. Hij kocht voor anderhalve dollar een muntje, 'token' geheten, dat toegang gaf tot een stadsbus en liet zich meer dan twee uur van noord naar zuid en daarna van zuid naar noord door Manhattan rijden.

Goedkoper dan een taxi, dacht Jan; waarom geld wegslijten aan een auto als het met de bus voor een prik kan?

Het was op deze manier aangenamer ook, vond hij, want de bus stopte bij elk tweede blok gebouwen en daardoor kreeg hij kans om veel te zien.

Laat in de middag kreeg hij honger en het duurde even voor hij een restaurant zag dat in zijn prijsklasse viel. Nathan's heette het en het was even gezellig als een gaarkeuken, maar beslist wel goedkoop en de koffie was er uitstekend.

'Zie je wel,' zei Jan tevreden. 'Het kan heel goed zonder verspillerij. Voor minder dan vijf dollar heb ik een complete middag stukgeslagen. Wat nu? Weer een rondje?'

Een wandeling bracht hem bij een bioscoop waar een film draaide die hij tot zijn spijt een paar jaar geleden had gemist. De entree kostte driekwart dollar en dat was dermate lachwekkend weinig dat hij de verleiding niet kon weerstaan. In de bios was het warm en rustig. Bovendien viel de film tegen en Jan sloot even de ogen. Hij dacht nog vaag iets dat leek op 'jetlag' en viel in slaap.

Om half acht werd hij met een schok wakker. Hij wankelde naar buiten, liep als reactie in een soort gestrekte draf naar het hotel en vernam daar dat er geen boodschap was achtergelaten voor de heer Prins.

Boos banjerde hij naar zijn kamer. Daar lag wel een boodschap.

Precies achter de deur van kamer 717 lag een keurig wit kaartje. Het had de grootte van een visitekaartje en langs de randen waren sierlijke goudkleurige lijnen getrokken.

'Welkomstdiner,' stond in hoofdletters in het midden. Eronder werd gemeld dat om zeven uur in de avond in het restau-

rant op de hoek van de 46ste Straat een diner verstrekt zou worden aan de deelnemers van de reis New York-San Francisco. Jan las de tekst zes maal en elke keer werd hij een slag droever. Vijf keer keek hij op zijn horloge, maar dat meldde eerst dat het bijna en daarna dat het precies negen uur was.

‘Negen uur,’ fuisterde Jan. ‘Had Suzanne niet even kunnen zeggen dat er een diner was? Wie rekent nou op zoiets!?’

Hij keek weer op zijn horloge en stelde toen vast dat het echt geen zin had om twee uur te laat naar een restaurant te gaan. Hij sloot zijn ogen en zag visioenen van tegen de dertig toeristen die een uitbundige maaltijd kregen voorgezet waar ze geen cent voor behoeften te betalen, terwijl hij, Jan Prins, een hamburger met een sliert ui had genuttigd voor een bedrag van ruim twee dollar. Hij vond het leven op slag uitermate oneerlijk en besloot uit protest geen poot meer te verzetten. Hij poetste zijn tanden, ging op bed liggen en blééf liggen. Buiten klonken de sirenes en werd het donker.

Bob en Arie hadden intussen pret voor tien. Ze sliepen tot vier uur in de middag, voelden zich toen in topconditie en schoten als snoeken hun bed uit.

Bob belde met het Century Hotel, hoorde dat kamer 717 niet opnam en wandelde de tussendeur door.

‘Bolle,’ zei hij vrolijk, ‘ik kreeg daarnet een stralend idee.’

Arie keek naar buiten en knipperde tegen het felle licht.

‘Even stralend als die zon daar?’

‘Stralender. Ik stel voor dat we de stad ingaan. We nemen niet de metro, niet de bus en niet de taxi.’

Arie kreunde. ‘We nemen onze voeten. De benenwagen noemden ze dat vroeger.’

‘We nemen een auto,’ zei Bob. ‘Een grote, een protserige. Zoëen die we nooit mogen van Jan, een Chevrolet of een Buick; en dan niet zo’n kleintje, maar een beetje een ruime.’

‘Graag,’ zei Arie voldaan. ‘Het zal me een waar genoeg zijn. Een waarin ik niet voortdurend met mijn buik klem zit.’

‘Of waarbij ik een decimeter been overhou.’

‘Of waarbij je je kop tegen het dak stoot elke keer als je door een kuil rijdt.’

‘En kuilen zijn hier in overvloed, dat verzeker ik je. De helft van de wegen in New York bestaat voornamelijk uit kuilen, hobbels en bobbels.’

Arie keek verbaasd. ‘Maak het nou.’

‘Let maar op straks,’ verzekerde Bob hem. ‘Er is jarenlang nauwelijks aan onderhoud gedaan. Een groot gat wordt soms min of meer volgestort met puin, maar dat rij je er weer uit natuurlijk.’ Hij schoot in de lach. ‘Ik herinner me vaag een mooi bericht in de krant. Een man reed ten noorden van Central Park. Daar ligt Harlem, toch al geen wijk waar de glorie van afstraalt. Ineens voelde hij een stuk wegdek onder zich wegzakken. Het was of de aarde scheurde, zei hij later. Zijn auto kwam met de achterkant klem te zitten en hij kon geen kant op.’

‘En toen?’

‘Hij deed wat iedere Amerikaan in zo’n soort situatie doet. Hij daagde de gemeente New York voor de rechter.’

Arie trok een schoon shirt aan. Hij kreeg het met moeite over zijn hoofd. ‘Die shirts krimpen in de was,’ zei hij nijdig. ‘Kreeg onze man toen een nieuwe auto?’

‘Je kop wordt te dik,’ zei Bob. ‘Met dat shirt is niets aan de hand. Elke maand dij jij een paar millimeter uit. Onze man had trouwens een goede advocaat en hij sleepte er bijna een miljoen uit, geloof ik. Door het ongeluk miste hij een belangrijke afspraak. Bovendien, zo zei de advocaat, was de man zo geschrokken dat hij zich onder behandeling had moeten stellen van een psychiater en vier maanden zijn werk niet goed kon doen.’

Arie keek ongelovig. ‘Daar trapte de rechter in?’

‘Je zult opkijken als je weet waar rechters in dit land intrappen. Amerika heeft procentueel het grootste aantal juristen van de wereld. De meesten leven van dit soort rechtszaken. Elkaar dagvaarden is een soort landelijke sport, kijk er maar mee uit. Onze man kreeg dus een klap geld en dat was dat.’

‘Wat bedoel je met: dat was dat.’

‘Ik bedoel: dat was dat. Verder gebeurde er niets. Je zou verwachten dat het gat in de weg meteen zou worden gerepareerd, maar dat gebeurde niet. Er werd wel een hek bij geplaatst. Compleet met knipperlamp. Dat was om nieuwe rechtszaken te voorkomen.’ Hij wees naar beneden. ‘Als jij eten opscharrelt dan zorg ik intussen voor een auto.’

‘Waarom eten we niet in een restaurant?’

‘Omdat het mooi weer is. Ik wil een auto en ik wil rondrijden. Eten doe je vanavond maar. Adie.’

Arie organiseerde een grote bruinpapieren zak vol voedsel en Bob kwam terug met de mededeling dat hij een witte Chrysler LeBaron had gehuurd. Het was toen ruim na vijf uur en de hoogste tijd om de stad in te gaan, vonden ze.

Ze reden van het hotel naar Greenwich Village en via de artiestenbuurt Soho naar Chinatown en hadden toen meer dan genoeg van het toeristje spelen.

‘Wat drommel,’ bromde Bob. ‘Rondritten maak ik wel als ik oud ben en stram. Het wordt tijd dat er leven in de brouwerij komt. Waar mogen toeristen nooit naartoe van de reisleiders?’

‘The Bronx,’ zei Arie. ‘Sommige delen in Brooklyn. De afbraakbuurten.’

‘Dat is precies waar we gaan kijken. We zijn geen oude tantes die huiverend achter de kachel kruipen als ze het woord ‘bende’ horen. Ik wil zelf zien hoe gevaarlijk het is.’

‘Je doet maar,’ zei Arie. Hij zat breeduit op de achterbank en knaagde aan een donut, een deegachtige koek met een gat in het midden. De donut was oud, maar dat was geen bezwaar. ‘Ik neem aan dat deze Chrysler verzekerd is?’

‘Laten we het hopen. Ho, daar is de oprit naar de brug.’ Bob reed de East River over en kwam terecht in de Bronx, waarschijnlijk de meest trieste wijk die New York rijk is. Na een half uur had hij er genoeg van.

‘Het is even erg als het in de films wordt voorgesteld,’ verklaarde hij. ‘Wat nu?’

‘Coney Island,’ zei Arie.

Bob keek verbaasd achterom. ‘Waarom Coney Island?’

‘Omdat ik daar altijd een keer naartoe heb willen gaan. Het was vroeger een badplaats met een achtbaan en kermisattracties. En met tientallen restaurants vol lekkere vis.’

‘Juist,’ zei Bob. ‘De donut is te oud, zo te horen.’

‘Ik wil vis,’ zei Arie. ‘Niet de IJsselmeervis uit het vispaleis van Amsterdamse Bertus, maar oceaervis, van die hele grote.’

Een dik uur later zaten ze in een restaurant op Coney Island en keken ze uit over het houten plankier dat boardwalk wordt genoemd en dat honderden meters langs de oceaan loopt.

‘Vervallen,’ zei Arie.

‘Vergane glorie, joh. Vroeger, in de gangstertijd, zo rond de oorlog, was het hier hartstikke druk. Midden in de zomer is het dat nog wel, geloof ik, maar het mooie is er af. Wie geld heeft gaat naar Atlantic City, daar mag je gokken ook, net als in Las Vegas.’

‘Komen we daar? Las Vegas bedoel ik?’

Bob knikte. ‘Reken maar. Echt iets voor Jan. Die vergokt een heel kwartje en gaat dan zitten treuren omdat hij heeft verloren.’

Arie legde een graat terzijde. ‘We moeten langzamerhand echt wel even contact leggen met Jan.’

‘Dacht ik ook al. Hij zal wel sidderzenuwen hebben intussentijd.’

Arie trok een gezicht. ‘Graat in mijn keel... Hij siddert maar een eind weg, maar we moeten wel weten hoe laat hij vertrekt.’

‘Om hem te volgen, bedoel je?’

‘Juist niet, man. We moeten weten in welke plaatsen de bus stopt en daar naartoe rijden. Dagenlang achter een bus aanhobbelen is ondoenlijk. Daar word je knetter van. Bovendien krijgt de chauffeur het onherroepelijk in de gaten en dat moet niet.’

Bob was het met hem eens. ‘Waar brengt ons dat?’

‘Bij de telefoon,’ zei Arie. ‘Bel naar Century en kijk of hij er is.’

Bob stond op en kwam een paar minuten later terug met de

mededeling dat de heer Prins niet opnam.

‘Die sjouwt rond over Broadway,’ zei Arie. ‘Het barst daar van de theaters en de bioscopen. We kijken nog even rond op Coney Island en rijden terug. Is hij om tien uur niet op zijn kamer dan gaan we naar het Century Hotel, oké?’

Bob zei iets onduidelijks en nam een slok van zijn ijswater. Over de boardwalk liepen twee vissers. Ze keken strak, alsof ze voor de zestiende week niets hadden gevangen.

Om precies tien uur belde Bob opnieuw naar het Century.

‘Ja,’ grauwde Jan.

Bob keek een ogenblik verbaasd naar de hoorn. ‘Lag je naast de telefoon?’

‘Ja,’ zei Jan.

‘Fijn,’ zei Bob. ‘Je bent lekker uitgeslapen, hoor ik.’

‘Diner,’ zei Jan. ‘Ik heb een gratis diner gemist.’

‘Ik voel met je mee,’ zei Bob. ‘Ik begrijp dat het een schok voor je is. Wil je weten waar wij zijn?’

‘Nee,’ zei Jan. ‘Het kan me geen barst schelen waar jullie zijn. Ik ben in het Century zoals je weet en ik vertrek morgen. Als je tegen die tijd maar voor de deur staat.’

‘Waarom, Jan?’ vroeg Bob vriendelijk.

Jan haalde diep adem. ‘Om aan het werk te gaan natuurlijk. Hebben jullie lekker zitten schransen vandaag? Fijn de beest uitgehangen? Heerlijk veel uitgegeven?’

‘Valt mee,’ zei Bob bescheiden. ‘Klein rondritje. Arie heeft zelfs eten in een zak meegenomen in plaats van elk restaurant in het centrum uit te proberen. Hoe vind je dat?’

‘Formidabel,’ zei Jan schamper. ‘Dat wordt wel gecompenseerd door andere luxe uitgaven, neem ik aan.’

‘Een auto,’ zei Bob. ‘Ik moest een auto huren.’

‘Een grote?’

‘Och,’ zei Bob.

‘Een dure?’

‘Ach.’

Jan zuchtte. ‘Ik hoor het al. Alle kosten zijn wel voor onze rekening zolang we geen resultaten boeken.’ Hij schrok van zijn eigen woorden en herstelde zich snel. ‘Voor jullie reke-

ning. Ik betaal geen cent van de overbodige uitgaven die jullie doen, reken daar op. Ik verzamel alle bonnen en bekijk dan welke kosten echt nodig waren.'

'Ja, Jan,' zei Bob met een onderdrukt soort vriendelijkheid. 'Goed, Jan. Best, beste Jan. Mogen we nu weten waar de reis morgen naartoe gaat?'

'Washington, maar dat weet je. We rijden via Philadelphia en stoppen daar bij de Independence Hall, je weet wel, het gebouw waarin de Onafhankelijkheidsverklaring werd uitgesproken.'

'Ik weet het,' zei Bob. 'Ik ben er op school mee doodgegooid. Hoe laat ben je daar?'

'Reken zelf maar uit. We gaan om een uur of acht weg, maar dat kan heel best later worden. Vanmorgen was er ook vertraging. Philadelphia is een paar uur rijden. Het moet gek lopen willen we er niet dik voor twaalf uur zijn. Zorg dat je er bent en let op de bussen. Je ziet me wel uitstappen. Ik wandel naar een rustige plaats en wacht jullie op. Duidelijk?'

'Als oceaانwater,' zei Bob. 'Kunnen we nog iets voor je doen? Je toedekken? Een broodje brengen? Glas water verstrekken?'

'Grrr,' zei Jan.

'Van hetzelfde,' zei Bob vriendelijk.

Ze gooiden gelijktijdig op. Jan grimmig en Bob glunderend.

Allebei keken ze een kwartier naar hetzelfde televisieprogramma, maar bij de derde reclameronde binnen tien minuten hadden ze het wel bekeken. Ruim voor elf uur sliepen ze. Arie ronkte toen al als een rhinoceros; elke keer als hij uitademde bewoog het gordijn en trilde de kamerdeur.

Een lopende band vol onheil en doem

De bus reed op tijd weg, maar daarmee was ook al het positieve van de ochtend gezegd.

Jan was achterin gaan zitten en had zijn medepassagiers een voor een met sombere gezichten binnen zien komen. Een echtpaar en een duo dat bestond uit een vader en een zoon waren iets vrolijker, maar hun opgewektheid smoorde snel in het algemene getreur van de rest.

Ook Suzanne was niet zo sprankelend als Jan had verwacht. Ze stelde zich voor, meldde dat de dikbuikige chauffeur was uitgerust met de naam Lee Chase en keek zichtbaar opgelucht toen de bus wegreed.

Ze ging op de voorste bank achter de chauffeur zitten en beperkte zich tot het opsommen van de bouwsels waar ze voorbereiden. Toen ze de Lincolntunnel ingingen die onder de Hudson River doorvoert naar de staat New Jersey viel ze geheel stil. Dat was geen wonder, zag Jan, want over New Jersey was met de beste wil van de wereld niets aardigs te vertellen.

Links en rechts van de bus strekten zich eindeloze, grauwe industrieterreinen uit, afgewisseld met lappen grond waarop kleine huizen lukraak leken te zijn neergepoot. Het duurde meer dan een uur voor er een redelijke hoeveelheid groen te zien was en tegen die tijd hielden de eerste toeristen op met stommetje spelen.

In het begin van elke reis is het wennen. Niemand kent elkaar en iedereen houdt een zekere afstand. Reisleiders weten dat en meestal proberen ze het ijs te breken door de namen van de passagiers op te lezen of door hen zelf een verhaaltje te laten vertellen.

Suzanne hield het bij de namen. Ze maakte een rondje tot ze wist wie waar zat en las daarna de namen voor. Jan probeerde ze in zijn geheugen te prenten. Dat lukte maar voor een deel, maar hij kreeg wel een goede indruk van de verdeling tussen de landen.

De Nederlanders en Belgen hadden bijna allemaal de voorste plaatsen in beslag genomen en ze keken beteuterd toen Suzanne meldde dat het de bedoeling was dat iedereen elke dag drie stoelen zou opschuiven. De Engelstalige deelnemers zaten voornamelijk achterin. Onder hen waren de vader en de zoon en zij bleken uit Australië te komen. Samen met een ouder Nederlands stel waren ze de enigen die rondkeken alsof ze de reis interessant vonden.

Het duurde tot voorbij Trenton voor Jan begreep wat zich de vorige dag had afgespeeld, maar toen was zijn belangstelling beslist wel gewekt.

Dit is een verhaal waar even serieus over moet worden nagedacht, vond Jan, nadat hij een overzicht had gekregen van de gebeurtenissen in New York. Toen de bus in Philadelphia het plein opreed voor de hal waarin in 1776 de onafhankelijkheidsverklaring van de Verenigde Staten was afgelegd had hij grote haast.

Hij schuifde weg van de groep, die als een koppel legse kippen achter Suzanne aanliep naar de beroemde Liberty Bell, de vrijheidsklok die ooit was geluid maar die nu gebarsten stond opgebaard in een soort glazen huis, en snelwandelde naar een rustige straat.

De zon scheen op zijn hoofd en om hem heen hoorde hij de vrolijke geluiden van groepen kinderen die werden aan- en afgevoerd, maar hij lette er niet op. Hij zocht Bob en Arie en hij zuchtte van opluchting toen hij hen zag naderen.

‘Eindelijk,’ bitste hij. ‘Hebben de heren een ontspannen vakantie? Geen zorgen? Lekker in een te grote auto?’

Bob keek Arie getroffen aan. ‘Hoe zou hij dat weten?’

‘Gokken,’ verklaarde Arie, terwijl hij zijn machtige buik beklopte. ‘Domweg gokken. Hoe is het leven, Janneman?’

‘Somber,’ zei Jan. ‘Gespannen mag ik wel zeggen. Ze slaan elkaar in de bus niet op het gezicht, maar het scheelt een haar. Een klein haartje. Er is wel iets gebeurd, mag ik zeggen.’

Arie pakte zijn mouw. ‘Kom mee, we lopen hier veel te veel in de gaten. Om de hoek is een soortement eettent waar ze zelfs hamburgers hebben voor een dollar. Kleintjes. Precies

groot genoeg voor jouw maag. Ze hebben er ook gyro's, een soort pannekoekendeeg met heerlijk schapevlees.' Hij straalde. 'Het is bijna middag. Ik lust wel een hapje.'

Jan keek Bob aan. 'Alsof de middag er iets mee te maken heeft. Heb je een auto die de voedselvoorraad van dat destructiebedrijf kan dragen of buigen de veren door?'

'Gaat net,' zei Bob rustig. 'We hebben een prima voertuig. Precies groot genoeg.'

'Vast wel,' zei Jan zuinig. Hij liep mee, bestelde een glas cola en een broodje dat er op de foto al niet gezond had uitgezien en stak van wal.

'Gisterochtend was er trammelant omdat de bus niet op tijd vertrok voor de rondrit. De geluidsapparatuur was niet in orde en het duurde een dik uur voor de chauffeur nieuw spul had opgesnord. Dat was hinderlijk, maar het was geen ramp. Het haalde het niet bij gisteravond.' Hij diepte uit zijn zak het kaartje op dat hij in zijn kamer had gevonden. 'Lees maar.'

'Welkomstdiner,' las Bob. 'Leuk toch, zo'n gratis maaltijd?'

Jan schoot in een snorkende lach. 'Dat dachten de meeste groepsleden ook. Ze waren bijna allemaal op tijd in het hotel om het kaartje te vinden. Vier niet, geloof ik. Twee Australiërs en een ouder Nederlands stel. Ik was zelf ook te laat en, eerlijk, ik had flink de smoor in, maar nu ben ik er blij om. Ik zal je vertellen waarom.' Hij schoof naar het puntje van zijn stoel en liet zijn stem dalen. 'Dat kaartje was flauwekul.'

'Je bedoelt dat er geen diner was?'

'O, zeker wel. Er was beslist een diner. Het was niet klein ook. Het bestond uit vijf gangen, werd ruim besproeid met wijn en kostte meer dan vijftig dollar per persoon.'

Bob keek hem ongelovig aan. 'Moesten ze betalen?'

'Ja, man. Dat moet me een toestand geweest zijn. Niemand vroeg vooraf iets over de kosten. Iedereen ging zitten, liet het kaartje zien en wachtte af.'

'Allicht,' zei Arie. 'Je neemt automatisch aan dat het bij de reis hoort.'

'Dat het een aardigheid is om de groep bij elkaar te brengen, zo'n gezelligheidsbijeenkomst om mensen contact te laten

maken, bedoel je. Nou, ik kan je verzekeren dat er contact is geweest. Er was een halve oproer toen de rekeningen kwamen.'

'En toen?'

'Een paar lui probeerden Suzanne te bereiken, maar er is een regel die bepaalt dat haar kamernummer niet wordt doorgegeven. Misschien was ze ook echt weg. Ze was in elk geval onbereikbaar en iedereen moest betalen.'

Arie keek dankbaar toen zijn gyro werd gebracht. Hij nam een te grote hap, zat een kwart minuut te puffen en te hijgen omdat het vlees heet was en vroeg uiteindelijk met een gekweld gezicht: 'Ik mag aannemen dat de reisorganisatie niets met het diner te maken had?'

'Niets. Minder dan niets. Niemand weet waar de kaartjes vandaan kwamen.'

Bob stak een hand op. 'Ho. Halt. Waren er alleen kaartjes bezorgd bij de deelnemers aan de UST-reis?'

'Voor zover ik weet wel. Er is ook een bus vol Duitsers op pad. Zij zijn naar een ander restaurant gelokt. Ook daar was de boot gisteravond behoorlijk aan.'

'Maar hoe weet een buitenstaander de kamernummers?'

'Dat is de grote vraag en daarom gelooft ook niemand dat Suzanne echt nergens van weet. Je had de beschuldigende blikken moeten zien. Ze kan kletsen wat ze wil, maar dit praat ze heus niet zo maar even weg.'

'Wat een bak,' zei Bob langzaam. 'Je weet dat er iets fout zit, maar het gekke is dat niemand een reden heeft om echt te klagen.'

Jan schoot omhoog. 'Nou, een gratis diner dat vijftig dollar oftewel tegen de honderdgulden kost, daar mag je een klachtje over hebben zou ik zeggen.'

Bob pakte het kaartje en bekeek het zorgvuldig. 'Nergens staat dat het diner gratis is. Als er goed voedsel is verstrekt hebben ze waarschijnlijk alleen maar de normale prijs betaald.'

Jan pikte de laatste kruimels van zijn bord. 'Daar gaat het niet om, dat is juist het knappe van deze grap. Het gaat erom dat dit geintje aan het begin van de reis komt.'

Bob begreep het niet. 'Waar wil je heen, Jan? Kom op.'

'Dat is duidelijk, zou ik zeggen. Iedereen staat aan het begin van een reis van drie weken. Een bar dure reis. Iedereen heeft ook geld bij zich, natuurlijk. Voor eten, drinken, cadeaus, dat soort dingen. Maar niemand bulkt van de centen. Ik heb de groep eens aangekeken en ik krijg de indruk dat bijna iedereen een hoeveelheid geld heeft meegenomen die is afgestemd op een daggemiddelde.'

'Je bedoelt dat ze een schatting hebben gemaakt van de kosten. Zoiets als: we hebben vijftig gulden per dag per man nodig?'

'Allicht. Vijftig gulden lijkt zelfs mij een beetje krap, maar met vijfenzeventig moet je er dik kunnen komen. Ga maar na; vijfenzeventig gulden per dag, dat is genomen over de hele reis een dikke vijftienhonderd piek. Maal twee als je samen bent. Of maal vier voor het Belgische stel dat twee kinderen bij zich heeft. Dat bedrag komt bovenop de reissom en die was niet laag. Maar goed, stel dat de gemiddelde deelnemer niet uitgaat van vijfenzeventig, maar van honderd gulden kosten per man per dag. Dat is ruim hoor, dat is bar ruim. Wat denk je dat hij toch de eerste dagen doet?'

Arie had zijn gyro weggewerkt en deed weer mee. 'Hetzelfde als wat jij altijd en eeuwig doet: potten. In het begin zuinig zijn om iets over te houden voor als er later tegenvallers opduiken.'

'Precies, dikke. Je bent dan blij met een gratis maaltijd en ik verzeker je dat je warmloopt als die maaltijd tegen de honderd gulden per man blijkt te kosten.'

'Het daggemiddelde dus.'

'Precies. Neem nou de Belgen met hun kinderen. Het zijn al wat oudere kinderen en ze hebben misschien zelf gespaard, maar toch. Ik hoorde die man zeggen dat hij meer dan vierhonderd gulden heeft betaald. Hij is heus niet met een opgewekt gemoed naar bed gegaan, hoor.'

'En Suzanne krijgt de schuld?'

'Niet direct. Niet rechtstreeks. Maar het borrelt in de bus. Er is algehele, onderdrukte verontwaardiging en er hoeft niet zo heel veel te gebeuren of er ontstaat complete mouterij. Je

weet hoe ineens de vlam in de pan kan slaan. Als een paar toeristen met elkaar krijgen dan kan het raak zijn voor je het weet. Dit wordt een heel merkwaardige reis, dat verzeker ik je.'

'Een rondreis vol strubbelingen,' zei Arie. 'Kunnen wij iets doen?'

'Niets,' zei Jan vol overtuiging. 'Jullie niet en ik niet. Dit soort dingen behoort tot de akkefietjes waar iedereen weerloos tegen is. Ze overkomen je gewoon. Dat weet iedereen en daarom is de stemming ook zo beroerd. De halve bus zit zich af te vragen wat er straks in Washington staat te gebeuren.'

'Waarbij we ook niets kunnen doen. We rijden gewoon voor spek en bonen achter je aan, weet je dat?'

Jan keek op zijn horloge. 'Nog een kwartier, dan gaan we verder. Het is een rare toestand, dat weet ik. Het enige dat jullie kunnen doen is terugrijden naar het Century en proberen uit te zoeken wie de kaartjes voor het diner heeft gemaakt. En hoe hij aan de kamernummers kwam natuurlijk. Maar ik geloof niet dat het zin heeft. In stadshotels zijn ze niet zo vlot met informatie en voor je het weet zit je aan de politie uit te leggen waarom je nieuwsgierig bent.'

Arie krabde zijn rode hoofd. 'Teruggaan heeft geen zin,' zei hij. 'We moeten meerijden en wachten tot er iets gebeurt waar we houvast aan hebben. Iets groots.'

'Dat kan dagen duren, besef je dat?'

'Heus wel, maar alle voortekenen wijzen er op dat er iets op komst is en dan duiken we erop. Zorg jij nou dat we van Suzanne een schema krijgen waarop alle stopplaatsen en stoptijden vermeld staan, dan rijden we steeds rukjes vooruit en vangen je op de pauzeplaatsen op.'

Jan keek korzelig. 'Het is het enige wat we kunnen doen,' gaf hij toe. 'In Washington logeren we niet in het centrum, zoals de bedoeling was, maar in een van de Hiltons buiten de stad. Elke kamer in het centrum schijnt bezet te zijn door een arts. Er is een gigantisch groot congres en de halve medische wetenschap is er voor bijeen.'

'Handig voor als je een bloedneus krijgt,' zei Arie.

Bob grinnikte. ‘Of een klap op je kop. Zullen we een stel congresgangers vragen om met ons mee te rijden? Dat is makkelijk voor als de bom barst.’

‘Maken jullie maar geintjes. Als je een half uur in de bus zit dan is de lust tot gein maken je voor drie etmalen vergaan, geloof dat maar.’

‘Straks zit je lekker in een Hilton,’ zei Bob. ‘Grote kamers, een zwembad op het dak en een foyer groot genoeg om in rol te schaatsen.’

‘Ik schaats niet rol,’ zei Jan zuur. ‘Ik zal al blij zijn als we straks niet op een verschrikkelijke manier scheef schaatsen. Het hotel ligt een eind buiten de stad. Dat betekent dat iedereen in het hotel moet eten. Weet je wat voedsel kost in een gemiddeld Hilton?’

Bob floot kort. ‘Je bedoelt...’

‘Ik bedoel dat er zonder twijfel weer gemord gaat worden. Je moet niet denken dat ik zeur, hoor. Het is echt geen pretje om na anderhalve dag te merken dat je met je financiële planning helemaal fout zit. Niet iedereen gaat daar even lachend aan voorbij als jullie, geldsmijters.’

Bob protesteerde. ‘Ho wat. Wie zit er straks in het Hilton, jij of ik. Wij zullen het wel weer doen met een goedkoop motel.’

‘Met een zwembad zonder water,’ zei Arie.

‘En met een haperende lift. Wij gooien geen geld over de balk door het vermaken van uitbundige maaltijden.’

Jan keek met een gezicht vol walging naar Aries buik, zag in dat hij bij het been werd genomen en stond op.

‘Alles is voor jullie rekening,’ zei hij stroef. ‘Als je geld wegsnijt is het je eigen geld, denk daar goed aan. Ik moet naar de bus. Bel me vanavond.’

‘Zonder mankeren,’ zei Arie. ‘We zijn jouw hulpstroepen. Altijd paraat, altijd bereid.’

‘Bereid tot schransen, geld wegsnijten en vrolijk rondrijden in luxe voertuigen dan altijd.’ Jan liep naar de deur en stond stil.

‘De heren waren net enigszins vaag over hun auto. Vergeten de heren misschien per ongeluk om me te vertellen welk overdadig merk ze hebben gehoord?’

‘Nee,’ zei Bob.

‘Is het dan opzet?’

Arie grinnikte breed. ‘Ja,’ zei hij. ‘We willen je sparen. Je hebt al schokken genoeg doorstaan.’

Jan werd een tikkeltje bleek. ‘Zoiets dacht ik al. Ik weet nu ook wel ongeveer wat jullie brassers hebben aangeschaft en ik betaál er níét aan méé, bedenk dat goed.’ Hij bense de deur dicht en liep met grote stappen weg.

‘Die Jan,’ zei Bob.

‘Altijd beducht voor een financiële ramp,’ zei Arie. Hij boog zich achterover en stak een hand op. ‘Mevrouw, mag ik nog zo’n lekkere gyro?’

Tot Washington gebeurde er niets dat aanleiding gaf tot gemor of opstand en de humeuren trokken langzaam bij. De eerste lach klonk toen Suzanne meldde dat ze tijdens het oponthoud in Philadelphia met het hoofdkantoor had gebeld en dat het diner in het Hilton Hotel gratis zou zijn.

‘Echt gratis,’ zei ze met nadruk en die mededeling ontlokte een grinnik bij een van de Britse echtparen en daarna ook bij een paar anderen. Toen Suzanne meldde dat ook het ontbijt van de volgende ochtend voor niets was ‘als compensatie voor het feit dat we niet in het centrum logeren’ was er zelfs enige tijd sprake van gepaste vrolijkheid.

Jan keek het met verbazing aan. Zijn eigen humeur trok niet zo bar snel bij als hij tegenslagen had gehad en hij vond dat de meeste inzittenden wel erg makkelijk over hun financiële ramp van de vorige dag heenstapten.

Als we twee dagen lang geen tegenvallers hebben dan wordt deze bus één bonk vrolijkheid, dacht hij. Maar als er vanavond of morgen iets geks of gevaarlijks gebeurt dan kan de stemming ook meteen omslaan in doffe ellende. Ik ben benieuwd.

Hij zag dat een deel van de groep boekjes en kaarten pakte waarop de route stond uitgestippeld, maar beperkte zich zelf tot vaag uit het raam kijken. Opvallend spannend was de tocht niet. Plukken huizen werden nu afgewisseld met stukken bos en Jan veerde pas op toen hij in de verte de contou-

ren van Baltimore zag.

Hé, dacht hij. Dat begint bekend gebied te worden. Ik ben benieuwd of Bob al heimwee heeft.

Zover was het niet met de jonge Evers, maar hij vertoonde wel de neiging onrustig op zijn zitplaats heen en weer te schuiven.

‘Bijten ze, Bobbie?’

Bob wees op een richtingbord. ‘Weet je hoever Pittsburgh hier vandaan is, dikke?’

Arie keek naar de strakblauwe lucht, het gras dat aan de randen verdord was en naar de formidabele truck die ze net voorbijgingen. Hij miste het bord omdat de truck zijn uitzicht belemmerde en vroeg zich af hoe lang Bob op de vraag had zitten broeden. ‘Geen flauw idee,’ verklaarde hij.

‘Een dikke tweehonderd.’

‘Kilometers of mijlen?’

‘Mijlen natuurlijk, zo klein is dit land niet. Je bent niet in Nederland, of zelfs maar in die chaos die jullie Europa noemen.’

‘Dik driehonderd kilometer dus. Ben je daar zo onrustig van?’

Bob remde af toen hij zag dat hij te hard reed. ‘Ik moet gewoon weer aan de snelheid hier wennen, weet je dat. Ik heb wekenlang door landen gejakkerd waar het ze weinig kan schelen hoe hard je gaat. In Duitsland doet het er al helemaal niet toe, maar hier moet je echt een beetje rustig aan doen, want de speciale snelwegenpolitie is lang niet mis.’

‘Hoe hard mag je?’

‘Op deze snelweg vijfenzestig. Mijlen, bedoel ik, maar op de meeste wegen is het vijftig. Dat is negentig kilometer. Wel even wat anders dan bij jullie.’

Arie dacht na. ‘Als je naar huis rijdt, naar Pittsburgh dus, dan ben je ruim drie uur onderweg.’

‘Langer, in de stad schiet je niet op; maar binnen vier uur red ik het best.’

‘Heb je het gevoel dat je naar huis moet?’

Bob haalde zijn schouders op. ‘Ik ben geen jongeoffer die

vier keer in het jaar zijn moeder moet zien, maar je weet dat ik al een tijdje niet in Pittsburgh ben geweest.'

Arie gaf een snork. 'Een tijdje noemt-ie dat. Maanden zul je bedoelen. Het mag een wonder genoemd worden als je de weg nog weet.'

'Zoiets merkte mijn vader ook op toen ik hem de laatste keer aan de lijn had,' zei Bob droog. 'Hij gebruikte iets duidelijkere bewoordingen, mag ik wel zeggen. Het is echt wel tijd dat ik even mijn neus laat zien, maar...' Hij liet de rest van de zin in de lucht hangen, maar Arie begreep hem volkomen.

'Je bent bang dat je vader die neus binnenshuis houdt,' zei hij.

'Ik ben bang dat hij me ter plekke meevoert naar een van zijn fabrieken, me daar aan een groot stuk machinerie vastketent en me vervolgens uitbundig uit gaat leggen wat er van me wordt verwacht aangaande de bedrijfsopvolging.'

'En dat wil Bobbie niet?'

'Als je dat maar weet. Bobbie wil het niet. Nu niet en misschien wel nooit niet. Leg dat maar eens uit.' Hij zuchtte. 'Zie wat van de wereld, zei mijn vader vroeger. Kijk eens rond, dat is goed voor je algemene ontwikkeling.' Hij keek snel over zijn schouder. 'Ik dacht wel dat ik die opdracht heb uitgevoerd.'

'Dat wel,' beaamde Arie. 'Dat zeker. Iets te uitvoerig zelfs zou ik denken. We zijn de wereld een paar keer rond geweest. We spreken een stel talen en we hebben op kaken gemept en op schedels getikt op minstens vier continenten.'

'Australië niet,' zei Bob.

'Ontbreekt dat nog aan je geluk? Kom je pas tot rust als je secuur een Australische neus hebt platgeslagen?'

Bob knikte. 'Een Australische, en een Mantsjoerijse, en een Opper-Voltese. Ik heb nog helemaal geen zin om mijn jonge leven te slijten in een fabriek, jandoekie. Maar ik verzeker je dat dat onderwerp aan de orde komt zogauw ik een teen over de drempel zet.'

'Hoe langer je wacht, hoe erger het wordt.'

'Zeker als ze horen dat ik in de buurt ben geweest. We gaan

van Washington via Williamsport naar de Niagara watervallen. Williamsport ligt minder dan tweehonderd mijl van Pittsburgh. Als mijn pipa er ooit achterkomt dat ik zo ongeveer langs mijn ouderlijk huis ben gescheurd dan is de boot aan. Dan zijn alle boten tegelijk en zeer radicaal aan. Besef je dat?’

‘Ik besef het,’ zei Arie rustig. Hij pakte een brok chocola uit de papieren zak die hij naast zich had staan, pulkte het papier eraf en gaf het aan Bob. ‘Eet wat, dat kalmeert de zenuwen. Dat gezeur over later hebben Jan en ik de afgelopen weken allemaal gehad. Toen zat jij te hinniken. Nou krijg jij je portie en heb ik plezier. Het is een kwestie van doorbijten.’

Bob nam een hap en zijn eerste woorden klonken onduidelijk. ‘Je begrijpt het niet. Ik ben niet bang voor gezeur, maar voor de tijd die het in beslag neemt. Er gebeuren rare dingen met de groep van Jan en ik heb geen zin om thuis op te zitten en braaf poten te geven, terwijl de reisgroep de meest mallotige avonturen beleeft. En na een uur opstappen en zeggen dat ik er weer voor een maand of drie vandoor ga kan evenmin. Ik zit hartstikke klem, dikke.’

Arie zag dat volkomen in. ‘Gewoon naar huis gaan,’ zei hij. ‘Je komt met een stalen gezicht binnen, zegt iedereen gedag, strooit een handvol geschenken in het rond en gaat zitten wachten tot de bui over is getrokken.’

‘Dat kan anders dagen duren.’

‘Doet het niet,’ verzekerde Arie. ‘Deed het bij ons ook niet. We zeiden ja, we zeiden nee en we zeiden misschien. Toen was de voorraad uitgeput en hield het gezeur op. Je weet dat onze pa’s elkaar bellen. Ze trekken één lijn. Als het de bedoeling was dat jij voor je leven Pittsburgh-arrest zou krijgen, dan waren Jan en ik heus niet zo gemakkelijk Amsterdam uitgekomen.’

Bob was daar niet zo zeker van. ‘Ik help het je hopen, maar...’

‘Niks te maren. Jij rijdt mij naar Washington. Ik huur voor een paar dagen een redelijk bescheiden auto, zoëen waar zelfs Jan zich opgelucht in voelt, en jij gaat als de bliksem

naar Pittsburgh. Je lacht, je bent vriendelijk en je verspreidt licht, warmte en liefde. Vanavond bel ik je op en ik vertel een kletsverhaal over toestanden waarbij ik je hard nodig heb. Jij zegt dat je meteen weg moet. Dat lukt niet, maar je blijft een poosje sputteren. Dan geef je toe. Als je het handig speelt dan zijn ze daar zo van onder de indruk dat je morgenochtend weg kunt. Je rijdt naar Williamsport en wacht daar op me. Neem het postkantoor maar. Het hoofdkantoor als ze er meer hebben. Ik pik je op, lever bij een garage mijn huurauto in en we gaan verder in deze fraaie LeBaron.' Arie verplaatste zijn machtige lichaam enkele centimeters en stelde verheugd vast dat de auto er niet door uit de koers raakte. 'Deugt mijn plan of niet?'

'Wat doe ik als het niet lukt?'

'Dan stap je vannacht uit je venster en glij je langs de regenpijp naar beneden. Net als vroeger.'

Bob schoot in de lach. 'Vroeger ging ik naar de buurjongen om naar bluesplaten te luisteren. Tegenwoordig ga ik naar Nederlandse onverlaten die me een compleet werelddeel overslepen.'

'Dan zeg je later maar dat je het niet kon helpen.'

'Wat niet kon helpen?'

'Hèt, natuurlijk. Dat zei je toch vroeger: ik kan het niet helpen. Niemand wist wat 'het' was, maar dat gaf niet. Gebruik je fantasie, domme Yank. Ik pas wel op Washington en op Jan.'

Het laatste stuk op weg naar Washington zat Jan aan precies hetzelfde probleem te denken. Hij wist dat Bob een handvol dwingende telefoontjes had afgewerkt en dat hij onverwijld thuis werd verwacht zogauw hij voet op Amerikaanse bodem had gezet.

Toen alle sleutels uitgedeeld waren en zijn medereizigers in de liften waren verdwenen schoot hij Suzanne aan.

'We moeten nu echt een en ander overleggen,' zei hij.

Suzanne keek snel om zich heen. 'Telefonisch,' zei ze. 'Dat is het beste.'

'Kan dat in een hotel zonder dat er iemand meeluistert?'

‘In dit hotel wel. Ik weet hoe het hier gaat. Er is geen telefoniste die tijd genoeg heeft om naar geklets over bus-reizen te luisteren.’

‘Oké,’ zei Jan snel. ‘Welk kamernummer heb je?’

Het bleef even stil. ‘Je weet dat ik dat niet mag vertellen,’ zei Suzanne.

‘Ik weet ook dat dat knap lastig is. Het is de bedoeling dat ik hier en daar iets uitzoek, weet je nog wel? Dat kan niet zonder dat ik basisinformatie heb. Waarom bestaat die flauwekulregel eigenlijk?’

Suzanne trok aan haar onderlip. ‘Algemene regel,’ zei ze vaag. ‘We hebben veel geld bij ons om excursies verderop in het programma te betalen. Vroeger zijn er reisleiders overwallen.’

‘Door toeristen?’

‘Door klanten, ja. Je neemt toch niet voetstoots aan dat iedere reislustige buitenlander een brave borst is, hoop ik.’

‘Nee,’ zei Jan, ‘maar ik neem wel aan dat ik een brave borst ben. Dat neem ik voetstoots en vuiststoots aan. En ik blijf braaf als ik niet weet waar ik zoeken moet. Als ik er geen idee van heb waar we morgen naartoe gaan. Als ik geen informatie door kan geven aan Arie en Bob.’ Hij keek verhit en Suzanne maakte een afwerende beweging.

‘Ik zal de receptie zeggen dat ze je meteen met mij door moeten verbinden, oké? Voorlopig kan ik dan de vaste regels van de maatschappij intact laten. Er gaat al genoeg mis zonder dat ik een loopje neem met de richtlijnen van de UST. Er zijn er voor minder ontslagen. Ik blijf vanavond op mijn kamer omdat ik voor iedereen bereikbaar wil zijn. Wie weet wat er vandaag nog voor ellendigs gebeurt.’ Ze keek weer snel rond en voor het eerst die middag zag Jan haar vlugge lachje. ‘Smeer hem nou. We staan al veel te lang te confereren. Ga je wassen, kijk naar de tv en bel me. Of wacht tot ik jou bel. Ik weet jouw kamernummer, dat is tenminste geen geheim.’

Dat was het inderdaad niet, want ze had de namen en de kamernummers van de reizigers af staan roepen terwijl de hele groep buiten de bus in de zon stond.

Dat moet niet meer, dacht Jan. Iedereen die in de buurt was heeft de nummers kunnen horen. Dat is fout. Misschien maakt het niet uit, maar het moet voor alle zekerheid niet meer voorkomen.

Hij ging naar zijn kamer, hield zijn hoofd onder de kraan en wachtte ongeduldig tot zijn koffer was afgeleverd.

Daarna ging hij als een haas naar beneden en naar buiten.

Een zijkant van het hotel grensde aan een reusachtig, bijna vierkant parkeerterrein dat omgeven was door een heg en kleine bomen.

Jan begon de voetbalveldgrote ruimte diagonaal over te steken. Hij was bijna halverwege toen hij een fluitje hoorde. Hij draaide zich op de hakken een kwartslag om, zag een rode, dikbesproete arm en wandelde in de richting van het gewapper. Na zeventien passen bleef hij staan.

‘Rij je in zo’n ding?’

Arie wrong zich naar buiten. ‘Goed van mij, hè?’

‘Eerlijk dikke, ik had verwacht dat jullie minstens een Chevrolet gehoord zouden hebben, of zo’n monsterachtige Cadillac. Maar dit is wel erg bescheiden. Was er geen Mini meer? Wat is het, een soort Skoda?’

‘Veel scheelt het niet. Vooruit, duik naar binnen, we vallen hier te veel op.’

Jan wrong zich naar binnen. ‘Is dit een Honda misschien? Een soort Civic, maar dan kleiner? Wie heeft je deze auto aangesmeerd?’

Arie wrikte zijn buik los die klem zat achter het stuur. ‘We hadden haast. Bob wilde naar Pittsburgh. Hij is nu op weg en als het hem lukt zich op tijd los te weken dan gaat hij morgen naar Williamsport. Ik pik hem daar op en lever dan dit stuk blik in. Het was de enige huurauto die beschikbaar was in de garage aan de rand van de stad. Het geval is zo oud dat er volgens mij geen origineel onderdeel meer aan zit, dus het is onmogelijk om te zien welk model het voorstelt, maar het heeft iets van een Honda en het is goedkoop. Vind je dat niet heerlijk? Ik had verwacht dat je een gat in de lucht zou springen.’

‘Het is te warm voor het springen van gaten,’ zei Jan. Hij duwde het portier open om een zucht frisse lucht binnen te

laten. ‘Dus Bob is naar huis. Zoiets verwachtte ik al. Waar verblijf jij?’

‘Nog nergens. Ik wil geen kamer in een hotel waar jullie zijn en voor zover ik weet is er in deze buitenwijk niets te beleven. Ik ga naar het centrum en zoek een kamer.’

‘Alles is bezet, hoorde ik. Er is een congres van artsen.’

Arie wees naar het Hilton. ‘Waarschijnlijk betekent het dat al deze pompeuze, opgeblazen, protserige praalkastelen volgeboekt zijn. In de bescheiden prijsklasse is heus wel wat te vinden. Is er nog iets gebeurd wat ik moet weten?’

‘Geen ros. Iedereen is in zijn kamer en ik denk niet dat er nog iemand vanaf komt. Hooguit voor het diner, want dat is gratis. Suzanne heeft het geregeld en ieders humeur knapte daar aanzienlijk van op. Een paar werden bijna vrolijk.’

‘Zolang het duurt tenminste.’

‘Precies, dikke. Er kan elk ogenblik iets mis gaan, maar het kan ook dagen duren. Laat me weten waar je zit zogauw je er zit en blijf op je kamer.’

Arie keek naar de blauwe lucht. ‘Lekker idee, binnen zitten. Ik had in de stad willen pionieren.’

‘Dat doe je morgen maar. In de ochtend hebben we een rondrit en daarna gaan we naar Williamsport. Ik bel straks Suzanne, vraag haar de route en het tijdschema voor de komende dagen en bel het door. We moeten wel binnen blijven en wachten, er zit gewoon niets anders op.’

Arie was dat ook in gaan zien. ‘Veel avontuur is het niet.’

‘Het lijkt zelfs niet op een avontuur. Niet eens op de schaduw van een avontuur, maar dat kan elk ogenblik veranderen.’

‘Het kan ook zo blijven. Als we pech hebben dan doen we dagenlang niets anders dan dom achter een bus aanrijden,’ zei Arie verongelijkt.

Jan grijnsde breed. ‘Ik rij dom in een bus, hoe vind je dat? Smeer ‘m nou en huur een kamer. Laten we maar hopen dat er niets gebeurt voor we weer op sterkte zijn. Ik heb het gevoel dat ons nog heel wat te wachten staat en ik hoop vurig dat dan ook Bob bij de hand is.’ Hij schoof naar buiten en mikte het portier dicht.

‘Kallem,’ zei Arie geschrokken. ‘Straks valt het eraf.’
Jan keek vol minachting naar de auto. ‘Lekker luchtig is hij dan wel. Kijk maar uit in de bochten. Er is over de roest heen gelakt, zo te zien. Als je hard op de bodem stampt dan sta je op het asfalt.’
Arie schakelde voorzichtig en trok langzaam op. ‘Kosten doet het niets,’ zei hij. ‘Ben je daar niet blij om, Janneman?’
‘Nou,’ zei Jan. ‘Wat ben ik blij.’ Hij maakte een klein sprongetje en zwaaide met een slappe hand. ‘Zie mij eens blij zijn.’ Hij draaide zich om en ging terug naar zijn kamer.

‘Waar was je?’ snauwde Suzanne door de telefoon.
‘Luchtje scheppen,’ zei Jan. ‘Het is mooi weer, ik had genoeg van het binnenzitten.’
‘We zouden bellen. Ik heb nu geen tijd meer. Er is weer iets gebeurd.’
Jan voelde zich warm worden. ‘Sodemeknier, alweer?’
‘Alweer. Een van de Engelse gasten heeft kans gezien uit te glijden in de badkamer. Hij heeft zijn knie gekneusd of gebroken, of ge-weet-ik-wat. Ik moet met hem naar een ziekenhuis.’
‘Hoe heet hij?’
‘Novembre. Die rare, Franse naam. Hij zat nogal achterin de bus. Vierde rij van achteren, geloof ik.’
‘De oudere man met die wrat op zijn wang?’
‘Die. Ik moet nu echt weg. Hij zit kreunend in de lobby.’
‘Wanneer krijg ik de informatie die ik nodig heb?’
‘Meteen,’ zei Suzanne. ‘Ik stop alles in een enveloppe en geef hem onder jouw naam af bij de receptie. Pik het daar maar op.’
Ze aarzelde een ogenblik. ‘Doe me een plezier en hou een oog in het zeil bij het diner. Het begint om acht uur. Ik denk niet dat ik dan al terug ben.’ Ze zuchtte. ‘Elke keer iets. Als het zo doorgaat ben ik gierend gek voor we in Chicago zijn en dat is nog niet eens halverwege.’
‘Haast je niet,’ zei Jan. ‘Ik hou ogen in alle zeilen. Als ik de informatie maar heb dan ben je voorlopig van me af. Vooral de route is van belang.’
Het werd stil op de lijn.

‘Hallo,’ riep Jan. ‘Ben je er nog? Ik had het over de routes.’

‘De routes maakt de chauffeur,’ zei Suzanne. ‘Dat is ongeveer het enige wat ik je niet kan vertellen. Ik bepaal de stopplaatsen en de duur van de pauzes. De chauffeur stelt zich op de hoogte van de opbrekingen, blokkades door ongelukken en dat soort dingen.’

‘Juist,’ zei Jan. ‘Ik was al bang dat het een keer makkelijk zou gaan vandaag. Een klein advies: roep geen kamernummers meer af als je buiten staat. Wie weet wie meeluistert.’

Het werd weer stil. ‘Tjee,’ zei Suzanne. ‘Tjonge. Op deze manier wordt het wel een soort detective-toestand. Mag ik wel over de gang lopen?’

‘Als je je ogen maar open houdt,’ zei Jan. ‘Dit is geen grap. Dat meen ik. En vraag na hoe Novembre kon uitglijden. Misschien was het een ongeluk, maar misschien ook niet.’

‘De badkamervloer vol groene zeep bedoel je?’

‘Misschien waren het alleen maar Marsmannetjes die op oefening waren gestuurd naar het Witte Huis, maar die verdwaald waren. Weet jij veel. Kijk nou maar uit.’

‘Ja, pa,’ zei Suzanne, maar haar stem klonk of ze onder de indruk was.

Jan pikte de informatie op die Suzanne had achtergelaten en wachtte vol ongeduld tot Arie zich had gemeld. Dat duurde even, want het aantal motels met een vrije kamer was gering.

‘Georgetown,’ zei Arie. ‘De oudste wijk van Washington. Ze hebben er motels die kleiner zijn dan het pannekoekenhuis van Hans en Grietje. Als ik mijn buik uitzet dan kom ik klem te zitten in de douche. Een bad is er niet.’

‘Zolang je maar van de pepernoten afblijft,’ zei Jan. ‘Hier is de informatie die je hebben moet. Schrijf het meteen op. Ik weet niet of we elkaar voor morgenmiddag nog spreken.’

Snel gaf hij plaatsen en tijden door voor de eerstkomende dagen.

‘Dat was het tot en met Chicago. Morgenavond dus Williamsport. Daarna via de Niagara watervallen Canada in, naar Toronto. De dag erna gaan we terug naar de States, naar autostad Detroit.’

‘Zal Bob leuk vinden. Daar worden zo ongeveer alle Amerikaanse auto’s gemaakt.’

‘Allang niet meer, dikke. De meeste fabrieken zijn er dicht. Maar ik ben het met je eens: Bob moet er dan echt wel bij zijn. Er gaan aan de lopende band dingen fout. Nu weer een toerist die met een kapotte knie naar het ziekenhuis moet.’

‘Is dat zo erg dan?’

‘Suzanne werd er knap nerveus van. Het is gewoon te veel. Er ontstaat zo een algemeen gevoel van onheil. Of er een doem over de reis hangt.’

‘Een lopende band vol doem,’ zei Arie. ‘Ik begrijp wat je bedoelt. We kunnen er alleen niets aan doen.’

‘Dat is het nou net, joh. Daar word ik zo krinkelorig van. Je hobbelt mee en op zijn best kun je een paar gemoederen sussen. Straks is er een diner. Suzanne heeft me gevraagd om op te letten, maar ik zou niet weten wáár ik op moet letten.’

‘Op obers met scherpe messen? Op gevogelte dat opvliegt als je de deksel van de schaal tilt?’

Jan grinnikte kort. ‘Je zult toch raar kijken als je soep schept en een gebit vindt. Het gekke is dat er een soort stemming aan het ontstaan is waarin je dat soort dingen kunt verwachten. Niets concreets waardoor je aan de slag kunt, maar kleinigheden waar je, alles bij elkaar genomen, de grauwe griebels van krijgt.’

‘Zoet maar,’ troostte Arie. ‘Ik denk dat er na al die kleinigheden binnenkort een grotigheid plaatsgrijpt en dan barsten wij los.’

‘Weet je dat ik het langzamerhand begin te hopen, dikke?’

‘Hoop doet leven,’ zei Arie. ‘Ik zal de avond doorbrengen in mijn mini-kamer met zwart-wit televisie, ga jij maar lekker een gratis Hilton-diner bij elkaar schransen.’

Zijn stem klonk zo jaloers dat Jan in de lach schoot en zowaar vijf minuten alle problemen vergat.

Toen hij in de lift stond die naar het restaurant zoefde stond zijn gezicht weer bezorgd.

De grotigheden waren op komst. Hij was er zeker van.

Grotigheden in Klein Batavia

De tweede reisdag verliep in een zo grote harmonie dat het merendeel van de toeristen in een soort bizarre halfbacherige, halfgegeneerde stemming verkeerde toen het kamers in een hotel in Williamsport betrok.

In Washington hadden de meesten hoogstpersoonlijk hun koffers naar de bus gedragen en daarna waren ze groepsgewijs in de foyer blijven staan. Niemand ging in zijn eentje weg en al zei niemand het, het was zonneklaar dat iedereen een nieuwe ramp verwachtte en daarom liever niet alleen was.

De stemming werd er niet beter op toen bleek dat de eerste deelnemers al hadden moeten afhaken. Suzanne had Novembre compleet met gebllesseerde knie per taxi naar een ziekenhuis vervoerd en daar was gebleken dat er een barst zat in de knieschijf. Enkele dagen absolute rust was hoognodig en mevrouw Novembre had daarop meegedeeld dat ze terstond terug wilde naar Engeland, een land waar de bussen op tijd waren en waar de gratis diners ook werkelijk niets kostten. Ze had haar verlangens bij herhaling uitgesproken midden in de lobby van het sjieke Washingtonse hotel en ze had haar stembanden niet gespaard.

Suzanne had het gevoel gekregen dat de familie Novembre haar elk ongemak persoonlijk kwalijk nam en ze had met een grimmige trek op de kaken een vliegtuig voor het echtpaar geregeld. Dat vliegtuig vertrok echter pas de volgende ochtend en zodoende zaten de heer en mevrouw Novembre, compleet met uiterst gekwelde gezichten, midden in de grote hal toen de rest van het gezelschap groepsgewijs naar de bus marcheerde.

Jan wandelde achteraan en hij zag de groepsleden bedenkelijk kijken toen ze de achterblijvers voorbijgingen. Ze hadden geen tijd gehad om persoonlijke betrekkingen aan te knopen, maar het was duidelijk dat ze met tegenzin twee reisgenoten achterlieten.

De ruimte in de bus was nu weliswaar iets toegenomen, maar dat leidde niet tot vrolijkheid. Ook de rondrit door Washing-

ton en het bezoek aan Gettysburg met zijn uitgestrekte slagvelden uit de Amerikaanse Burgeroorlog deden dat niet en toen de middagpauze voorbij was heerste er een algemene neerslachtigheid die niet grappig meer was.

In de bus was het opschuifstelsel toegepast, maar Jan had twee echtparen laten passeren en zat nog steeds achterin. Hij kon iedereen op zijn gemak bekijken en hij stelde vast dat nimmer een droefgeestiger gezelschap een vakantietocht had gemaakt.

Wel sikseldrement, dacht hij, toen voor hem een vrouw een geluid maakte dat verdacht veel leek op een, snik, straks begin ik van pure zenuwen te lachen. Waarschijnlijk pakken ze me dan massaal beet en jonassen ze me de struiken in. Als dit zo doorgaat dan is de helft verdwenen voor we in Detroit zijn. Dit is geen plezierreis, dit is het jaarlijkse uitstapje van doemdenkers in een sombere bui.

Waardoor het kwam dat de stemming omsloeg kon door Jan niet worden vastgesteld, maar na een korte pauze aan de oever van de Susquehanna-rivier keek iedereen opeens zes slagen opgewekter. In de bus werd weer gesproken en er werd zelfs gelachen; nog niet echt van harte en uit volle borst, maar toch wel een beetje, al keken de lachers de eerste tijd schuldig om zich heen.

Kort voor Williamsport maakte Suzanne een rondje door de bus. Ze maakte met iedereen een praatje en strooide met haar korte, snelle glimlachjes.

Toen ze bij Jan was schoof ze naast hem.

‘Je hebt hier tenminste de ruimte,’ zei ze en ze veegde zweet van haar voorhoofd. ‘Wat een reis. Ik heb vreemde tochten meegemaakt, maar deze slaat alles. Vanmorgen was ik bang voor oproer.’

Jan keek naar het golvende landschap dat lag te bakken in de laaiende zon. ‘Zou het door het mooie weer komen dat de humeuren bijtrekken?’

Suzanne trok aan haar onderlip. Het was bij haar een teken dat ze diep nadacht, zag Jan.

‘Ik geloof het niet,’ zei ze. ‘Er is al een tijd niets gebeurd. Volgens mij hopen ze dat alles vanaf nu normaal blijft en zijn ze bezig een vakantiegevoel op te bouwen.’

‘En vanmorgen dan? De familie Novembre keek alsof al het leed van de wereld op haar schouders was neergedaald.’

‘Zo voelden ze het ook en dat hebben ze me uitgebreid verteld. Vooral zij. Maar iedereen weet dat het een ongeluk was. Hij is uitgedleden.’

‘Wàs het een ongeluk?’

Suzanne keek Jan scherp aan. ‘Denk jij aan opzet? Dan had toch op zijn minst iemand de vloer met groene zeep in moeten smeren. Of met een reukloos vet. Troost je, het was echt een ongeluk.’

‘Heb je het gecontroleerd?’

‘Reken maar. Ik zag aankomen dat het echtpaar een schadevergoeding zou claimen, dus ik moest gedekt zijn. Ik heb als een jachthond door de badkamer lopen snuffelen. Niets aan de hand, neem dat maar van mij aan.’

‘Als het vanavond en vannacht in Williamsport rustig blijft dan is er morgen niets meer aan de hand.’

Suzanne trok een gezicht. ‘In Williamsport gebeurt niets. Daar gebeurt nóóit iets.’ Ze boog zich naar hem toe. ‘Het is de saaiste stad die ik ken, maar vertel het niet verder.’

‘Waarom blijven we daar dan?’

‘Omdat de route van morgen anders te lang wordt. We gaan naar de Niagara, blijven daar tot in de middag en gaan door naar Toronto. Williamsport ligt zo ongeveer halweg de route, gerekend vanaf Washington.’ Ze drukte zich op. ‘Ik kan beter niet te lang bij je blijven hangen. Duim maar dat alles goed gaat.’ In de hal van de Port Inn in Williamsport stonden toastjes klaar en een schaal bowl met een middenlijn van een meter. Het voedsel werd weggegraasd alsof een vastentijd van drie dagen was opgeheven en de bowl werd per limonadeglas naar binnen gegoten. Omdat er port in de bowl verwerkt bleek waren de gevolgen interessant. Wie gevuld was met bowl en van de koele hal de brandende zon inliep kreeg het gevoel alsof hij met een rubber hamer werd geslagen; en wie te snel opstond zag de hal drie keer ronddraaien en technicolor-kleuren aannemen.

Jan had zijn aandeel in het wegstouwen van de toastjes ruimschoots geleverd en hij had daarna met grote overmoedigheid twee glazen portbowl naar binnen gegoten.

Hij bezag het leven met grote mildheid en liefde tegen de tijd dat hij zich per lift naar boven liet vervoeren en hij stond maar even met een peinzend gezicht stil voor zijn kamerdeur toen hij het nummer zag: 717.

Er is iets met dat nummer, dacht hij vaag. Daarna wankelde hij naar binnen, waste zijn nek en sliep voor zijn koffer was afgeleverd.

Toen hij wakker werd zag hij dat de koffer keurig naast zijn bed was gezet en dat het licht in de badkamer uit was gedaan. Hij keek op zijn horloge en zat van schrik nog dezelfde seconde op de rand van zijn bed.

Negen uur, dacht hij vol wroeging. Arie zit waarschijnlijk al uren te wachten.

Hij streek zijn kleren recht en liep de gang op. Ditmaal keek hij wel speciaal naar het nummer. Raar, dacht hij, het is 717, hetzelfde als in New York.

Terwijl hij in stilte uitrekende hoe groot de kans is dat je twee keer in hotels van tien verdiepingen dezelfde kamer krijgt toegewezen wandelde hij het parkeerterrein op, nog steeds een beetje rozig en vervuld van warme gevoelens jegens de mensheid.

Hij zag Arie, reageerde niet op diens boze blikken en schoof in de kleine Honda.

‘Juist,’ zei Arie, en dat was alles wat hij zei tot hij aan de rand van de stad een parkeerplaats had gevonden naast een pompstation. Hij zette de motor af, draaide zich waardig om en vroeg met een volkomen effen stem: ‘Heeft heer Prins heerlijk getafeld?’

Jan knikte. ‘Prinsheerlijk.’

‘Goed gedronken ook? Een licht wijntje misschien, of een klein glaasje port.’

‘Williams port,’ mompelde Jan. ‘Bowl, man. Alleen bowl. Van die vruchten in een soort sap.’

‘Soort sap. Alcohol zul je bedoelen.’

‘Had ik eerst niet door, joh. Er stonden toastjes en ik moest vechten om er een handvol van te pakken te krijgen. Iedereen spoelde het spul weg met bowl of het water was. Ik had helemaal niet in de gaten dat er iets door zat.’ Hij keek

ineens op. 'Hoe weet jij dat?'

'Omdat ik drie uur heb zitten wachten.' Arie boog zich naar Jan toe en stak drie worstdikke vingers op. 'Drie uur, slempjan. Zeven, acht plukken opgewekte toeristen met rode konen zijn me gepasseerd terwijl ik op je stond te wachten. Ze gingen allemaal de stad in, gevuld met drank en goede voornemens. Maar geen Jan. Weet je dat ik zowaar ongerust werd? Waar zat je, klunshannes?'

'Slaap,' zei Jan. 'Ik zat niet, ik lag. Ik ben in slaap gevallen.'

Arie maakte een geluid als een grizzlybeer die de aanval inzet. 'Drie uur in de hitte. Zonder eten. Zorgen om vriendje Prins.' Hij keek naar de lucht en lachte hol. 'Maar vriendje Prins zat niet in moeilijkheden. O nee, vriendje Prins lag gehuld in nevelen op een riant hotelbed. Is dat een nieuwe manier van speuren? Een taktiek waar ik nog niet op ben ingesteld?'

'Dat heet vakantie vieren,' zei Jan. 'Daarvoor zit ik in de bus. Zolang er niets gebeurt tenminste en geloof me: vandaag is er niets voorgevallen dat in een dagboek vermeld behoort te worden.' Hij keek om zich heen. 'Dat blijft zo, denk ik. Dit is geen stad voor opstand. Nog iets gehoord van Bob?'

Arie schoot in een grinnik. 'Vastgelegd. Aan de ketting. Hij had gisteravond geen schijn van kans dat hij de deur uitkwam. Hij zat op en gaf pootjes. Voor vanmorgen stond een toespraak van zijn oude heer op het programma, zei hij.'

'Hoe klonk hij?'

'Hoe denk je? Het feestelijke was er af, kreeg ik de indruk. Maar morgen komt hij, zei hij, en hij klonk als een man met een doel.'

'Vroeg genoeg,' zei Jan. Hij knikte in de richting van het pompstation. 'Is er een winkel bij dat ding?'

'Ze hebben allemaal een winkel.'

'Met limonade? Mijn keel is van asbest en die toastjes legden nog niet eens een bodempje.'

Arie klopte op een plaat spek waarachter hij zijn maag vermoedde. 'Dat jij over eten moet beginnen. Kun je nagaan hoe verzwakt ik ben door het wachten. Al zijn leven hebben ze daar hamburgers, stukken worst en in folie verpakte steaks.'

Jan huiverde. 'In folie verpakte steaks. Dikke, het wordt

steeds erger met jou.'

Arie keek hem verheugd aan. 'Erger,' zei hij. 'Erger lekker zul je bedoelen. Kom mee. Het water loopt me langs de tanden als ik denk aan een T-bone steak, folie of geen folie. Het wordt de meest spannende gebeurtenis van deze dag.'

De volgende dag bleek het grootste deel van de toeristen in een opperbste stemming te verkeren. Er was niets voorgevallen dat aanleiding gaf tot het fronsen van wenkbrauwen, het weer was goed en het hotel had gezorgd voor een ontbijt waar zelfs een destructiebedrijf als de firma Roos een compleet etmaal op had kunnen teren. Het is in de reiswereld algemeen bekend dat een goed hotel balsem is voor het humeur en dat goede maaltijden pure wondermiddelen zijn.

Kreunend door een overdosis aan geklutste eieren, gebakken repen spek en warme saucijzen kwamen de passagiers het parkeerterrein opgedrenteld en ze spreiden een zorgeloosheid en opgewektheid ten toon die Jan deed huiveren.

Toen hij had gemerkt dat hij voor een vast bedrag zoveel mocht eten als hij wilde, had hij zich met hart en ziel op de buffetten gestort die midden in de ruime eetzaal stonden. Hij had gegeten tot hij zich begon te schamen en was daarna zijn koffer gaan halen. Hij piekerde er niet over om zijn bezittingen toe te vertrouwen aan een kruier, maar hij was de enige, merkte hij.

'Een vreemde jongen,' hoorde hij een Engelse vrouw tegen haar man fluisteren toen hij zuchtend onder het gewicht van de koffer achter haar langs liep.

Een oudere Nederlandse mevrouw die zich had voorgesteld als 'mevrouw Snijders, kinderarts in ruste, oud maar niet versleten' tuitte haar lippen en de kinderen van het Belgische echtpaar Vanabeelen drukten een hand tegen de mond om niet in lachen uit te barsten.

Jan vertrok nauwelijks een spier. Hij schoof de koffer in de ruimte onderin de bus en ging stoer aan de linkerkant op de achterste bank zitten. Hij zag dat het grootste deel van het Belgische en Nederlandse contingent reizigers dank zij het roulatiesysteem nu in het achterste deel zat en dat de Engelsen waren opgestoomd naar de voorkant.

Mevrouw Snijders maakte een beweging alsof ze naast hem wilde komen zitten, maar deinsde terug toen ze Jan zag schrikken en ging een bank te ver naar voren. Het Engelse stel dat voor haar hoorde te zitten had nu geen plaats meer en eiste zijn rechtmatige plaatsen op, maar het geschil kon door Suzanne in vrede worden geregeld en zonder wanklank reed Lee Chase Williamsport uit. De dikbuikige chauffeur had de afgelopen dagen nauwelijks een woord gezegd, maar zelfs hij kwam los. Jan hoorde hem een paar maal lachen en elke keer leek het of een stel lege vaten over een houten plankier werd gerold.

Chase reed pal naar het noorden, daverde vlak voor Elmira Pennsylvania uit en de staat New York in en sloeg na een klein half uur af naar het noordwesten. Hij hield er flink de gang in en de Italiaan, die zich de eerste dag aan iedereen was komen voorstellen maar die door niemand werd aangesproken omdat zijn Engels ijzingwekkend was, werd bijna languit het gangpad ingeslingerd. Hij wilde een papiertje weggoien toen Lee een bocht om ging en het was een wonder dat hij niet pas tegen de achterkant tot stilstand kwam. Hij hopte wanhopig op één been, klemde zich vast aan het eerste het beste hoofd en hijgde nog toen de bus al twee kilometer verder was.

Suzanne stuurde snel een paar dozijn glimlachjes de bus in en meldde via de microfoon dat snelheid heel goed was omdat er dan meer tijd overbleef voor de wondere watervallen bij het plaatsje Niagara Falls. Daar zagen de meeste aanwezigen zeer naar uit, dus ze protesteerden pas tegen het eindeloze doorjakkeren toen een gevoel van trek de herinneringen aan het uitvoerige ontbijt begon te verdringen.

Tegen die tijd was het ruim na het middaguur en was het plaatsje Batavia in zicht. Daar zou gepauzeerd worden voor een maaltijd, zei Suzanne. De afspraken met het restaurant waren al gemaakt. Om kwart voor een was Lee aan de rand van Batavia. Om twaalf voor een zat hij volkomen klem in een verkeersopstopping die het stadje van centrum tot buitenwijk volkomen had lamgelegd.

De problemen in Batavia, een plaats die een paar eeuwen tevoren was gesticht door immigranten uit De Nederlanden, begonnen toen de machinist van een dragline van het befaamde merk Caterpillar een plattegrond verkeerd las. Op de plattegrond waren alle water- en gasleidingen getekend die langs en onder het belangrijkste kruispunt van de stad liepen, plus alle kabels die in de loop der jaren waren aangelegd voor verkeerslichten, telefoon en televisie.

De man las de kaart na een werknacht van bijna twaalf uur en helemaal helder was hij niet meer. De zon blikkerde in zijn ogen die dik waren van de slaap en om hem heen raasde het ochtendverkeer.

Hij bekeek alle strepen en prentte de ligging van buizen en leidingen in zijn hoofd. Hij deed dat formidabel, maar het zou een iets grotere prestatie zijn geweest als hij had gemerkt dat hij de kaart per ongeluk een kwartslag had gedraaid.

Het kruispunt was vrijwel vierkant en zag er ongeveer aan elke zijde hetzelfde uit, maar onder de grond waren grote verschillen. De man zuchtte, wees met een stompe vinger aan waar de belangrijkste leidingen liepen en klom op zijn Caterpillar.

Hij negeerde de aanroep van een collega en liet de machine brullend een eindje vooruit rijden. Drie uur geleden had hij afgelost moeten zijn, maar er was een collega ziek geworden en zijn baas had aangedrongen op overwerk. Sterk aangedrongen, want het karwei waar meer dan tien mensen al dagen mee bezig waren moest met spoed worden geklaard.

Alle rioleringsbuizen onder het kruispunt moesten worden vernieuwd zonder dat het verkeer er ernstig door werd belemmerd. De oplossing voor dat probleem was in theorie eenvoudig. Leg eerst nieuwe buizen, sluit ze aan op het net en haal dan het oude en verzakte stelsel weg. Elke nacht werd een stuk asfalt verwijderd waarna buizen werden gelegd. Tegen de ochtend, als het verkeer tussen de steden Buffalo, Rochester en Syracuse op gang kwam, werd de sleuf in de weg volgestort met zand en grind dat stevig werd aangeplempt. Overdag werden vervolgens de buizen gelegd die van het kruispunt uitwaaierden naar de zijstraten.

Na anderhalve week lagen er twee rioolssystemen naast elkaar en zag het kruispunt er vanuit de lucht uit als een vierkant waar een dol geworden mol zich een keer of tien doorheen had gewroet. Overall waren verhogingen waar het wegdek was weggehakt en later was hersteld met puin en op de hoeken, waar de systemen op elkaar moesten worden aangesloten, waren diepe gaten.

De chauffeur van de Caterpillar reed behendig om een van die gaten heen, boorde de smalle stalen schepbak die aan de zwaaiarm was bevestigd in de grond en begon een sleuf te trekken aan precies de enige zijde waar zeer beslist geen sleuf moest komen.

Het stuk staal aan de voorzijde bleef na een paar meter haken en trok daarna een steen mee zo groot als twee flagstonetegels. Een eindje verder schepte het gevaarte iets uit de grond dat er uitzag als het motorblok van een tractor. Drie minuten later was er weer een obstakel. De chauffeur voelde de achterkant van zijn Caterpillar omhoog komen toen de schepbak zich vastbeet in iets dat nauwelijks te verwrikken leek.

De chauffeur gromde. Hij spuwde op de grond, liet de Caterpillar iets naar voren rijden en schakelde in de achteruit. Hij gaf vol gas en voelde dat zijn machine haar naam eer aan deed. Als een rups kroop de Caterpillar terug, het voorwerp over een dood punt trekkend. Het resultaat was verbluffend. Het voorwerp was geen steen en het was geen restant van een tractor. Het was de hoofdwaterleidingbuis en die buis werd finaal doormidden gescheurd. Zand en kleine stenen spoten weg en daarna schoot een waterstraal meters de lucht in om in de wind te verwaaiëren tot een fontein waar de zon prachtige prismakleuren aan gaf.

De chauffeur keek er enkele seconden met open mond naar en deed toen iets waarover zijn collega's jaren later nog in de lach schoten. Hij reed de Caterpillar achteruit, klopte stukjes steen en korrels zand van zijn overall en liep op zijn gemak naar huis.

De hoeveelheid water die in de komende uren in het centrum van Batavia neerdaalde was enorm. De man die precies wist hoe de hoofdleiding moest worden afgesloten had een

vrije dag, zijn vervanger was zoek en de assistent van de vervanger zei dat hij niets kon doen omdat hij geen sleutels had en geen bevoegdheden. Hij woonde in een buitenwijk en hij had geen last van het water. Hij legde uit dat zijn chefs hem nooit instructies hadden gegeven over het afsluiten van het systeem en ging door met het werken in zijn tuin.

Het duurde tot ver na elf uur voor de watertoevoer was afgesloten. Het kruispunt was toen veranderd in een indrukwekkende plas en die plas kon geen kant op. Het noordelijk deel van New York is tamelijk vlak, maar het bevat een imposante hoeveelheid kleine oneffenheden. Batavia was opgebouwd rond een kleine inzinking in het terrein en het kruispunt lag vrijwel op het laagste punt. Juist daarom was de riolering er ook zo belangrijk. Het water bleef in de inzinking staan en vrat zich langzaam een weg door het zand en puin dat was gestort in de sleuven in de weg. Het spoelde eerst het zand naar de gaten op de hoeken en daarna het grind. Na een uur was rijden over het kruispunt volkomen onverantwoord en was zelfs lopen door de gigantische plas een belevenis. Overal waren gaten en geulen en wie niet uiterst voorzichtig was liep een goede kans om een been te breken.

De ingenieur die de werkzaamheden begeleidde keek de zaak een paar minuten aan en wandelde toen naar een café op ruime afstand van het kruispunt. Daar ging hij geduldig zitten wachten tot de hoofdbuis van de waterleiding was afgesloten. Zolang het water nog stroomde kon hij niets doen, vond hij. Hij liet wel voor alle zekerheid materiaal komen, want hij begreep dat er maar één manier was om het mini-meer in het centrum weg te werken. Er moesten verbindingen worden gemaakt tussen de sleuven die vol waren gelopen en het oude rioleringstelsel. Als dat was gebeurd dan was het met de overlast snel afgelopen en kon het verkeer weer op gang komen. Dat was hard nodig ook, want er voerden vier wegen naar het kruispunt en op alle vier werden files gemeld van enkele kilometers.

Jan Prins sloot het lint van toeristen dat in ganzepas achter Suzanne aan naar het centrum wandelde. Het eerste stuk bleef de groep bijeen, maar zogauw ze langs winkels kwamen

schoten de eerste vakantiegangers naar binnen, op zoek naar een toilet. Een deel bleef in de winkels hangen, anderen kwamen naar buiten en liepen verder langs de rij auto's. Niemand had er enig idee van wat er in Batavia aan de hand was, maar het was de meesten duidelijk dat het lang ging duren. De motoren waren afgezet en de inzittenden drentelden om hun voertuig heen met de nijldige gezichten van mensen die een afspraak missen of ruzie op hun werk vrezen. Wie tijd genoeg had zette picknicktafeltjes neer of zocht schaduw om rustig de krant te kunnen lezen.

Pluksgewijs rukten de deelnemers aan de rondreis op naar het kruispunt en toen de eersten daar arriveerden, kwam net een takelwagen aanratelen die een meter of vier stalen pijp naar een van de hoekgaten reed.

De pijp moest de verbinding gaan vormen tussen beide rioolsystemen en een half dozijn mannen stond klaar om de uiteinden te koppelen. Ze stonden tot hun middel in het water en moesten op de tast werken omdat het meegevoerde zand de gaten had veranderd in complete modderpoelen.

Jan zag de kraanwagen langsrijden en deed een stapje opzij om niet te worden natgespat. Voor hem stonden een stuk of tien toeristen op hun tenen op het trottoir in een halve centimeter water. Ze keken of de aankomst van de kraanwagen een evenement van hoge orde was en ze weken geen millimeter. De kraanwagen reed tot de hoek, ging een stukje achteruit om beter te kunnen zwenken... en gleed in een van de sleuven in het wegdek.

De rand van de sleuf brokkelde af onder de druk van een rupsband en de kraanwagen maakte slagzij. De bestuurder schrok er hevig van en hij raakte precies de handel waarmee de kabel werd bediend waaraan de stalen buis hing.

De buis schoot naar beneden en kwam plat op het water terecht. Tientallen liters onversneden modder werden opgeworpen en het halve dozijn mannen in de kuil werd nat tot op de haarwortels.

De toeristen stonden hoger en zij kwamen er beter af. De modder kwam slechts tot hun hals, maar het effect was er niet minder om.

Kletsnat bleven ze een poosje stokstijf staan.

‘Nou zeg,’ zei een Nederlandse vrouw verontwaardigd.

Een Engelsman mompelde iets dat leek op ‘bloody’ en de Italiaan ratelde er vijftigvolzinnen uit in achttien seconden.

Jan stond op het punt om in de lach te schieten toen hij iets nats voelde ter hoogte van een knie. Hij keek naar beneden, zag langwerpige modderspatten van zijn dijen naar zijn enkels druipen en sloot zich prompt aan bij het koor van boze toeristen die vuistzwaaiend in de richting van de kraanwagenchauffeur vaststelden dat het een schande was.

Een van de vakantiegangers, een man met een brede, rode nek, liep met driftige passen naar de arbeiders die de modder uit hun ogen stonden te wrijven. Jan herinnerde zich zijn naam. Daar gaat Philippe Labroos, dacht hij. Denkt die Belg nu echt dat hij verhaal kan halen bij die mensen daar? Als hij niet oppast dan wordt hij door zes man ondergedompeld.

Daar begon het inderdaad naar uit te zien toen Labroos vanaf het betrekkelijk veilige trottoir naar het gat ging staan vuistzwaaien. Aanvankelijk reageerde niemand, maar na een halve minuut hadden twee van de mannen er genoeg van. Ze klommen het gat uit en liepen op de Belg af. Op hun gezichten stond te lezen wat ze wilden en Labroos deinsde net zo snel terug als het tweetal dichterbij kwam. Hij belandde daardoor in de achterhoede van de groep nijdige, natte toeristen en ging vanuit dekking door met het zwaaien van een vuist.

De Engelsman die zich had beperkt tot het woord ‘bloody’ was de eerste die zijn verstand gebruikte. ‘Terug naar de bus,’ zei hij. ‘We moeten ons verkleden.’

Daar was iedereen het mee eens en mopperend liep de groep terug, de meesten enigszins voorovergebogen en wijdbeens om geplak van natte kleren aan hun vel te voorkomen.

De Engelsman had zichzelf benoemd tot woordvoerder. Hij klopte op de deur van de bus en deed vervolgens een mededeling die aan duidelijkheid niets te wensen overliet. ‘Wij zijn nat. Wij willen droge kleren.’

Het waren niet de woorden, het was de toon die het hem deed.

Jan kreunde zacht toen hij de Engelsman hoorde praten en wist terstond dat er binnen afzienbare tijd geen kleren te verwachten waren.

Chauffeur Lee Chase toonde een gaaf staaltje zelfbeheersing. Hij keek naar de Engelsman, hij keek naar de weg en hij keek naar de druipende toeristen. Hij nam er de tijd voor en het leek of zelfs de vogels er stil van werden.

‘We gaan rijden, meneer York,’ zei hij met een volkomen effen stem. Iedereen keek opzij en zag dat de bestelauto die voor de bus had gestaan een meter of vijftien vrij baan had. Blijkbaar was op het kruispunt een wegdeel veilig verklaard voor het verkeer of was er een omleidingsroute geschapen.

De Engelsman strekte zijn nek als een kraanvogel die een te grote vis in zijn bek heeft. Hij klemde zich vast aan de deur en zei, nog steeds redelijk beheerst: ‘Geen sprake van. Eerst onze koffers.’

Lee liet de motor aanslaan en wees om zich heen. ‘Mag niet,’ zei hij. ‘Dit is de openbare weg. We kunnen hier geen verkleedpartij beginnen. Als u vijf minuten in de zon blijft staan dan bent u droog.’

De Engelsman ademde zwaar uit en Jan dacht dat hij stoom uit de neusgaten zag komen. ‘Nu,’ zei hij.

Jan herkende de toon. Een officier, dacht hij. Hij blaft precies zoals mijn vader. Nog even en hij gaat in de aanval.

Lee had dat blijkbaar ook in de gaten. Hij wees achter zich en zei kortaf: ‘U kunt eventueel instappen. Verderop is een parkeerplaats. Daar kunt u zich verkleden. Er is een restaurant bij ook.’

De Engelsman stapte in. Zijn vrouw volgde. Achter haar kwamen het echtpaar Labroos en een Nederlandse dame van wie Jan zich opeens de naam herinnerde: Van Rijn.

De anderen besloten om tegelijk met de bus op te lopen. Ze deden het in stilte, af en toe kluitjes modder van zich afschuddend.

De parkeerplaats lag naast een blinkendwit restaurant dat was omgeven met weelderig groen. Lee parkeerde de bus en opende de bagageruimte.

De koffer van mevrouw Van Rijn stond vooraan en ze dook

er op af als een havik. Twee koffers van de familie Sheridan volgden. Daarna volgde er een hele tijd niets.

‘Altijd de laatste,’ mompelde de steile Engelsman die met een verbeterd gezicht elke beweging van de chauffeur volgde.

De laatste koffer in het voorste bagagedeel was van Jan Prins. De Engelsman keek jaloers toen Jan ermee wegliep. Hij stond rechtop als een standbeeld en het enige dat aan hem bewoog was zijn snor die rees en daalde op het ritme van zijn ademhaling.

Hij stond zo toen het tweede bagage deel werd geopend en hij stond er nog steeds toen Lee de laatste koffer op het grond zette.

‘Niets,’ zei hij uiteindelijk.

‘Kan niet, meneer York,’ zei Lee. ‘Ik heb vanmorgen de koffers geteld. We hebben sinds meneer en mevrouw Novembre weg zijn dertig mensen en eenendertig koffers.’ Hij telde snel. ‘Het zijn er eenendertig.’

Het echtpaar York en de andere natte passagiers keken uit op de bonte zee aan koffers naast de bus. Elke koffer had het UST-label dat met een roze draadje aan een handvat was bevestigd.

‘Ze zijn er echt niet bij,’ zei mevrouw Labroos.

‘De mijne ook niet,’ zei een Nederlandse man die zich tot dan toe bescheiden op de achtergrond had gehouden. ‘Ik heb op mijn koffer mijn naam geschreven: Vincent Borgman. Ik zie geen koffer met Borgman erop.’

Het tumult dat langzaam ontstond was indrukwekkend. Jan vergat er zijn belangstelling voor droge kleren door en liep naar het groepje dat luidkeels oproer stond te kraaien.

Verwisseld, dacht hij. De koffers zijn verwisseld. Ik ben benieuwd hoe dat straks uitpakt bij Niagara Falls als we langs de Canadese douane moeten.

Kofferruil en paspoortentrounis

Het gekrakeel bij de bus nam af toen de natte toeristen gebrek aan adem kregen en sloeg daarna om in pure verontwaardiging. Zoals dat vaak gaat als mensen het gevoel hebben dat hen leed is aangedaan werd er een zondebok gezocht en de enige kandidaat was de chauffeur.

De Engelsman was de woordvoerder en hij legde op acht manieren uit dat het een onversneden schande was dat de verkeerde koffers in de bus waren geplaatst.

‘U bent verantwoordelijk,’ brieste hij, terwijl hij kaarsrecht voor de chauffeur stond en zijn snorharen liet trillen. ‘U hebt de koffers in de bus gezet.’

Chase duwde zijn buik enkele centimeters naar voren en keek straal langs York naar de parkeerplaats. Hij wekte de indruk dat hij geen woord in zich opnam en de Engelsman werd daar op een eenparig versnelde manier kwader om. Zijn nek werd steeds roder en zijn aderen zwollen op. Hij strekte zich ook verder uit en Jan durfde erop te zweren dat bij een paar keer op de voorste kootjes van zijn tenen stond.

Lee Chase maakte een einde aan de discussie door met een wijsvinger precies op de navel van York te drukken. Het had het effect van een ballon waar het ventiel van wordt geopend. De Engelsman zuchtte, leek te schrompelen en keek vervolgens verbaasd naar zijn middenrif.

‘Wa...,’ zei hij. ‘Wa... wat!?’

‘Genoeg,’ zei Lee rustig. ‘Met brullen komen we niet verder.’

Hij wees naar het groepje van vier dat wel een koffer had. ‘Als jullie naar het restaurant gaan, dan kunnen jullie je in de toiletten verkleden. Domweg op deze parkeerplaats uit blijven staan druipen heeft geen zin.’

Hij negeerde York die zich weer aan het oppompen was en wees naar Jan. ‘Doe me een plezier en schiet binnen de gerant aan, of de manager. Leg uit wat er is gebeurd en zeg dat je bij een groep van United States Tours hoort. Waarschijnlijk krijg je dan nog een kop koffie of een glas coke toe.’

Als hij moeilijk doet stuur je hem naar mij. Oké?’

Jan knikte kort en stevende op het restaurant af, gevolgd door mevrouw Van Rijn en het echtpaar Sheridan dat gegeneerd had staan luisteren naar de uitval van hun steile landgenoot.

De manager maakte geen problemen, maar hij was evenmin bereid om gratis drank te verstrekken aan toeristen die zijn toiletten bevuilden met natte modderkieren. Hij bleef toezicht houden in het halletje voor de toiletten en keek opgelucht toen het groepje vertrok.

Op de parkeerplaats was de rust teruggekeerd. Lee Chase zat op een klapstoeltje in de schaduw van de bus en las een krant. Hij vouwde het blad op toen hij zijn vier passagiers over het grind hoorde knerpen en straalde hen tevreden toe.

‘Winkels,’ zei hij. ‘Ik heb gezegd dat ze het beste kieren konden kopen en na enig protest zijn ze verdwenen. York voorop.’

‘Hij is een onbeleefde man,’ zei mevrouw Sheridan voorzichtig. Chase wees naar de koffers. ‘Hebt u enig idee wat er gebeurd kan zijn?’

‘Nee,’ zei mevrouw Sheridan. ‘Nee,’ zeiden haar man en mevrouw Van Rijn. Ze zuchtten alle drie diep.

Jan was praktischer. ‘Moet Suzanne niet worden opgesnord?’ vroeg hij. ‘Iemand zal moeten beslissen wat we straks moeten doen: Met een stel verkeerde koffers naar de grens rijden of ze achterlaten.’

Chase had daar al over nagedacht. ‘Suzanne is de reisleidster. Zij heeft het laatste woord.’

‘Laten we haar dan ophalen.’

‘Jij,’ zei Chase. ‘Jij moet haar halen. Als je wilt tenminste. Ik kan hier niet weg. Straks komt die dol geworden York terug en als hij de bus afgesloten aantreft dan tiert hij de halve staat New York bij elkaar.’

Nijdige York in New York, dacht Jan. Hij zette zijn koffer keurig naast de bus en keek naar de rij auto’s die stapvoets vooruit ging.

‘Waar is ze?’

‘In het restaurant waar we zouden eten, waarschijnlijk. Ze

zal wel ongerust zijn omdat een deel van de groep niet is komen opdagen. Je loopt naar het kruispunt verderop en slaat linksaf. Een kleine honderd meter doorlopen en dan op de hoek weer links. Je kunt het niet missen.'

'Ik ben al weg,' zei Jan.

Hij zette er de sokken in en daarvoor had hij een goede reden. Arie had een lijst van de pleisterplaatsen en Jan ging er vanuit dat hij in de buurt van het restaurant te vinden zou zijn. Het was echt wel zaak dat vriend Roos van de huidige ontwikkelingen op de hoogte werd gehouden, vond Jan. Liefst voor Suzanne op zoek ging naar het ontbrekende deel van het gezelschap, want waarschijnlijk zou ze een paar groepsleden in haar kielzog meevoeren. Jan was er allang achter dat een deel van de toeristen zich pas gelukkig voelde als het aan de reisleidster kon blijven kleven als kuikens aan een kloek.

Bij het kruispunt zag hij dat het waterpeil was gedaald. Blijkbaar was de verbinding tussen de beide rioolstelsels tot stand gebracht of had men de al afgesloten putten van het oude systeem weer opengemaakt. Stalen platen en brede planken waren over de sleuven in het wegdek gelegd en de helft van het kruispunt was in gebruik.

Jan schoot de bocht om en was bijna bij de volgende hoek toen hij een bekend fluitsignaal hoorde. Een sproetenbespikkelde onderarm kwam vanachter een struik vandaan en wenkte. Jan stak haastig de weg over en zag Arie op een wit paaltje zitten vlak achter een dichtbebladerde heester.

'Zit je op wacht, dikke?'

Arie veegde zweet uit zijn nek. 'Weet je hoe lang ik hier al ben, jandoekie? Als je op de grond een plas ziet dan is het gesmolten vet.'

'Krijg je misschien eindelijk normale afmetingen,' zei Jan hardvochtig. 'Waar is Bob?'

'Weet ik niet, joh. Ik heb de stopplaatsen aan hem doorgegeven en gezegd dat hij in het hoofdpstkantoor op me moest wachten. Misschien zit hij er al een uur. Wat is er in deze plaats aan de hand?'

'Breuk in de waterleiding, voor zover ik weet,' zei Jan kort.

‘Dikke, luister, ik heb haast. Wat er nu allemaal is gebeurd...’
Hij gaf een kort overzicht van de laatste ontwikkelingen en zag Aries gezicht opglunderen.
‘Wat een bak. Vlak voor de grens koffers verwisselen, dat is een sterke. We mogen nu wel vaststellen dat een heel slimme jongen bezig is deze rondreis kundig te saboteren, zou ik zeggen.’
‘Een uiterst slimme jongen,’ zei Jan. ‘Zonder de overstroming hier zouden we er pas bij de grens achter zijn gekomen ook nog.’
‘Je bedoelt...’
‘Ik bedoel dat niemand heeft kunnen verwachten dat in een gat als Batavia een kruispunt onder water zou lopen. En zeker niet dat bijna een dozijn toeristen kleddernat zou worden. Normaal gesproken had niemand een reden om naar de koffers om te kijken. De chauffeur heeft er eenendertig onder in de bus geschoven en dat is precies het goede aantal.’
Arie keek vol bewondering naar de blauwe lucht. ‘Knap,’ zei hij. ‘Het is een beroerde streek, maar het is knap bedacht.’
‘Het is nog veel knapper dan je dacht, dikke. Iedereen heeft in New York touwtjes gekregen, van die taaie, gekleurde draadjes. Allemaal roze. Met die draadjes moesten labels aan de koffers worden gemaakt.’
‘De labels waren voor de naam, maar de kleur was voor de rondreis, neem ik aan?’
‘Dat neem je goed aan. Aan de kleur konden de kruiers in de hotels en de chauffeurs van de bussen zien welke bagage ze moesten hebben. Het gekke is: aan alle eendertig koffers zat een roze draadje.’
‘Verwisseld,’ zei Arie meteen. ‘Iemand heeft van een stel koffers de roze draadjes gehaald en ze daarna aan andere koffers gebonden.’
‘Dat zit er dik in. Misschien heeft hij ze wel verwisseld. De Duitse groep had blauwe draadjes, misschien zitten onze koffers in de Duitse bus.’
‘Kun je meteen zien,’ zei Arie. ‘In dat geval staan er Duitse

namen op de labels van de bagage die niet in jullie bus hoort.’
Jan kreunde. ‘Niet aan gedacht. Het kan natuurlijk ook zijn dat iemand over roze draadjes beschikte en ze lukraak aan koffers heeft gebonden.’
‘Is dat logisch?’
‘Logisch misschien niet, maar het kan wel. In die grote toeristenhotels staan tientallen koffers op de gangen. Iedereen die weg moet en een kruier heeft gebeld zet zijn bagage buiten de kamer. Ik heb me er al vaker over verbaasd dat er niet ik weet niet hoeveel plunjezakken, tassen en koffers worden gejat.’
Arie stond op van het paaltje. ‘Wat er ook is gebeurd, de stunt is uitgehaald in Williamsport.’
‘Precies, dikke. Daar moet jij dus naartoe. Zie uit te vinden of iemand iets opvallends heeft gezien in een van de gangen. Iemand die met draadjes prutste of met koffers sleepte. Zoiets.’ Jan zuchtte. ‘Was Bob er maar. We hebben nu drie man nodig.’
‘Waarom?’
‘Denk na, bolle, anders ben je ook zo suf niet. Ik moet mee met de groep. Maar reken maar dat we de klos zijn bij de douane. Een stunt met draadjes uithalen heeft alleen zin als je ervoor zorgt dat de douane ook ingrijpt. Je kunt er dubbeledoris op zeggen dat iemand de douane heeft getipt.’
‘Heb je daar je derde man voor nodig?’
‘Allicht. Wie zegt dat iemand een stunt heeft uitgehaald om alleen onze groep een hak te zetten? Hij kan hetzelfde wel bij de Duitsers hebben uitgehaald. Ze zijn vanmorgen eerder vertrokken dan wij. Al zijn leven staat die groep al een paar uur met rode koppen tegen ongelovige beambten op te hakkelen.’
‘Waardoor er straks twee bussen bij de grens vast worden gehouden, bedoel je.’
‘Precies, bolle. Dit is heus wel een klusje aan het worden voor meer dan ons tweeën. Hoe eerder we iemand in de buurt van de Duitse bus hebben hoe beter.’
‘Dan heb je niets aan Bob. Zijn Duits lijkt nergens op.’

Jan keek zijn vriend onderzoekend aan. ‘Jij hebt echt te lang in de zon gezeten. Steek je kop maar snel in koud water. De reisleader spreekt toch zeker Engels. Ga er maar vanuit dat de douane controleert en dat een stel toeristen de grens niet over komt. Een deel moet dus achterblijven en voor je het weet gebeurt daar ook iets mysterieus mee. Ik zal me prettiger voelen als ik weet dat Bob dan onder handbereik is. Jij gaat naar Williamsport en duikt de Port Inn in en Bob moet naar Niagara Falls. Bel zijn huis en week hem los als hij daar nog is. Maar laten we hopen dat hij in het postkantoor op je wacht. Nou moet ik weg, het is eigenlijk al te laat. Adie, bolle.’

Jan keek om de haag heen, zag niemand van de groep en schoot naar de overkant.

Arie keek hem beduusd na. Een wervelwind, dacht hij. Jan de windhoos. Ik heb hem zelden zo op stoot gezien.

Jan wàs op stoot en dat bleef hij ook nog even. Hij liep snel naar het restaurant waar Suzanne heen en weer dreutelde tussen de deur en de tafeltjes van het merendeel der groepsleden.

‘Waar bleef je nou? Waar zijn de anderen?’

Jan vertelde snel wat er was voorgevallen en zag Suzanne van kleur verschieten.

‘Een ramp,’ zei ze zacht. ‘Wat móét ik nou. Ik kan toch niet meer dan de helft van de groep bij de grens achterlaten?’

‘Eerst allemaal naar de bus,’ besliste Jan. ‘Je zult uit moeten zoeken wie zijn koffer mist. Misschien heeft iemand iets op de gang gezien of gehoord, je weet het nooit. Arie gaat terug naar Williamsport om in het hotel rond te neuzen.’

‘En Bob?’

‘Die blijft reserve,’ zei Jan vaag. ‘Trommel nou deze club bij elkaar en bereid ze alvast voor. Ik weet niet wie wel en wie geen koffer heeft, dus je zult ze allemaal mee moeten nemen.’

Hij wachtte niet tot Suzanne de groep bijeen had gedreven, maar ging in draf terug naar de bus. Lee had alle koffers die niet bij het gezelschap behoorden op een kluitje gezet en

stond er bij op wacht met een gezicht of hij van plan was de bagage met zijn leven te verdedigen.

‘Suzanne komt eraan,’ zei Jan.

Lee knikte stug. ‘Je hebt er anders wel de tijd voor genomen.’

‘Ik niet,’ protesteerde Jan. ‘Ik was snel genoeg. Ze waren nog niet klaar met eten, dat was alles.’

Lee kreunde. ‘Eten. Jij hebt niet gegeten en de rest van de natte groep evenmin.’

Precies op dat ogenblik kwam de lange York de parkeerplaats opgestevend. Hij was voorzien van een soort safaripak, compleet met brede riem. Het enige wat aan hem ontbrak was een helm met een pluim.

Straks gaat hij in de aanval, dacht Jan. Wedden dat hij in de oorlog in Noord-Afrika is geweest? Waarschijnlijk heeft hij gediend onder generaal Montgomery. Hij heeft er in elk geval de arrogantie van.

Stil keek hij toe hoe York zich voor de chauffeur opstelde. ‘We gaan eten,’ zei hij en hij wees op het husje vers geklede mensen achter hem. ‘Wij hebben honger.’

Lee wees op het restaurant. ‘Gaat u dan daar naartoe, dan weet Suzanne waar u te vinden bent. We zouden twee uur pauzeren en die tijd is om. Als Suzanne wil vertrekken dan moet u bij de hand zijn.’

‘Niemand vertrekt zonder ons,’ zei York.

Lee zette zijn buik uit, plaatste zijn handen op zijn heupen en zei met een volkomen effen stem: ‘We vertrekken als de reisleader zegt dat we vertrekken. Zo zijn de regels. U kunt ze vinden in uw reisbescheiden. Onder de kleine lettertjes.’

Hij draaide zich om en stapte de bus in. York staarde hem kwaad na, maakte een beweging met zijn hoofd en marcheerde naar het restaurant. Hij werd gevolgd door zijn vrouw, de Italiaan en, op enige afstand, de echtparen Borgman en Labroos.

Toen Jan zag dat Lee strak voor zich uit keek liep hij snel naar het groepje koffers waarvan de eigenaar onbekend was. Op het eerste gezicht waren er veertien van Duitsers. Misschien meer, maar een paar namen waren zo internationaal

dat ze zowel Duits als Engels of Deens konden zijn.

Hij was net klaar met het lezen van de namen toen Suzanne de weg overstak. Het verkeer was nu behoorlijk op gang gekomen en het oversteken was niet zonder gevaar, maar de reisleidster met vlak achter haar een groep uiterst verbolgen toeristen stortte zich zonder meer tussen de auto's en liep zonder omkijken door.

'Waar zijn ze?' vroeg Suzanne.

Jan wees naar de koffers. 'Daar.'

'Juist,' zei Suzanne. 'Dus die daar behoren bij ons.' Ze wees naar de koffers die tegen de bus stonden en richtte zich tot de groep die zich om haar heen had geposteerd.

'Wilt u even kijken of uw bagage er bij staat? Wie zijn koffer gevonden heeft gaat in de bus zitten. De anderen blijven bij mij.' Haar stem had een metalen klank en niemand sputterde.

'Juist,' zei Suzanne, nadat acht van de koffers herkend waren. Ze wenkte Lee en zei hem de bagage op te bergen. Daarna ging ze tussen het restant koffers staan die allemaal een roze draadje hadden. 'Hoe komen deze koffers aan onze kleur?'

Het duurde lang voor iemand iets zei. 'Was er nog een bus die roze had?' vroeg de vrouw van Vanabeelen met een stem alsof ze bang was voor straf.

'Nee,' zei Suzanne direct. 'Het is bijna najaar. Er zijn niet veel bussen meer. Alleen de Duitsers waren in hetzelfde hotel en zij hadden blauw. Heeft iemand iets gezien, vanmorgen. Iets opvallends op de gang, iets opmerkelijks in de hal of buiten bij de bus?'

Niemand zei iets en dat was geen wonder, want vrijwel iedereen had die ochtend opgewekt in de warme ochtendzon staan flierefluiten. Jan dacht er met enige bitterheid aan. Mij verklaarden ze voor gek toen ze me met mijn koffer zagen sjouwen, schoot hem te binnen. Hij moest er bijna van grijnzen. Suzanne zag het en trok een wenkbrauw op. 'Waar zijn de anderen?'

'Daar,' zei Jan en hij wees naar het restaurant. 'Ze eten.'

‘Halen,’ beval Suzanne. ‘Ik ga het hoofdkantoor bellen. Jij gaat naar binnen en zegt dat we over een kwartier vertrekken. Als ze eten voor zich hebben staan dan nemen ze het maar mee naar de bus. Als we op deze parkeerplaats blijven staan dan loopt alles in de soep.’

Jan keek bedenkelijk. ‘Ik zie me die mededeling niet doen aan een ongemakkelijk heer als York. Niet ongeschonden, bedoel ik. Hij heeft zich in een safaripak gestoken en hij ziet eruit of hij ergens een bajonet heeft verborgen om de vijand mee te lijf te gaan.’

‘Glimlach erbij,’ zei Suzanne. ‘Dat helpt.’

Ze dreef de anderen de bus in, gaf Lee opdracht het restant koffers op te bergen en liep met grote passen naar een telefooncel op het trottoir. Zoals in elke Amerikaanse plaats waren er ook in het kleine Batavia tientallen en ze gaf er de voorkeur aan boven de telefoon in het restaurant.

Jan begreep waarom toen hij de boodschap van Suzanne had overgebracht aan de groep York. Hij glimlachte tot zijn kaken verkrampden, maar hij had niet het gevoel dat het hielp.

York kreeg een woede-aanval en de Italiaan en het echtpaar Labroos begonnen te sputteren. Alleen het duo Borgman kwam meteen in beweging. Het had belegde broodjes besteld plus koffie en limonade en was klaar voor vertrek.

‘Nog tien minuten,’ zei Jan toen York stilviel en naar zuurstof hapte. ‘Ik kan er niets aan doen. Ik breng de boodschap alleen maar over.’ Toen York zijn mond opendeed voor een nieuwe uitbarsting liep hij snel naar het buffet. Hij bestelde een broodje rosbief en een blik cola en ging terug naar de parkeerplaats.

Na precies tien minuten verscheen de groep York bij de bus. Daar ontspon zich een discussie over de vraag wie de kleren moest betalen die waren aangeschaft, maar daar had Suzanne een afdoende antwoord op.

‘Ik kan er echt niets aan doen dat u nieuwsgierig was en bij die overstroming bleef staan. De anderen zijn droog overgekomen en als u was doorgelopen dan was u niets gebeurd. Ik heb het hoofdkantoor gebeld en ze zijn bereid u een tegemoetkoming te geven in de kosten. Hoeveel weet ik niet,

maar dat komt wel. We stappen nu in en rijden naar Niagara Falls. De watervallen zijn van zowel Amerikaanse als Canadese kant te zien en ze zijn een stuk interessanter dan het verkeer in Batavia.'

Daar had York geen weerwoord op en zonder al te veel gemor schoof iedereen op zijn plaats.

Het werd de stilste tocht naar de grens ooit door een bus vol vakantie vierende toeristen afgelegd.

De afstand van Batavia naar Niagara Falls bedraagt niet meer dan 60 mijlen, maar voert door Buffalo en dat is een tamelijk grote stad aan het Eriemeer waar opschieten niet tot de mogelijkheden behoort.

Lee Chase legde de afstand in iets minder dan twee uur af en het laatste halve uur voltrok zich in vrijwel absolute, ijzingwekkende rust. Het was een waar wonder dat niet ter plekke een handvol toeristen instortte wegens gebrek aan zuurstof, want zelfs ademen leek verboden.

Voor het lage houten douanegebouw op de grens tussen de Amerikaanse en Canadese stadjes Niagara Falls stond de bus waarmee de Duitse groep werd vervoerd.

Naast de bus, op een klapstoeltje dat een broertje leek van de stoel die Lee had gebruikt, zat de chauffeur en naast hem stond een hus koffers. In de buurt van de bus drentelde een groep mensen die allemaal naar voren schoten toen ze Lee zagen naderen.

Suzanne negeerde alle opmerkingen en roeide zich door opgewonden kakelende Duitsers naar de chauffeur. Deze had minder buik dan Lee, maar daar stond tegenover dat hij aanzienlijk meer gezicht had. Hij had drie onderkinnen en wangen die een paar centimeter afhingen, waardoor hij het droefgeestige gezicht van een bulldog kreeg. Hij keek ook als een bulldog en Jan dacht een ogenblik dat hij zacht blafte voor hij antwoord gaf op Suzannes vragen.

Ja, zei hij, hij had een heel stel verkeerde koffers ingeladen, allemaal voorzien van een blauwe draad. Niemand had iets gemerkt tot een douanebeambte vroeg of iedereen zijn bagage mee wilde nemen.

Dat was op zich al heel bijzonder, want over het algemeen was een groep toeristen binnen het kwartier over de grens geloodst. Het kwam zelden voor dat een beambte een koffer wilde inspecteren. Een enkele keer nam iemand een steekproef, maar daarbij ging het dan om hooguit twee, drie koffers. Nooit en nimmer had een complete bus vol toeristen alle bezittingen mee behoeven te nemen. Toen hij de luiken had geopend waren de poppen vrijwel meteen op een verschrikkelijke manier aan het swingen geraakt, want precies twintig stuks bagage was bij eenieder onbekend.

Het duurde een hele tijd voor de douanemensen geloofden dat er een verwisseling had plaatsgehad. Ze hadden iedereen die wel over zijn eigen bagage kon beschikken verzameld en hadden vervolgens alle koffers van onder tot boven geïnspecteerd. Een Duitser die daar bezwaren tegen maakte was apart genomen en hij was van top tot teen gevisiteerd. Dat hij niet ter plekke was opgesloten kwam omdat de reisleidster op was gaan spelen en had bedreigd om via het hoofdkantoor de chef van de Canadese douane te bellen.

Nadat een deel van de toeristen de grens over was had de douane zich met de Duitsers bemoeid die geen koffer bezaten. Deze groep viel in twee formaties uiteen: zij die geen en zij die wel een paspoort hadden. Wie zijn paspoort bij zich had (en dat waren de meesten) mocht de grens over. De anderen werden geweigerd. Wat ze wensten te doen was hun zaak, zei een douanebeambte, zolang ze het maar op Amerikaanse bodem deden.

De bus mocht de grens wel over. De chauffeur had de gelukkigen naar de waterval gereden en was daarna teruggekeerd naar de zes achterblijvers zonder paspoort die met trieste gezichten bijeen waren geklonterd en die er geen idee van hadden wat ze moesten doen. Dat had de chauffeur ook niet. Hij sprak geen woord Duits en het Engels van de meesten van de toeristen beviel hem niet. Hij had een paar nietszeggende antwoorden gegeven en was op zijn stoel gaan zitten.

Zijn opdracht was: wachten en Suzanne opvangen en dat was precies wat hij wenste te doen.

De zes Duitsers waren bedremmeld blijven staan en waren

pas opgeveerd toen ze een groep landgenoten zagen naderen die op motoren een tocht door de States en door Canada maakten. De motorrijders hadden allermist haast en ze hadden wel trek in een sappig verhaal. De achterblijvers vertelden in geuren en kleuren en ze waren al gauw het middelpunt van een groep uiterst belangstellende landgenoten die bereid waren het hele verhaal elf keer van begin tot einde en daarna drie keer samengevat te horen vertellen. Er is weinig leuker dan de ellende van anderen, vooral als je zelf alles dik voor elkaar hebt. Dat beseften de zes Duitsers ook na een tijdje en toen de lol van de reeks herhalingen af was, viel de grote groep uiteen in husjes die bleven napraten over de verdrietigheden die een mens op zijn vakantie te verwerken heeft.

Toen Suzanne een voortreffelijk beeld had van de situatie deed ze twee dingen. Het eerste was het verjagen van de motorrijders, het tweede het bekijken van de labels.

Haar gezicht klaarde in aanzienlijke mate op toen ze een aantal namen herkende en blij ging ze de bus in. Lang duurde dat niet, want iedereen die een koffer miste wilde zelf zien wat in de Duitse bus was meegevoerd. Onder leiding van York trokken de gedupeerden op naar het rijtje bagage en daar werd elk voorwerp bekeken of het kleynoden waren die met goud en juwelen waren bepleisterd. Zestien koffers werden teder beetgepakt door de eigenaars en toen een nieuwe schifting was ontstaan bleven er precies zeven bedremmelde passagiers achter: het Nederlandse echtpaar Petrick, de grommerige York en zijn vrouw, de kinderen van het gezin Vanabeelen en de helft van het Engelse echtpaar Jennifers.

Na enige aandrang van Suzanne toverde York met een triomfantelijk gezicht twee passen uit zijn safaripak en de oudste zoon van het Vanabeelen-duo liet er ook twee zien.

Opgelucht liet Suzanne hen naar het douanegebouw gaan waar ze zich konden aansluiten bij de andere reizigers. Ze verzekerde hen dat ze er alles aan zou doen om de koffers boven water te krijgen en wendde zich tot de achterblijvers. Tot hen behoorde mevrouw Jennifers en zij was verward

in een korte, maar heftige ruzie met haar man die driftig met een paspoort zwaaide. Het onderwerp van het gebekvecht betrof het aantal koffers en de plaats waar belangrijke documenten zoals passen opgeborgen behoorden te worden.

De meeste toeristen hadden één koffer meegenomen op de rondreis. De kosten van het dagelijks verzeulen ervan was bij de algemene kosten inbegrepen. Wie beslist meer mee wilde slepen voor de reis van drie weken en ruim zeventuizend kilometer moest een paar dollar per dag bijbetalen. Mevrouw Jennifers had een koffer en een grote reistas weten te vullen. Haar koffer was terecht, maar de tas was en bleef weg.

.Omdat jij weer eens veel te laat was met je bagage,' zei meneer Jennifers verhit. 'Ik had mijn koffer al op de gang toen jij je nog moest aankleden. Nooit ben je op tijd.'

Zijn vrouw zei iets onparlementairs terug en werd toen bleek. 'Mijn paspoort,' zei ze. Ze dook als een snoek op haar koffer af en graaide er twee volle minuten in rond. 'Weg,' zei ze bitter. 'Mijn paspoort. Weg. Het zit in de reistas.'

Ook bij het echtpaar Petrick was de consternatie groot. De twee keken al hun zakken drie keer na en moesten toen definitief toegeven dat hun paspoorten in de koffers moesten zitten.

Suzanne hoorde het gebekvecht geduldig een tijdje aan en zette er de rem op toen het haar te gek werd. 'Rustig,' zei ze, en weer klonk er iets metaalachtigs in haar stem. Ze compenseerde de klank met een snelle glimlach. 'Wie een paspoort heeft gaat straks met Lee de grens over en naar de watervallen aan de Canadese kant. De anderen blijven bij mij.'

Ze kreeg geen kans om uit te leggen wat ze met het trio dat geen pas bezat wilde aanvragen, want ze werd aangeschoten door een van de Duitsers. Hij vond het prachtig dat een stel Nederlanders zijn bagage terug had, maar hij wilde nu echt even zien wat voor moois met de bus van Lee Chase was meegekomen.

Het was een heel redelijk verzoek en Suzanne riep Lee terug. De chauffeur laadde de tassen en koffers uit die geen eigenaar hadden en zag twee van de Duitsers opveren. Ze

rukten hun koffers open en haalden er met zegevierende gezichten hun paspoorten uit. Toen de rust bleek te zijn weergekeerd bleek dat uiteindelijk van zes Duitsers de bagage nog zoek was. Vier van hen zaten zonder paspoort.

Jan was niet meegelopen naar het douanekantoor, maar hij was half achter de bus blijven staan. In stilte stond hij te tellen. Vier Duitsers zonder pas, twee Nederlanders en een Engelse. Omdat meneer Jennifers weigerde de grens over te gaan zonder dat hij zijn vrouw kon meenemen bleven er uiteindelijk acht personen achter.

Precies genoeg voor een shuttle, dacht Jan, zo'n klein busje waar hooguit tien man in kunnen. Ik krijg een glorieus glansidee, maar ik heb er niets aan zonder Bob.

Hij liep langzaam achteruit tot hij in de schaduw van een vrachtwagen stond en wandelde snel weg van het douanecomplex.

Toen hij uit het zicht van de achtergebleven toeristen was bleef hij staan. Hij stak twee vingers in zijn mond en floot schrill een signaal. Het geluid snerpte door de hete zomerlucht en verjoeg een magere kat die op een stapel kratten lag.

Jan hield zijn hoofd scheef en luisterde. In de verte hoorde hij vrijwel hetzelfde signaal. Hij knorde tevreden en liep welgemoed de weg af.

De auto van Bob stond achter een groepje bomen geparkeerd net voorbij de eerste bocht.

Jan grijnsde breed en wees naar de kleine, zwarte wagen.

'Hebben jullie allebei hetzelfde soort blik gehoord of wisselen jullie af?'

'Arie zei dat hij een grotere auto nodig had,' zei Bob nijdig. 'In Europa ben ik in veel te kleine voertuigen gestopt, maar daar zit enige redelijkheid in. De auto's zijn er aangepast aan de oppervlaktes van de landen. Maar hier, in de States, hebben we de ruimte. Hier wil ik auto's die comfortabel zijn en waar ik mijn achterwerk in kan keren, maar wat gebeurt er: ik laat me in een mini-Japanner kletsen. Dat ronde stuk veiligheidsspek ging er vandoor in mijn heerlijke Chrysler.'

Jan trok een gezicht. 'Ik hoor het al. Pure geldsmijterij. Als ik jullie ook niet aan een touw hou dan is het mis. Hoe was het thuis, Bobbie?'

Bob keek gekweld. 'Toespraken, man. Ik dacht echt even dat ik huisarrest zou krijgen voor de rest van het jaar. Gisteravond had ik geen schim van een kans. Mijn vader begeleidde me naar mijn kamer en ik weet zeker dat hij overwoog om de deur op slot te doen.'

'Wanneer ben je ontsnapt?'

'Vanmorgen. Ik heb uitgelegd dat ik jullie niet in de steek kon laten.'

'Dat begreep hij?'

'Niet helemaal, geloof ik. Als je ons in de steek laat kun je die dolgedraaide avonturiers zeker een poosje laten schieten, zei hij, maar hij was het met me eens dat het niet erg kies was om het midden in een avontuur te doen.' Bob keek op. 'Ik heb beweerd dat we aan het avonturieren waren, maar soms geloofde ik me zelf niet. Afijn, ik kwam weg en Arie vertelde me een wild verhaal over koffers. Hij moest op stel en sprong terug naar Williamsport, zei hij, en of ik het kleine stukje naar Niagara Falls maar in de Honda wilde afleggen.' Hij maakte een schoppende beweging naar de kleine auto.

'Zoet maar,' suste Jan. 'Deze auto kun je afleveren in een garage. Je moet een shuttle huren.'

'Een mini-bus?'

'Er moeten acht mensen in kunnen. Vier Duitsers, twee Nederlanders en twee Engelsen.' Jan vertelde wat er in Batavia en bij het grenskantoor was voorgevallen.

'Het lijkt me een goed idee dat jij het hele stel oppikt. Naar Canada kunnen ze niet en hier blijven heeft geen zin. Vanavond ga ik met de groep naar Toronto en morgen rijden we door naar Detroit. Het beste lijkt me dat je de achterblijvers rechtstreeks naar Detroit brengt. Je zoekt een hotel en je houdt ze in de gaten.'

'En dan?'

Jan grinnikte voldaan. 'Dan melk je ze uit. Peur elk greintje kennis dat ze bezitten uit ze. Wie hebben ze in Williamsport op de gang zien lopen? Hoe zag het kamermeisje eruit? Wie

was er bij het ontbijt? Zagen ze kruiers op de gang? Stonden er karretjes om koffers te vervoeren? Hebben ze iemand gezien met roze of blauwe stukjes draad? Dat soort vragen. Arie is bezig in Williamsport, ik hou mijn ogen open in Toronto en jij bemoeit je met de groep paspoortlozen. Ergens moet een stukje informatie te vinden zijn, kan niet anders. Niemand kan met labels van tientallen koffers knoeien zonder dat iemand iets ziet.'

Bob streek bedachtzaam over zijn kin. 'Het is me wel een klus. Ik krijg last van taalproblemen, vrees ik.'

'Doe maar eens wat voor de kost,' zei Jan. 'Deze hele reis is een aaneenschakeling van klussen. Bizarre klussen met vakantie-bussen. Wees maar blij dat je lekker in een auto kunt zitten, de hele dag. Je krijgt twee Engelsen bij je en twee Nederlanders. Petrick heten ze. Hem heb ik heel behoorlijk Engels horen praten en bovendien spreek jij draaglijk Nederlands.' Hij keek snel naar Bob. 'Jij beweert in elk geval met regelmaat dat het draaglijk is. Van de Duitsers weet ik niets, maar de meeste Nederlanders redden zich behoorlijk in het Duits. Zie maar hoe ver je komt.'

'Wie zeg ik dat ik ben? Een vriend van jou?'

Jan keek geschrokken. 'Ben je mal? Jij bent een kennis van Suzanne. Jij hebt jaren als reisleader gewerkt en de halve wereld gezien. Je was toevallig in de buurt en je bent bereid om Suzanne een paar dagen te helpen. Een deel van het verhaal is nog waar ook.'

'Wat vindt Suzanne ervan?'

'Doet er niet toe. Ze heeft ons gehoord om een zaak op te lossen en wij doen dat op onze manier.'

Bob keek Jan aan. 'Heb je dit allemaal in je eentje uitgevogeld?' vroeg hij vol ontzag.

Jan keek onzeker. 'Ja. Terwijl ik in de bus zat op weg naar Niagara Falls. Is er iets niet goed?'

'Niet goed?' zei Bob. 'Janneman, het is formidabel. Als Arie het hoort dan gaat hij klagen over oneerlijke concurrentie op het gebied van hersengebruik. Ga nou terug en leg Suzanne uit wat we van plan zijn. Ik huur een mooie mini-bus. Ik zal blij zijn als ik van deze claustrofobische Honda af ben.'

Arie ontdekt een knotje en twee kleuren draadjes

De situatie op de derde dag van de rondreis was aldus dat Jan, Bob en Arie halverwege de namiddag honderden kilometers uit elkaar waren geslagen.

Arie zat, welgemoed fluitend, breeduit in de ruime Chrysler en reed met het raam open en de radio op een zender vol countrymuziek naar Williamsport.

Bob had het iets minder goed geschoten. Hij was op weg naar Detroit met een stormachtig groepje toeristen dat elkaar in drie talen uitgebreid uitlegde dat een vakantiereis iets anders is dan een opeenvolging van zenuwschokken over lang- niet-gratis diners, hotels die bezet blijken, waterballetten en verdwenen bagage.

Jan intussen hing rond bij de watervallen van Niagara Falls. Hij liep langs de rand van de rivier die het Eriemeer verbindt met het Meer van Ontario en waarin zich watermassa's verplaatsen die een hoogteverschil van zestig meter moeten overbruggen. Hij keek naar het water en naar de geweldige nevelwolken die de neerstortende massa vocht opwierp en stond binnen tien minuten te rillen. Ver beneden hem voeren boten vol in blauwe regenjassen gehulde toeristen tot vlak bij de onderkant van de grootste van de watervallen en aan de rand van de rivier stonden toeristen in gele regenjassen te huiveren op een uitstekende platte rotsplaat.

Na een uur hadden zelfs de meest hardnekkige toeristen het mooie er wel afgekeken. Want dat is het gekke van attracties als de Niagara, er is in feite nauwelijks iets te zien. Er valt met geweld een macht water en de eerste dertig seconden denk je: tjonge, wat een water. Maar daarna zie je uitsluitend en alleen hetzelfde zonder dat er van enige variatie sprake is. Omdat de Canadezen die in Niagara Falls wonen dat ook weten hebben ze vlak bij de watervallen een paar hoge torens gebouwd en daar gaan de meeste toeristen uiteindelijk naartoe. Jan zag alle bekende gezichten verdwijnen in de Minolta Tower en ging toen zelf maar een broodje eten in

het restaurant aan de voet van het bouwwerk. Het broodje was duurder dan een complete maaltijd in een redelijk restaurant en Jan wachtte knarsetandend tot de bus volliep. Hij was niet de enige die knarste. De gebeurtenissen van de dag hadden hun sporen nagelaten en zonder overdrijving mag worden gezegd dat van enige grimmigheid sprake was onder de passagiers die zich langs de oever van het Ontariomeer naar Toronto lieten rijden.

De eerste die aankwam op de plaats van bestemming was Arie. Hij liet de Chrysler het parkeerterrein oprollen en zag toen pas de 'valets', de jongens die bij de entree stonden te wachten om de auto's van de gasten te parkeren.

'Juist,' zei Arie, terwijl hij zacht op het stuur trommelde. 'Zo'n soort hotel. Eentje in de protserige prijsklasse. Ik zat vannacht in een goedkoop motel met een gammel kastje, een zwart-wit-tv met strepen en gordijnen die niet goed sloten, terwijl Jan zich waarschijnlijk met champagne van United States Tours heeft laten besprenkelen. Ik hoop dat ik dit paleis in mag met mijn T-shirt en broek zonder vouwen.

Het binnenkomen bleek geen probleem. Zelfs in de duurste hotels in de Verenigde Staten lopen op elk uur van de dag mensen binnen in een korte broek en een hemd dat eruit ziet als de koortsdroom van een dol geworden ontwerper. Een deel van die mensen is multi-miljonair, alleen hebben ze een lichte afwijking op kledinggebied. Of ze zijn er niet in geïnteresseerd hoe ze rondlopen. Portiers weten dat en ze leggen niemand een strobreed in de weg... zolang hij zich maar als een gast gedraagt. De beste manier om een hotel uitgezwiept te worden is gaan lopen schutteren. Portiers en bellboys hebben daar een gaaf oog voor. Wie een gezicht trekt alsof hij al dagen kind aan huis is heeft zelden een probleem.

Arie wist daar alles van en hij gedroeg zich allerminst schutterig. Hij liep kaarsrecht op de hoofdingang af, knikte kort naar de portier en wandelde met de handen op de rug de hal in. Achter een groep gasten die precies in het midden van de langwerpige ruimte aan het confereren was bleef hij staan. Hij keek naar de luxueuze stoelen, de rekken met tientallen

veelkleurige folders en de balies van de receptie. Er waren er twee, zag hij, maar alleen achter de grootste stond een man. Hij stond rechtop en keek alsof hij die dag een recordaantal sprookjes had moeten aanhoren en verwachtte dat er in het komende uur nog tientallen zouden volgen.

Arie liep naar het rek met de folders en keek schuin naar de man. Hij had een plan. Het was het soort plan waar Jan binnen een halve minuut mee zou vastlopen, maar waar een leugenwonder zich net mee zou kunnen redden. Het stond of viel met de aanpak, had Arie vastgesteld. Het belangrijkste dat hij moest doen was precies de toon vinden die paste bij de man die hij aansprak.

Bij deze receptionist paste geen nonchalant shirt en gekreukelde broek, vond hij. Meer een driedelige krijtstreep. Over een dergelijk pak beschikte hij niet, maar in de Chrysler lag zijn koffer en daarin zat kleding van deugdelijker makelij. Verkleden was noodzakelijk, maar voor die tijd moest hij een kleinigheid regelen.

Arie schoof de hal uit en liep naar de telefooncel op de hoek van de straat. Hij verbaasde zich erover dat het telefoonboek geheel intact was, zocht het nummer van het hotel en belde.

‘Met Port Inn,’ zei een vriendelijke vrouwenstem.

‘Met de recherche,’ zei Arie die zijn stem een octaaf had laten zakken. ‘Een collega heeft vanmorgen contact gehad met de manager van uw hotel.’

‘Ja meneer. Over de koffers waarschijnlijk?’

Arie voelde een hik opkomen van pure schrik, maar hij herstelde zich met een fabelachtige snelheid. Het was heel waarschijnlijk dat er met de politie was gebeld over koffers. Misschien door Suzanne, maar misschien ook door gewone gasten. Arie had na Batavia geen contact meer gehad met Jan, maar hij had fantasie voldoende om te beseffen dat heel wel een stel vaste gasten zijn koffers kon zijn kwijtgeraakt.

Daar maak ik gebruik van, dacht hij, reken maar.

‘Inderdaad,’ zei hij. ‘De koffers. Mijn collega is weg en ik kan een aantekening niet lezen. Hoe is de naam van de manager ook weer?’

‘Dancer,’ zei de vrouw. ‘Greg Dancer.’

‘Dancer,’ herhaalde Arie. ‘Ik dacht dat ik Dancing las. Het staat wat raar als de naam verkeerd in de rapporten komt.’

‘Ja,’ zei de vrouw. ‘Hij zou daar beslist niet blij mee zijn.’

‘Ik zal het veranderen,’ beloofde Arie. ‘Dank u wel.’ Hij legde op, knipoogde naar een aanplakbiljet met vrolijke meisjes die hem verzekerden dat hij beslist naar Miami moest om daar met orca’s te spelen en wandelde naar de Chrysler.

‘Koffers,’ mompelde hij. ‘Ik zal Greg Dancer eens iets op de mouwen spelden over koffers.’

Hij schoof op de achterbank en verkleedde zich in de auto. Dat viel niet mee en toen hij zijn netste broek en shirt aanhad liep het zweet over zijn bolle wangen, maar dat paste precies bij de rol die hij zich had toegedacht.

Hij liep naar de receptionist en bleef tegenover hem staan tot de man het nodig vond om de stilte te verbreken. Hij deed dat door tegelijkertijd een mondhoek en een wenkbrauw op te tillen. Arie keek er gefascineerd naar. Het was alsof mondhoek en wenkbrauw aan een touwtje zaten dat door een poppenspeler langzaam een centimeter werd opgetrokken. Toen de mondhoek hoog genoeg zat kwam er een woord naar buiten.

‘Meneer?’

Arie maakte een buiging, geen grote, meer een beweging alsof er een deukje in zijn buik zat dat weggewerkt moest worden.

‘De manager,’ zei hij. ‘Ik wil graag de heer Dancer spreken.’

De receptionist liet zijn mondhoek zakken.

‘U vergeet uw wenkbrauw,’ zei Arie.

De wenkbrauw zakte ook. ‘De manager?’

‘De manager.’

Nadat was vastgesteld dat het inderdaad om de manager ging vond de receptionist het tijd worden voor meer informatie. Het was duidelijk dat hij in Arie niet meteen een gast zag die een plaats verdiende op de lijst van zeer belangrijke personen. Maar zeker was hij evenmin.

Hij trok nu beide wenkbrauwen op en daarmee kreeg zijn mond ruimte voor een serie woorden.

‘Kunt u me vertellen waar het over gaat, meneer?’

Arie gooide in twee seconden zevenentwintig antwoorden door zijn hoofdcomputer, variërend van vriendelijk tot uiterst beledigend en besloot toen dat hij geen zin had in een bekgevecht.

‘Ja,’ zei hij. ‘Dat kan ik zeker. Ik pieker er alleen niet over om het te doen. Wat ik te vertellen heb vertel ik aan de heer Greg Dancer persoonlijk. U wilt me wel even aankondigen, hoop ik. Meteen graag, u kunt aan me zien dat ik me heb gehaast.’

Het was de naam die het deed. Het feit dat deze bolronde, met sproeten en zweetdruppels overdekte jongen precies wist wie de leiding in het hotel had betekende dat hij niet de zoveelste zeurtoerist was die kwam klagen.

De receptionist wendde zich bescheiden af en prevelde iets in een telefoon.

‘De heer Dancer is in gesprek.’

‘Fijn,’ zei Arie. ‘Ik zit op die stoel daar. Ik verwacht dat u me waarschuwt zogauw hij úit gesprek is.’

‘Ja,’ zei de receptionist die dit keer zijn wenkbrauwen met rust liet. Toen Arie twee stappen had gedaan hoorde hij hem iets prevelen dat leek op ‘meneer’.

De heer Greg Dancer, manager van het gerenommeerde Port Innhotel was lang, schraal en in het bezit van een zenuwtrek bij zijn rechteroog. Lang was hij al jaren en schraal sinds hij was getrouwd met een vrouw die zich had gespecialiseerd in macrobiotische maaltijden met een overdosis aan vezels. De zenuwtrek had hij sinds kwart over acht in de ochtend; in de spaarzame ogenblikken van rust die hij sindsdien had genoten had hij zich afgevraagd of de oogspier de rest van zijn leven op hol zou blijven.

Hij was vrijwel fluitend opgestaan en had onder het douchen een opgewekt lied geneuried. Zijn ontbijt was gevuld geweest met vitaminen, mineralen en vetzuren (meervoudig onverzadigd) en de koffie was cafeïnevrij geweest. Zoals gewoonlijk had hij de stoot gezondheid in het cafeteria drie blokken van het hotel geneutraliseerd met een kaasburger

en zwarte koffie met zoveel cafeïne dat het bijna modder leek en daarna was hij welgemoed naar zijn kantoor gereden. Op het parkeervak dat voor hem was gereserveerd stond de vrijwel nieuwe Cadillac van een gast tegen wie hij geen berispelend woord durfde te spreken, maar dat kon zijn opgewekte humeur niet bederven.

Iets somberder werd hij toen hij voor de deur van zijn kantoor zijn assistent zag staan. De man had nachtdienst gehad en werd geacht om acht uur weg te zijn. Het was een minuut over acht zag Greg Dancer op zijn horloge met tijden van twaalf hoofdsteden en zon- en maanstand en de assistent was er nog steeds. Dat duidde op een tegenvaller. Achter de assistent stond een zware man met kaken waarop een waas van baardgroei was te zien. Dancer kende hem en hij wist, zonder dat iemand een woord had gezegd, dat er geen sprake meer was van tegenvallers, maar van onversneden onheil. Hij opende zijn deur, ging achter zijn bureau zitten en probeerde niet te zuchten.

‘Meneer Watts?’ zei hij en hij keek naar de zware man.

‘Mijn koffers zijn gejat,’ zei de man. Hij was niet het type dat ergens gras over liet groeien en hij hield ervan om duidelijk te zijn.

‘Gestolen?’

‘Ik noem het gejat. Ik heb ze buiten de deur gezet toen ik ging eten. Ze zijn gejat.’

Dancer keek naar zijn assistent. ‘Heb je gezocht?’

De assistent knikte. ‘Meneer Watts en ik zijn alle gangen van de verdieping afgeweest. Geen koffers.’

‘En de andere verdiepingen?’

‘Ik heb de bellboys opdracht gegeven uit te kijken. Meneer Watts heeft ze een beschrijving gegeven van zijn koffers. Hij acht zich niet in een voldoende conditie om zelf te gaan kijken.’

Watts deed een stap naar voren. ‘Waar zien jullie me voor aan. Watts de kofferspeurder? De gangensprinter? Weten jullie wel hoeveel verdiepingen dit hotel heeft?’

Greg Dancer werkte tien jaar en vier maanden in de Port Inn en hij had een heel aardig idee omtrent de hoeveelheid

verdiepingen en het aantal strekkende meters gang. Hij had ook enig vermoeden over de manier waarop de bellboys hun taak zouden uitvoeren. Een beschrijving geven van een mens is te doen. Meestal leidt het tot een tekening die alleen met het onderwerp gemeen heeft dat er twee ogen en een neus in zitten, maar in theorie is het mogelijk. Het geven van een deugdelijke beschrijving van een koffer is iets moeilijker.

Hij boog zich naar voren en zette zijn meest vertrouwenwekkende stem op. 'We zullen proberen uw koffers te vinden, meneer Watts. Als u nu zolang in de bar gaat zitten dan kunt u daar op rekening van het hotel iets gebruiken.'

'Niks rekening,' zei Watts en hij leek iets breder te worden. 'Ik moet over tien minuten naar Harrisburg en vandaar met het vliegtuig naar Houston. Ik heb een belangrijke bespreking. De papieren die ik nodig heb zitten in een van de koffers.'

Er viel een stilte, gewoonweg omdat er op zo'n mededeling niets te zeggen valt. Dancer dacht dat het uitermate stom was om een koffer met belangrijke papieren onbeheerd op de gang te laten staan. Zijn assistent die al een kwartier gebrul van Watts te verduren had gehad dacht: net goed. Watts zelf dacht in het geheel niets.

Hij keek van Dancer naar diens assistent en terug en zei uiteindelijk: 'Wat denken de heren te gaan doen?'

'Maatregelen nemen,' zei Dancer. Hij wees naar zijn assistent. 'Neem onmiddellijk maatregelen.'

'Ja,' zei de assistent.

'Neem ze nu en onverwijld,' zei Dancer.

'Zeker,' zei de assistent.

Hij verroerde zich niet en dat stoorde de heer Watts zeer.

'Wat sta je hier nog, vent!?' briepte hij. 'Doe wat je te doen hebt. Verdwij!'

Zeker wel, dacht de assistent. Hij knipoogde snel naar Dancer en liep met afgemeten passen naar de deur die hij net niet dichtmeet. Op de gang ademde hij snel drie keer in en uit. Hij trok zijn das recht en dacht: ik ga precies doen wat hij zegt. Ik verdwij.

Hij wandelde het hotel uit, stapte in zijn gele twoseater en verdween in een wolk stof en olie. Dat van de olie was nor-

maal. De twoseater was oud en de koppakking lekte. De stofwolk hoorde er niet te zijn.

Vanavond zeggen dat de parkeerplaats geveegd moet worden, dacht de assistent. Dat zijn pas maatregelen.

Dertig minuten later sliep hij.

De zenuwtrek van Greg Dancer kwam tot volle wasdom omstreeks tien over half negen. Watts was verdwenen onder het luidkeels herhalen van de mededeling dat hij het hotel verantwoordelijk zou stellen voor alle schade en zijn plaats was ingenomen door acht nijldige gasten. Ze druppelden een voor een binnen en ze lieten allemaal dezelfde mededeling volgen door dezelfde vraag: 'Mijn koffer is gestolen. Wat denkt u daar aan te doen?'

Tegen negen uur had Dancer vastgesteld dat er dertien koffers zoek waren toebehorende aan negen gasten: de acht mensen voor hem, plus de opgewonden Watts.

Wat hem het meest verbijsterde was dat er niet alleen dertien koffers waren verdwenen, maar dat er evenzovele koffers waren achtergebleven waarvan de eigenaar niet bekend was.

Iedere opgewonden gast die in zijn kamer aanwezig was, had bagage aangetroffen die hij of zij niet herkende. Dancer had op de verdieping van Watts laten kijken en daar was vastgesteld dat er een koffer en een tas voor de deur stonden van de kamer die door hem was gehuurd. De man had ze laten staan omdat ze niet van hem waren en hij geen vreemde bagage wenste aan te raken. Dancer liet alle koffers en tassen die geen eigenaar leken te hebben verzamelen en in zijn kantoor neerzetten.

Daar vormden ze een buffer tussen hem en de acht boze gasten, van wie er drie met een vliegtuig mee moesten.

'Kijk,' zei de man die de meeste haast had. 'Het label dat ik aan mijn koffer had bevestigd hangt aan dit geval.' Hij knikte in de richting van een goedkope, bruine koffer die werd dichtgehouden door een rafelige riem. 'Alsof ik een dergelijk gammel geval mee zou willen nemen.'

'Hebt u enig idee wanneer uw koffer verdwenen kan zijn?' vroeg Dancer.

Dat had de man en de anderen hadden dat ook.

Een vrouw die rinkelde van de armbanden en halskettingen bracht het onder woorden. 'Ik heb ruim vóór acht uur mijn koffers gepakt. Ik heb gebeld om te zeggen dat mijn bagage opgehaald moest worden en ik ben gaan eten.' Ze keek om zich heen. 'Dat doe ik al jaren. Het is gewoon.' Ze spreidde haar armen en de anderen zagen het als een verzoek om bijval.

Ze vielen allemaal om het hardst bij en een man die een sigaar van anderhalve decimeter in een mondhoek had hangen vulde aan: 'In een ordentelijk hotel behoort zoiets ook te kunnen.' Zijn sigaar bleef rotsvast zitten terwijl hij sprak, maar zijn woorden klonken enigszins onduidelijk en ze werden gevolgd door belletjes speeksel.

Greg Dancer keek er naar, rilde en zei voorzichtig: 'Er moet sprake zijn van een misverstand. Een grap. Een...'

Hij hield op toen acht soorten schamper gelach het kantoor tot de hoeken vulden. 'Grap?' zei de vrouw. 'Ik heb een afspraak in Scranton. Denkt u dat ze daar lachen als ik niet op tijd kom?'

Dat leek Dancer uiterst aannemelijk. Hij keek naar de vrouw en was er tot in het diepst van zijn ziel van overtuigd dat elke dag zonder haar een betere dag was, maar ook dit keer durfde hij het niet te zeggen.

Hij legde voor de achtste keer uit dat hij zijn best zou doen om de verdwenen bagage op te sporen en verzocht de gasten een adres achter te laten. Zogauw hij meer wist zou hij hen inlichten, zei hij.

Het zag er naar uit dat het geraas over de koffers hiermee voorbij was en drie van de gasten drementelden naar de deur. Ze stopten abrupt toen de man met de sigaar ineens naar het husje koffers wees dat bij het bureau stond.

'Open maken,' zei hij.

Dancer keek hem aan: 'Denkt u dat ik gek ben. Ik peins er niet over.'

'Open maken. Misschien zit er een adres in. Dan weten we van wie de koffers zijn. Ik durf te wedden dat ze geruild zijn door een onverlaat.'

‘En géén grapjas,’ zei een man op de achtergrond.

‘Zeer beslist geen grapjas. Een onverlaat. Een schavuit. Als we weten van wie deze koffers zijn dan weten we waarschijnlijk ook wie in het bezit zijn van onze bagage.’

Er zat zeker iets zinnigs in deze opmerking en Dancer besepte dat volkomen. Hij besepte evenzeer dat hij van de koffers af diende te blijven. Ze waren niet als vermist opgegeven en in theorie zouden ze kunnen toebehoren aan gasten die nog in het restaurant verbleven of die het hotel waren uitgelopen om in het centrum iets te eten. Als die gasten terugkwamen en merkten dat hun bagage in de kamer van de manager stond dan was er een heel reële kans dat ze ietwat verbolgen zouden zijn. Maar als die bagage ook nog zonder toestemming geopend bleek dan liep hij, Greg Dancer, het risico dat er zeventien ernstige stormen tegelijk zouden losbarsten en dat hij in een warnet van processen zou worden verwickeld.

In Amerika wordt om het minste of geringste een advocaat ingeschakeld en Dancer zag de heerlijke kluif voor zich waarin advocaten hun tanden zouden zetten als de koffertrammelant uit de hand zou lopen.

‘Nee,’ zei hij.

‘Ja,’ zeiden acht boze gasten.

‘Nee,’ zei Dancer weer. ‘Deze bagage is niet van u. Er zijn geen aanwijzingen die er op duiden dat uw eigendommen zich er in bevinden, dus we laten ze gesloten.’ Hij stond op en liep voor alle zekerheid om het bureau heen, want de sigareman was naar zijn zin iets te ver opgerukt in de richting van een reistas.

De mevrouw met het goud koos de zijde van de sigaar en ze steunde hem met een krachtige stem. ‘Die tas daar in de hoek heeft geen slot. We hoeven niets te forceren. We doen de rits open, kijken of er iets inzit waar een adres op staat en we zijn uit de brand.’

Het was inderdaad heel simpel en Dancer voelde dat hij nauwelijks een been had om op te staan. Hij greep zich aan de rand van het bureau vast, wachtte tot zijn oog een aanval van geconcentreerde zenuwtrekkingen had weerstaan en zette zich schrap.

‘We openen niets,’ zei hij met mannenmoed. ‘Ik zal zorgen dat uw schade wordt vergoed. Als u door de consternatie te laat dreigt te zijn voor uw afspraken dan verzoek ik u snel een taxi te bellen en de rekening naar mij te sturen. Ik hoop voor vanavond te weten wat er is gebeurd. Maar we openen geen bagage van onbekenden zonder toestemming van mijn superieuren of van de politie.’

‘Lafaard,’ zei de vrouw vol minachting en zij schreed het vertrek uit.

De anderen volgden, al was het geruime tijd later en na het uitten van een rijkelijke hoeveelheid dreigementen.

Toen Dancer alleen was nam hij vele minuten de tijd om uit te hijgen. Vervolgens liet hij koud water over zijn oog lopen en daarna ging hij de ochtendvergadering leiden van de chefs van de verschillende afdelingen. Hij drong aan op een algemeen onderzoek naar vreemde koffers, maar trok die opdracht een uur later ijlings in toen een stroom koffers, plunjezakken en tassen werd binnengebracht door overijverige kamermeisjes die elk voorwerp dat ze op de gang aantroffen als pure buit beschouwden.

Na het middaguur belde Dancer, die het gevoel van acute overspanning had gekregen, met een kennis die bij de politie werkte. Die kennis zei dat hij zich niet druk moest maken en dat hij zeker niet in koffers moest gaan neuzen voor ze 24 uur onbeheerd hadden gestaan.

Op het idee dat er twee bussen op weg waren naar Toronto en dat in die bussen bagage zat die er niet hoorde was de manager toen nog niet eens gekomen. Hij had er wel een ogenblik aan gedacht, maar hij had het idee meteen verworpen. De busbagage had labels met gekleurde draden. Van alle koffers en tassen die het hotel verlieten waren juist de bezittingen van de deelnemers aan de UST-reis het best herkenbaar. Daar was heus niets mee aan de hand.

De entree van Arie Roos werd door Dancer niet beschouwd als het wondermiddel voor zijn kofferkwaal.

Hij zat uitgeblust achter zijn bureau toen Arie binnenkwam en hij kreunde licht, terwijl hij zich afvroeg waar hij al dit

leed aan had verdiend.

Hij masseerde zijn rechterslaap en keek met zijn linkeroog zonder enige interesse naar de dikke jongen die zich, vlak bij de koffers, voor zijn bureau opstelde.

‘Ja?’ zei hij op de vragende manier van mensen die ontstemd zijn omdat ze zijn gestoord.

Arie zag in een oogopslag dat hij te maken had met een getergd mens en dat hij het risico liep om door vier bellboys uit het kantoor en vervolgens het hotel te worden verwijderd als hij niet met een gave openingszin kwam.

Hij stak zijn handen losjes in zijn broekzakken, maakte met zijn kaken een beweging alsof hij kauwgum achter een stel kiezen drukte en zei: ‘Ik ‘ben Arie Roos. Ik ben hier namens de Nederlandse Reisbureaus. Ik kom in grote haast uit Washington om een en ander uit de knoop te trekken, maar ik zie dat u me voor bent geweest. Dus dit zijn de koffers die vanmorgen in de bussen van United States Tours geladen hadden moeten worden?’

Het was meer dan een zin, maar had het effect van een mortieraanval. Een heel slimme aanval bovendien, want door de opmerking dat de manager Arie al voor was geweest kreeg de man de kans om zijn gezicht te redden. Vooralsnog was Dancer echter niet toe aan het redden van enig lichamenlijk onderdeel. Hij werd vol getroffen door de kracht van Aries woorden en het leek of hij achteruit deinsde in zijn stoel.

‘Koffers?’ zei hij.

Arie wees naar het husje reisgoed voor zijn voeten. ‘Déze koffers.’

‘De UST?’

‘Vrijwel zeker de UST,’ zei Arie. ‘Ik mag aannemen dat u te maken hebt gehad met gasten die hun bagage misten. Ik kan u geruststellen: hun bezittingen zijn veilig. Ze zijn of op weg naar Toronto of in Niagara Falls uit de bussen gehaald. Ik heb geen tijd gehad om dat te controleren.’

Dancer had niet langer het daze gevoel dat hij een klap op zijn hoofd had gekregen. Hij vroeg zich geen seconde af of de dikke jongen tegenover hem kon aantonen dat hij iets met UST of reisbureaus te maken had. De dikke jongen

bleek de antwoorden te hebben op alle vragen die hem een halve dag hadden gekweld en dat was voldoende.

‘Hoe weet u dat? Van die bussen, bedoel ik,’ vroeg hij voorzichtig.

‘Omdat ons informatie- en communicatiesysteem blijkbaar beter is dan het uwe,’ zei Arie opgewekt. ‘Mijn taak is om uit te zoeken hoe en door wie de koffers zijn verwisseld.’

Dancer kreeg weer het gevoel alsof een dikke mist rond zijn brein zweefde. De jongen ging iets te snel voor hem.

‘Onderzoek?’

‘Onderzoek,’ blufte Arie. ‘Er is groot oponthoud geweest bij de grens en er zijn faxen verstuurd naar Nederland en naar ons kantoor in Washington. Men vraagt zich af of de Port Inn nog wel geschikt is om gasten in onder te brengen.’

‘Onderzoek,’ hakkelde Dancer.

‘Meteen,’ zei Arie. ‘Ik moet vanavond rapport uitbrengen en de tijd dringt. Ik neem aan dat u uw ondergeschikten opdracht wilt geven hun volle medewerking te verlenen?’

‘Ja,’ zei Dancer die nu pas begon in te zien dat de koffers bij het bureau ook de indruk konden wekken dat hij goed werk had verricht. ‘Ja, jazeker. Alle medewerking. Zoals u ziet hebben wij niet zitten slapen. Als u kunt aantonen dat deze bagage in de UST-bussen hoort dan zal ik zorgen dat ze in Toronto komt.’

‘Vanavond nog?’

‘Zo snel mogelijk.’

‘Fijn,’ zei Arie. ‘Ik zal u het adres geven van het hotel waar onze klanten overnachten. U kunt dat hotel bellen en u overtuigen. Intussentijd ga ik aan het werk. Op welke verdiepingen zijn deze koffers aangetroffen?’

Dancer wees naar een lijst op de hoek van het bureau. ‘Voor de kamers met de nummers die daar staan vermeld,’ zei hij. ‘De namen eronder zijn van de gasten die hun eigen bagage misten.’

Arlé pakte het papier en verliet zo snel mogelijk het kantoor. Hij ging er vanuit dat Dancer enige tijd nodig zou hebben om van de schok te bekomen en dat het daarna even zou duren voor hij Toronto had gebeld. Hij schatte dat hij min-

stens een kwartier had voor de manager zich zou afvragen waarom een organisatie, al dan niet van Nederlandse signatuur, iemand zou sturen in plaats van eenvoudigweg op te bellen. Met grote stappen liep hij naar de lift.

Het was laat in de middag toen Arie met zijn onderzoek begon en normaal gesproken had hij geen kamermeisje meer moeten aantreffen. Kamers worden in de ochtend en de vroege middag in orde gemaakt en wie na drie, vier uur komt ziet zelden een personeelslid door de gangen lopen. In de Port Inn ging het niet anders... behalve op deze dag. De zoekpartijen naar koffers hadden het systeem lichtelijk ontwricht en om vijf uur moesten twee meisjes nog bijna een dozijn kamers schoonmaken, waaronder die van de gasten die over hun bagage hadden geklaagd.

Arie trof ze op de derde verdieping aan het einde van een lange gang en zag dat ze geschrokken een sigaret uitdrukten toen hij naderbij kwam.

'Goedenmiddag,' zei hij vriendelijk.

'Que?' zei de oudste van de twee.

Daarna zei niemand een tijdlang iets. De twee meisjes moffelden hun peuken weg en Arie gooide zijn brein in de vijfde versnelling. Bijna alle hotels in Amerika hebben buitenlands personeel, veelal Mexicaans en al dan niet clandestien de grens overgekomen. Veel van dat personeel spreekt nauwelijks Engels. Dat hoeft ook niet, want wie in een hotel borden wast, de vloer veegt of een bed verschoont wordt niet aangemoedigd zich met de gasten te onderhouden.

Arie sprak een paar woorden Spaans en dat was zeker niet genoeg om informatie te trekken uit twee jonge vrouwen die op fluisterton in rad-Spaans stonden te smiespelen. Hij sprak echter wel een taal die internationaal is en die meestal snel tot resultaten leidt.

Hij pakte een knoedel dollarbiljetten uit zijn broekzak en pelde er twee briefjes van tien af. Daarmee trok hij de aandacht. Het gemompel hield op en twee paar donkerbruine ogen werden een slag groter.

‘Wie spreekt Engels?’ vroeg Arie.

‘Ik,’ zei de grootste van de twee en ze stak een hand uit. Arie legde er een biljet op en gaf de ander, die verontwaardigd haar mond had geopend, er ook een.

Hij pakte vervolgens twee briefjes van twintig dollar en wapperde ermee alsof hij het restant sigarettorook verjoeg.

‘Inlichtingen,’ zei hij. ‘Informatie. Snel graag. Ik heb haast.’

De kamermeisjes waren ook te porren voor snelheid. Hoe sneller hoe liever zelfs. Ze keken met grote ogen de gang af alsof ze bang waren dat iemand deze roodronde geldschieter zou komen storen en ze spraken door elkaar in Engels dat per seconde beter werd.

‘Waren jullie hier vanmorgen ook?’

De kleinste stak een hand op en ze legde in kromme, maar begrijpelijke zinnen uit dat het haar taak was om op elke verdieping tussen zeven en acht uur kannen met koffie en thee neer te zetten als service voor gasten die geen tijd hadden om te ontbijten.

Arie keek haar blij aan. ‘Heb je iemand met koffers zien lopen?’ vroeg hij.

‘Tientallen,’ zei het meisje.

Arie kreunde. Natuurlijk lopen ze in de ochtend met koffers, rund dat ik ben. Dat hóórt in een hotel.

Zijn volgende vragen kleepte hij iets handiger in en het werd hem duidelijk dat het meisje niets bijzonders was opgevallen. Het drong bovendien tot hem door dat ze al zes keer was ondervraagd door en namens Dancer.

Hij wreef over zijn stugge rode haar en keek afwezig naar een vlek op de muur. Het meisje zei iets, maar hij hoorde het niet. Het was alsof in zijn hoofd een bel klonk als van een fruitautomaat waarin de goede combinatie tot stand is gekomen. In plaats van munten rolden ideeën naar buiten en het mooiste werd omhuld door een stralend licht.

‘Draadjes,’ zei Arie. ‘Heb je ook iemand gezien die roze of blauwe draadjes bij zich had?’

‘Ja,’ zei het meisje.

Uit pure verrukking gaf Arie haar twintig dollar. Haar collega kreeg hetzelfde bedrag en toen Arie als vorm van stimu-

lans nieuwe biljetten had gepakt leek het of hij een onder hoge druk staande informatiebron had aangeboord.

Het meisje had een jonge vrouw gezien die draadjes in haar hand had. Ze had haar zelfs zien bukken en een van de draden aan een tas zien vastmaken. Een blauwe dacht ze. Nee, toch niet. Een rode. Of een roze. Ze bloosde toen ze moest toegeven dat ze het niet zeker meer wist.

‘Hoe zag de vrouw er uit?’

‘Mooi,’ zei het meisje meteen. ‘Mooi met blond haar in een ...’ Ze hakte en zei in snel Spaans iets tegen haar collega.

‘Knotje,’ zei de collega. ‘Zo’n rond geval op het achterhoofd.’

‘Was het lang haar?’

‘Lang en blond,’ zei het meisje. Ze maakte met haar handen het gebaar alsof ze haar haren ronddraaide in strengen en ze bij elkaar bond.

‘Hoe zag ze er uit? Welke kleren droeg ze? Hoe oud was ze?’

Het duurde even voor het meisje dat duidelijk onder woorden had gebracht, maar met behulp van haar collega kwam ze tot een tamelijk gave beschrijving.

Arie hoorde het met stijgende verbazing aan en toen hij er zeker van was dat het kamermeisje niets meer te melden had dat hij wilde weten kreeg hij vreselijke haast. Hij deelde met een scheve lach enkele biljetten uit en verdween als een rode bliksemflits uit het hotel.

Er moest worden gebeld, vond Arie, en snel ook.

Nog geen tien minuten later was hij terug in het Port Inn-hotel. De reden daarvoor was dat zijn telefoontje naar Toronto niets had opgeleverd. De UST-bus was nog niet gearriveerd en van ene Jan Prins had men nooit gehoord.

De receptioniste was wel bereid een briefje te schrijven en dit apart te leggen voor het geval een zich Prins noemend heer alsnog zou verschijnen.

De tekst bevreedde haar zeer. ‘Jan, ga meteen door naar Detroit. Zoek Bob en wacht op mij. Arie.’

Ze legde het briefje in een leeg vak naast het rek waaraan de

sleutels hingen en pakte haar tas. Het was zes uur, haar tijd zat er op.

Haar collega nam als altijd voor ze aan de slag ging de post door. Ze kwam het briefje tegen, zag dat er geen kamernummer op stond vermeld en deed wat ze volgens de richtlijnen hoorde te doen: ze gooide het weg. Alleen post voorzien van een kamernummer moest worden bewaard.

Arie liep bijna in draf de hal van de Port Inn door en stevende het kantoor van manager Greg Dancer binnen. Die had net contact gehad met het hotel in Toronto waar de bus Duitsers was aangekomen. Hij had opdracht om de koffers te controleren en alles van Duitse, Nederlandse of Engelse eigenaars naar Detroit te sturen. Naar Toronto had geen zin, want daar zou de bagage toch niet voor middernacht aankomen. Bovendien zaten in enkele koffers paspoorten en die moesten naar Detroit, want daar waren de eigenaars naar toe gegaan.

De reisleidster van de Duitse bus had de namen doorgegeven van de toeristen die koffer en paspoort misten en Dancer had geconstateerd dat alles in zijn kantoor aanwezig was. Toen hij de verzekering had gekregen dat alle bagage van zijn opgewonden hotelgasten met spoed naar Williamsport zou worden gestuurd was hij bijna een gelukkig mens. Zijn zenuwtrek was verdwenen en zijn boord voelde weer aan of hij niet langer een maat te klein was.

‘Ik weet wat ik weten wil,’ zei Arie. ‘Ik heb opdracht om naar Detroit te gaan en men heeft mij verzocht om de paspoorten van de UST-passagiers mee te nemen.’

Dancer had ze in zijn la gelegd. ‘Zeven stuks,’ zei hij.

‘Weet ik alles van,’ zei Arie. ‘Ik moet weg, want ik rij er minstens zeven uur over. De gasten willen hun pas terug en ik kan niet om drie uur in de nacht aankomen.’

Dancer keek op zijn horloge, negeerde de maanstand en de tijd in Tokio en zei: ‘Je zult hard moeten rijden wil je er voor twee uur zijn.’

‘Des te meer reden om op te schieten,’ vond Arie. ‘Geef maar hier die passen.’

Dancer was blij, maar beslist niet zo dol van vreugde dat hij op slag stapelgek was geworden en hij gaf de passen niet zonder meer mee. Arie moest zijn paspoort laten zien (dat vol zat met stempels uit alle delen van de wereld, wat geheel paste bij iemand die voor een reisorganisatie werkt) en handtekeningen zetten op een serie brieven vol verklaringen. Dat duurde enige tijd, maar hij kreeg de paspoorten mee, plus alle bagage.

Toen hij wegreed stond Dancer op het bordes voor het hotel. Hij wist niet helemaal zeker of hij er goed aan had gedaan de koffers en passen mee te geven en hij maakte zich in stilte verwijten.

Toen hij de riante Chrysler LeBaron zag werd hij ietwat gerustgesteld. Iemand die zoveel wist als die merkwaardige heer Roos en die in zo'n auto reed moest te vertrouwen zijn, hield hij zichzelf voor.

Hij ging naar zijn kantoor, dronk snel twee koppen koffie en gaf opdracht contact op te nemen met Dearborn Estate, het hotel waar Arie naar op weg was. Zogauw de heer Roos arriveerde wenste hij dat te weten, zei Dancer. Ook al was het midden in de nacht.

Hij bleef aarzelend naast zijn bureau staan, stelde vast dat hij genoeg had van het hotel, van gasten en van hun bagage en ging naar huis. Hij haastte zich niet, want hij was gevuld met een licht gevoel van onheil omtrent een dikke jongen die met een handvol paspoorten over de autoweg richting Detroit reed.

Als het Detroit maar is, dacht Dancer. Hij hoopte het vurig, maar het hield hem lang wakker.

Gewezen om koffers en een lachende Amerikaan

Jan was iets na zeven uur in Toronto en hij slaakte een zucht van verlichting toen de bus voor het King Hotel aan King Street stopte. Hij was niet de enige, merkte hij. Van enige vorm van opgewektheid was al lang geen sprake meer en elke keer als iemand naar de lege plekken keek die waren ontstaan door het achterblijven van de duo's Jennifers en Petrick werden er zorgelijke blikken gewisseld.

Voor een deel was het medelijden, begreep Jan, maar er was zeker ook een stevige dosis angst bij. Twee deelnemers aan de reis hadden in Washington moeten afhaken, vier waren er blijven staan in Niagara Falls. Wie zou volgen?

Suzanne had ingezien dat het geen zin had om geforceerd opgewekt te doen en ze had zich bepaald tot het geven van korte toelichtingen op landschappen en gebouwen. Ze haalde de sleutels, verzekerde iedereen dat ze een uur in de hal van het hotel zou blijven zitten en drong er op aan om geen bagage onbeheerd te laten staan.

Deze laatste opmerking was volslagen overbodig, zag Jan. Geen der kruiers kreeg een kans om de bagage met een vinger aan te raken. Zogauw chauffeur Lee Chase een koffer op het trottoir had gezet dook de eigenaar er op af met een gretigheid die voor een buitenstaander lachwekkend was. De kruiers begrepen niets van het dolle enthousiasme voor koffers en tassen vol kleding en souvenirs en dropen schouderophalend af. Ze hadden in hun leven gekkere toeristen gezien, alleen niet zo veel tegelijk.

Jan wachtte tot de hal van het King Hotel was leeggedruppeld en schoot Suzanne aan.

'Ik moet dit keer echt je kamernummer hebben.'

'Waarom? De telefoniste verbindt je zonder moeite door.'

'Omdat er haast bij kan zijn. Bob is op weg naar Detroit en Arie spankert rond in Williamsport. Ze weten in welk hotel ik verblijf, want dat staat op het reisschema dat ik ze heb gegeven. Als ze iets ontdekken dan moet ik dat kunnen doorgeven.'

‘Kan via de telefoniste, dat weet je toch?’

Jan schudde koppig zijn hoofd. ‘In de meeste hotels kun je rechtstreeks bellen. Het kan zijn dat ik iets moet doorgeven waar haast bij is.’

Suzanne keek alsof ze er geen woord van geloofde en Jan voelde zich rood worden.

Ik lijk wel een schooljongen die een standje van de juf krijgt, dacht hij, maar dan wel een juf die minder kijkt op de zaak heeft dan ik.

‘Geloof me nou,’ zei hij. ‘Ik ken dit soort situaties. Er gebeurt niets of er gebeurt van alles. Maar dan komen er wel vijf dingen tegelijk. Of je geeft me je nummer of ik ga mijn eigen gang, maar zeur me dan morgen niet aan mijn hoofd over ontwikkelingen waar je geen weet van hebt.’

Van harte ging het niet, maar hij kreeg uiteindelijk het kamernummer: 814. Zelf had hij 663 en dat was een riante tweepersoonskamer met bad, koelkast en ingebouwde kluis. De kluis kostte geld, evenals de inhoud van de koelkast, maar het badwater was gratis en daar maakte Jan ruim gebruik van.

Hij zat net op de rand van het bad zijn tenen af te drogen toen de telefoon ging.

Dat is Suzanne, dacht Jan. Hij zette zich af tegen de rand, slipte in een plasje water en hopte op één been de kamer in. De telefoon stond op een kastje tussen de twee bedden en Jan nam er een duik naar. Hij raakte met een scheen de houten bedrand, zei een sappig woord en sloeg met de buitenkant van zijn rechterhand de hoorn van de haak.

‘Hoei,’ riep Jan geschrokken. ‘Auw. Oei.’ Hij greep de hoorn en probeerde zijn adem te onderdrukken.

‘Hallo,’ hoorde hij zeggen op de behoedzame manier van iemand die denkt dat hij voor de gek wordt gehouden.

‘Hallo,’ zei Jan. ‘Ik stootte me.’

‘Het leek er anders meer op dat je bezig was aan een oorlogsdans. Je zit in indianengebied, Janneman.’

‘Pas maar op dan. Indianen hebben het niet zo op volbloed Amerikanen die hun land hebben ingepikt.’

‘Grrr,’ zei Bob. ‘Ze hebben toch een deel teruggekregen?’

Jan schoot in de lach. ‘Lappen zand en rots en hier en daar een oliebron, maar dat laatste was toeval. Waar zit je, gekke Yank?’
‘Tussen Cleveland en Toledo. Over een paar uur zijn we in Detroit.’

‘Hoe is de stemming daar?’

‘Somber,’ zei Bob vol overtuiging. ‘Het wordt iets beter, maar ik mag wel zeggen dat ik het meest trieste clubje Europeanen vervoer dat deze eeuw het Eriemeer heeft gerond. Ze praten niet, ze flúísteren. Heb jij wel eens iemand een traan zien wegpinken?’

‘Ja,’ zei Jan. ‘Ik zit hele dagen achter in een bus vol tobrende reizigers, denk je daar even aan? Bij mij pinken ze niet meer, ze deppen. Soms stroomt het. Als er een waarschuwing komt dat het peil van het Eriemeer vele centimeters is gestegen dan weet je hoe het komt. Zijn er tussen het gesnotter door opmerkingen gemaakt waar je iets aan hebt?’

‘Niet veel,’ gaf Bob toe. ‘Het heeft uren geduurd voor ze iets tegen elkaar zeiden. Het Engelse stel leek eerst niet met de Duitsers te willen praten, maar kwam na verloop van tijd een beetje los. Hoe dat ineens kwam weet ik niet. Het Nederlandse duo praat maar een paar woorden Engels of doet alsof, daar ben ik nog niet helemaal achter. Het spreekt ook wat Duits, maar doet dat met tegenzin en pas sinds een uur. Ik denk wel dat de humeuren bijtrekken, zeker als ze hebben gegeten, maar het is afwachten. Ik bel je om te zeggen dat ik kamers probeer te versieren in het hotel waar jullie morgen ook naartoe gaan. Dat lijkt me het handigst.’

‘Het Dearborn Estate?’

‘Precies. Dearborn is een stadje dat helemaal bij Detroit is aangegroeid. Het ligt kilometers van het centrum, maar er loopt een autoweg dwars door en dat is handig. Ik rij al uren, weet je dat?’

‘Hoe ver ligt Detroit van Niagara Falls?’

‘Een slordige zevenhonderd kilometer, maar je schiet niet op met die maximumsnelheid.’

Jan schoot in de lach. ‘Je bent verpest door onze Europese snelheden, Bobbie. Wedden dat je stiekem te hard rijdt?’

Bob knorde iets onduidelijks. ‘Heb je nog iets van Moby Dick gehoord, onze eigen rooie walvis?’

‘Geen ros. En dat is vreemd, want zo ver is het niet van Batavia naar Williamsport.’

‘Hij zal wel weer een warnet van leugens aan het spannen zijn,’ zei Bob. ‘Weet je dat ik soms jaloers ben op dat klets genie?’

‘Als je het maar nooit toegeeft.’

‘Voor geen goud,’ verklaarde Bob. ‘Voor geen geld en goede woorden. Nog niet voor de kroonjuwelen van Thailand.’

‘Hebben ze daar kroonjuwelen?’

‘Toen het nog Siam heette wel. Vraag dat maar aan Yul Brynner.’

‘Die kale acteur? Wat heeft hij met juwelen te maken?’

‘Hij heeft zijn halve leven in een musical gespeeld over de koning van Siam en toen liep hij krom van het goud. Waar denk je dat hij die kale kop van gekregen heeft? Zo’n kroon schuurt, hoor.’

Jan lachte kort. ‘Ik blijf hier,’ zei hij. ‘Dat wil zeggen, ik ga eerst eten en dan blijf ik op mijn kamer. Bel me als je in Detroit bent.’

‘Reken maar. Ho, daar komt het eerste stel aan. Twee van de Duitsers. Ze kijken bijna even stralend als een uur geleden. Je zult zien dat het eten ook al is tegengevallen.’

‘Geef ze dan Sauerkraut,’ zei Jan, ‘dat helpt.’

‘Ik geloof nooit dat ze er van opknappen,’ zei Bob. ‘Hooguit als ik ze kietel met een Bratwurst, maar dat vertrap ik. Dag, Janneman, doe de groeten aan Suzanne en ons rode ondie.’

Jan hoorde een klik en legde op.

Bratwurst, dacht hij. Snap je nou waarom ik daar zin in heb?

King Street is een zijstraat van Yonge Street en dat is niet alleen de hoofdstraat van Toronto, ze is ook de langste straat van heel Canada. Ze loopt van het Ontariomeer naar het oosten en eindigt pas vlak bij de Stille Oceaan. Yonge Street is de langste straat ter wereld, zeggen de Canadezen en Jan had geen reden om aan hun woorden te twifelen. Hij liep de hoofdstraat af tot hij een klein restaurant zag dat een Duitse

naam droeg en merkte tot zijn genoegen dat er Bratwurst op het menu stond. Hij kon er desgewenst Sauerkraut verkrijgen, maar zuurkool op een zomerdag ging hem iets te ver.

Hij at een worst, dronk een koffie en een cola en kreet de bierpullen bijna van de planken toen hij de rekening zag.

‘Voor dat bedrag kan ik de worst beter in Duitsland gaan halen,’ zei hij bleek.

‘Hoef niet,’ verzekerde de eigenaar hem. ‘Dat heb ik al gedaan en vliegen is duur tegenwoordig.’

Daar had Jan geen weerwoord op en met gebalde vuisten liep hij terug naar het hotel.

Als hij niet zo boos was geweest had hij Suzanne waarschijnlijk al van geruime afstand gezien, want ze stond vrijwel midden op het asfalt van King Street en ze negeerde de stroom auto’s die vlak langs haar reed.

Jan herkende haar pas toen hij onder de luifel van het King Hotel stond en hij had al een halve zwaai gemaakt om haar te begroeten toen tot hem doordrong dat ze op een ongebruikelijke plaats stond. Ook haar houding was ongebruikelijk. Ze stond stijf rechtop en leunde met gebalde vuisten tegen de borst van een man die anderhalve kop groter was en die blijkbaar zacht, maar veel sprak. Zijn mond bewoog met grote snelheid en zijn onderkaak leek er bij te dansen. Boven de mond zat een glimlach van oor tot oor. Het was het soort glimlach dat Amerikaanse komieken aankweken en dat alleen maar lijkt te kunnen verdwijnen als je er een heet strijkijzer op zet.

Hij trekt Suzanne mee, dacht Jan en hij deed een stap vooruit. Ze wordt gekidnapt. (Jan deed weer een stap.) Of lacht ze nou toch? Nee, ze slaat met een vuist, maar hij glimlacht of hij een hoofdprijs heeft gewonnen. (Pas op de plaats.) Lacht ze nu ineens ook? (Stap terug.) Ze draait zich om en trekt haar vuisten weg. (Stap vooruit.) Hij laat haar los, maar ze blijft staan. (Twee stappen terug.)

Terwijl Jan een gloednieuwe choreografie stond uit te proberen bleven Suzanne en de man midden op de weg staan. Ze duwden of trokken niet meer, maar ze spraken met de mimiek van mensen die elkaar willen overtuigen.

Dat ging door tot een grote vrachtauto geladen met bakstenen achter hen langs denderde en toeterde. Het geluid van een misthoorn daverde door King Street en Suzanne sprong achteruit. Het was blijkbaar voor haar het teken om de rijbaan te verlaten, want met kordate passen liep ze naar de overkant en zonder om te kijken beende ze naar Yonge Street. De man aarzelde en ging haar toen achterna. Op de hoek had hij haar ingehaald en zonder enig teken van vijandelijkheid liepen ze de hoofdstraat af. Suzanne zwierend met haar lange, blonde haren, de man met de soepele bewegingen van een atleet.

Jan rende naar de hoek en keek ze na. De man had kortgeknipt haar waar zijn hoofdhaar tussendoor schemerde en in het overdadige etalagelicht leek het of zijn kruin roze oplichtte.

Een kennis, dacht Jan. Waarom ook niet. Ze maakt dit soort tochten vaak.

Hij draaide zich om en ging naar zijn kamer.

Kort na tien uur belde Bob.

‘Ik zit in het Dearborn. De acht toeristen zitten er ook, verspreid over twee etages. Nog nieuws?’

‘Minder dan niets.’

‘Arie ook niet?’

‘Nee, man. Ik begin ongerust te worden.’

‘Zou ik niet doen.’

‘Wat moet ik anders?’

‘Probeer de televisie eens.’

‘Die heeft dezelfde programma’s als in de States, joh. Plus een paar extra in het Frans.’

‘Frans?’

‘In Quebec praten ze Frans, Bobbie. Dat doen ze al jaren.’

‘Stom van ze,’ zei Bob. ‘Engels is veel handiger. Zeg, Jan, ik ga er vandoor. Ik heb honger en ik wil niet in dit hotel blijven, want voor ik het weet heb ik een paar van die lui op mijn dak.’

‘Die toeristen?’

‘Precies. Ze zitten zonder bagage en ze willen dat ik ze naar

een nachtwinkel rij. Maar Bobbie heeft genoeg gereden vandaag en hij heeft zeker genoeg van treurende buitenlanders. Bobbie gaat er in zijn eentje vandoor.'

'Als je ze meeneemt hoor je misschien nog wat.'

'Ik heb genoeg gehoord voor vandaag. Een paar dingen waren de moeite waard, maar dat hoor je later wel. Haast heeft het niet. Ik smeer hem nou, want ik sta in de lobby en elk ogenblik kan er een zeurkont naar beneden komen.'

'Treurkont,' zei Jan. 'Zogauw ik iets van Arie hoor bel ik je.'

'Laat maar een bericht bij de receptie achter. Dat pik ik wel op als ik terugkom.'

Om half elf kreeg Jan last van een droge mond. De Bratwurst was rijkelijk zout geweest en de cola had dat zout niet kunnen neutraliseren. Jan keek naar de koelkast, bestudeerde de prijslijst die er naast hing en besloot dat hij het vertikte om twee dollar vijftig te betalen voor het kleinste blikje coke dat hij ooit had gezien.

'Het barst in Yonge Street van de winkels die dag en nacht open zijn,' mompelde hij. 'Ik ga dit hotel niet nodeloos spekken omdat ik te lui ben om tweehonderd meter te lopen.'

Hij trok zijn schoenen aan en liep de gang op.

Toen hij de hoek omging zag hij iemand met een bijna kale plek op zijn schedel in de lift verdwijnen. Dat is de man die bij Suzanne was, dacht hij. Hij nam een paar snelle passen, maar de liftdeur siste dicht voor hij bij het halletje was. Er waren daar vier liften, maar allemaal waren ze in beweging. Jan overwoog om de trap te nemen, maar aarzelde net lang genoeg om te horen dat er een lift aan kwam ratelen. Beneden keek hij uitvoerig rond, maar hij zag de man niet en maakte zich er na een poosje ook niet al te druk om. Hij wist toch al niet waarom hij zo opgewonden had gereageerd.

Hij ging naar buiten, kocht een cola en bleef een tijdje hangen bij een straatartiest die zich had uitgedost als computer. Hij bewoog zoals computermannetjes in tekenfilms, met een hoekige motoriek en abrupte bewegingen. Soms stond hij minutenlang stil om plotseling naar voren te schieten als argeloze wandelaars vlak langs hem liepen.

Om vijf voor elf was Jan terug op zijn kamer. Het lampje op de telefoon knipperde als teken dat er bericht voor hem was.

Er lag een boodschap voor hem klaar, zei de telefoniste.

Jan zuchtte, ging weer naar beneden en kreeg een keurige enveloppe. In de enveloppe zat een mededeling van één regel: 'Jan. Kom naar Detroit. Nu. NU!! Arie.'

Jan las het bericht drie keer. Hij staaarde naar de uitroeptekens en stelde vast dat de mededeling geen boodschap betrof die genegeerd diende te worden.

Het was duidelijk dat Arie een en ander had ontdekt en Jan betreurde het zeer dat hij cola was gaan halen.

Hij vouwde het briefje op, knikte vriendelijk naar de receptioniste en kreeg een ongelooflijke haast.

Hij negeerde de liften, rende naar boven en bestelde een huurauto. Hij pakte in twee minuten zijn koffer en luisterde drie minuten naar het gerinkel van de telefoon op kamer 814.

Is er niet, dacht hij. De hort op, al dan niet met een persoon die de verkeerde kapper heeft. Dan maar zonder Suzanne.

Hij belde de receptie, liet een boodschap achter voor kamer 814 en schoot de gang op.

Om acht minuten over elf stond hij ongeduldig voor het King Hotel te wachten tot zijn huurauto zou worden voorgereden en om half twaalf was hij op de snelweg van Toronto naar Detroit.

Bob had in Niagara Falls niet de minste moeite gehad om de toeristen zonder paspoort mee te krijgen. Hij had een gloednieuwe Ford Econoliner gehuurd, een VIP-bus waarin met gemak acht personen konden plaatsnemen, en had met een zucht van verlichting de Honda achtergelaten.

Achter elkaar waren de echtparen Jennifers (Engels en beschaafd kibbelend), Petrick (Nederlands en ongelooflijk chagrijnig), Eckhardt (Duits en nors) en Rutting (Duits en norser) ingestapt en zonder zichtbaar hartzeer hadden ze de grenskantoren achter zich gelaten.

Om het ijs te breken was Bob eerst naar de Amerikaanse

kant van de watervallen gereden en vervolgens naar een McDonald's waar hij, zogenaamd namens de organisatie die hij vertegenwoordigde, het gezelschap een kwartponder benevens cola, koffie of melk naar keuze had aangeboden. Hij had ze goud kunnen geven of parels gevat in zilveren oesters, maar de toeristen weigerden enig teken van opgewektheid te geven en elke poging tot gesprek smoorde in een dreigend gemompel.

Na een paar uur gaf Bob het op. Hij reed precies de maximumsnelheid, stopte exact daar waar hij stoppen moest en zag kans om gedurende 65 mijlen niet één blik op zijn passagiers te werpen.

Maar zoals dat vaak gaat bleek de behoefte om over het gemeenschappelijke leed te praten groter dan het verlangen om lekker in stilte te zwelgen in de tegenslag.

Toen de heer en mevrouw Jennifers hun geschil over het buiten de deur zetten van bagage-met-paspoort hadden bijgelegd deden ze een poging het Nederlandse duo bij een gesprek te betrekken. Dat lukte niet, omdat het echtpaar Petrick uit pure chagrijnigheid deed of het niet meer dan vier zinnen school- Engels sprak. Het duurde even voor Jennifers had besloten dat de Duitsers zijn enige mogelijkheid tot conversatie boden en daarna zat hij nog minstens een kwartier te broeden op de openingszin. Toen die eruit was ging het vlot, want de Eckhardts haptten meteen en al snel kwam er een uitgebreide Engels-Duitse klachtenstroom op gang waar Bob met genoeg naar luisterde. Het was gezelliger dan de radio, vond hij, en beslist veel afwisselender.

Na de openingszinnen bogen de Jennifers' zich naar achteren en begonnen ze aan een rondje handen schudden. Zij heette Jenny en hij Joe. De Eckhardts waren uitgerust met de voornamen Rolf en Trudy en zij noemde alvast de namen van het Rutting-duo: Karl en Andrea.

Het was maar goed ook dat ze dat deed, want de twee bleken geen woord Engels te verstaan. Zelfs hun Duits was niet zuiver en Rolf Eckhardt moest zich elke keer naar hen toe buigen als een van beide een opmerking maakte. De Nederlanders waren het taaist, maar toen het punt was bereikt

waarop wraakzuchtig zwijgen niet langer een teken van boosheid was maar meer van onvervalste onbeschoftheid, deden ze toch mee. 'Jules,' zei hij en het klonk alsof hij geklopte baksteen in zijn keel had. 'Will,' zei zij en Bob schoot bijna in de lach toen hij het hoorde.

Vakantie, dacht hij. Ze zijn een paar weken uit, maar je zou het niet zeggen. Als je ze zo hoort zou je denken dat gisteren hun huis is afgefikt en dat vandaag de mededeling is gekomen dat helaas eergisteren de polis van de brandverzekering was verlopen.

Hij bleef stoer zwijgen, maar luisterde naar elk woord. Een flink deel kon hij verstaan. Het Engels van Rolf en Trudy Eckhardt werd beter naarmate ze langer met het Engelse stel spraken en van het Nederlandsachtige Engels van Jules en Will Petrick pikte hij ook heel wat mee.

Veel werd hij niet wijzer van het algemeen geklaag, maar het ging erom dat er een stroom informatie uitwisseling op gang kwam en bleef.

Tot aan Cleveland overheerste de algemene somberheid, maar daarna was er toch zowaar enige waardering voor het landschap. In Toledo bood Bob met een breed gebaar een diner aan en daar knapten de humeuren ook weer van op. Tegen het einde van de maaltijd belde Bob met het Dearborn Estate over de kamers. Suzanne had dat al in orde gemaakt en ze had blijkbaar uitgelegd waarom acht busreizigers een dag te vroeg naar Detroit werden gebracht. De receptioniste bleek van de tegenslagen te weten en ze vertelde opgewekt dat er was gebeld vanuit Williamsport en dat alle koffers en paspoorten terecht waren.

Aan tafel leidde dat bijna tot een vorm van blijdschap. Tot echte vreugde kwam het niet, want elke aanzet in die richting werd in de kiem gesmoord door diepe zuchten van Andrea Rutting. Ze was het type dat van nature zwaar op de hand is en voor haar was het bericht dat haar paspoort terecht was niet zozeer een meevaller als wel het op verrassende wijze uitblijven van de zoveelste tegenvaller.

Rolf Eckhardt werd er aanzienlijk opgewekter van. Toen hij terugliep naar de Ford en een ogenblik buiten gehoorafstand

van het Rutting-duo was hoorde Bob hem zelfs twee maten fluiten.

Dit is de tijd om aan een licht verhoor te beginnen, vond Bob. Hij dreef het gezelschap de Ford in en reed de autoweg op die naar het noorden voerde.

‘Wat ik me afvraag,’ zei hij toen hij uit de drukte van de stad was, ‘wat ik niet snap is: hoe kan iemand tientallen koffers verwisselen zonder dat hij enig spoor achterlaat?’

Rolf Eckhardt hapte meteen. ‘Daar heb ik vandaag al ik weet niet hoe vaak over zitten piekeren. We zijn om zeven uur gaan eten. We zouden om acht uur vertrekken en we houden ervan om op ons gemak te ontbijten. We hebben de koffers op de gang gezet en zijn naar het restaurant gegaan.’

‘Dus uw koffers hebben een uur op de gang gestaan?’

Eckhardt schudde zijn hoofd. ‘Korter. Veel korter. Na het eten moest ik naar het toilet. In de wc van het restaurant was het druk dus ik ben naar mijn kamer gegaan. Dat was twintig voor acht. De koffers waren toen al weg.’

‘Bij uw kamer weg, bedoelt u?’

‘Allicht, ja. Ik had ze vlak naast de deur gezet.’

‘Maar ze kunnen toch wel verderop in de gang hebben gestaan?’

Eckhardt dacht daar uitgebreid over na. ‘Nee,’ zei hij beslist. ‘De kamer was precies aan het eind van een doodlopend stuk gang. Ik ben niet voorbij mijn koffer gekomen, dat weet ik zeker. Het ding is vuurrood en zit stikvol stickers. We reizen nogal veel en...’

‘En daar hebt u uw Engels opgepikt,’ vulde Bob aan.

‘Precies,’ zei Eckhardt. ‘Ik heb ook geleerd om goed om me heen te kijken. Ik zet heus niet in elk hotel koffers buiten de deur. In New York zou ik er niet over piekeren.’

‘Ik evenmin,’ zei Jenny Jennifers. ‘In grote steden begin ik daar niet aan, maar in een stadje als Williamsport, daar denk je toch niet aan zoiets als diefstal of verwisseling?’

De anderen vielen haar bij. In grote steden verwachtte je dieven, in een stadje op het platteland hoorde zoiets niet.

‘Daarom deden ze het daar,’ zei Jennifers kortaf. ‘Iemand is bezig onze reis in de war te sturen en hij weet wat hij moet

doen en wáár hij het moet doen. In Washington bleef iedereen bij zijn bagage. Vanmorgen in Williamsport lette niemand er op. Ik ook niet. Wat mij betreft had een fanfarekorps er luid spelend mee vandoor kunnen gaan, ik zou het niet hebben gemerkt.'

'Maar wel op mij vitten,' zei zijn vrouw snel.

'Omdat jij je pas niet bij je hebt gehouden,' zei Jennifers onverstoorbaar. 'Dat is stom en dat weet je.'

Bob hief een hand om nieuw gekibbel te smoren. 'Heeft echt niemand iets gezien?'

Iedereen zweeg tot Eckhardt de vraag had vertaald.

'Ich,' zei Rutting ineens. 'Ich habe etwas gesehen.'

Als hij Engels had gesproken dan was hij de held van de reis geworden, maar nu ontstond een moeizaam gebrabbel tussen hem en Rolf Eckhardt in een soort dialect-Duits waar de anderen geen woord van verstonden.

Eckhardt vertaalde en de anderen trokken, hijgend van nieuwsgierigheid, de woorden bijna uit zijn mond. 'Hij zag een man gebukt bij een koffer aan het einde van de gang. Hij heeft er niet veel aandacht aan geschonken, maar nu hij erover nadenkt vindt hij het vreemd, zegt hij. Gisteren dacht hij dat een echtpaar uit de bus daar een kamer had, maar vanmorgen nam hij aan dat hij zich had vergist. De man zat gehurkt bij een koffer en maakte er iets aan vast. Wat weet hij niet.'

'Wat voor man?' vroeg Jennifers bars.

Bob schrok van de toon. Zo te horen hebben we te maken met een politieman, dacht hij. Als ik geluk heb trekt die Engelsman elk greintje informatie uit de Duitser.

Snel ging het niet, want elke vraag en elk antwoord liep via Eckhardt, maar duidelijk werd dat er absoluut een man bij de koffer had gezeten.

Hoe lang de man was wist Rutting niet, want hij kon onmogelijk de lengte schatten van iemand die op zijn hurken zat, maar hij had kort haar, hij was bruin en hij had een vrolijk gezicht.

'Vrolijk?' herhaalde Jennifers bitter.

'Het leek of hij lachte,' vertaalde Eckhardt.

Jennifers keek grimmig. 'Ik zou ook lachen als ik twintig koffers had verwisseld vrijwel onder de ogen van zestig toeristen die te duf waren om iets te zien. Welke kleren droeg hij.'

'Wit,' zei Eckhardt.

'Hoezo wit?'

'Wit is wit, zegt Rutting. Wat is er te zien aan wit?'

Kar! Rutting bleek geen mens met een geheugen voor gezichten en al helemaal niet voor kleding. Hoezeer Jennifers en Eckhardt zeurden, er was niet meer uit hem te halen. Hij werd er zelfs grommerig van. Hij had één, hooguit anderhalve seconde iemand gezien, zei hij verstoord toen de vragen bleven komen. Iemand met kort haar. Dat was alles.

'Driekwart van de Amerikanen heeft kort haar,' zei Jennifers kwaad. 'Veel schieten we er niet mee op.'

'Hij zegt dat hij in elk geval meer heeft gezien dan de rest bij elkaar,' zei Eckhardt en daarmee had hij Jennifers plat. De Engelsman draaide zich met een ontevreden gezicht om en ging stoer uit het raam zitten kijken. De anderen werden ook op slag somber en een nieuwe fase van algemene neerslachtigheid trad in. Dat bleef zo tot in het Dearborn Estate en dat was een waar wonder, want in de meeste gevallen bleven vers aangevoerde toeristen minstens tien minuten stil en met monden halfopen van verbazing naar het hotel staan staren.

Daar was zeker enige reden toe, want het Estate had beter Castle kunnen heten. Het zag eruit als een kasteel dat was ontworpen door Walt Disney op een dromerige dag. Het had de roze kleur van suikergoed en het oogde alsof je er binnen het beste in kon rondlopen met een zak gevuld met broodkruimels. Alleen door een spoor achter te laten leek het mogelijk om de weg te vinden in het fantasieoord van torens, hoeken, uitbouwen, erkers en bochten.

Bob bleef kijken tot hij een por in zijn rug kreeg van de ongeduldige Jules Petrick en stapte toen snel uit. Bagage meezeulen hoefde niet en iedereen dromde meteen naar de grootste deur. Achter die deur lag inderdaad een ruimte die als foyer in gebruik was, maar de receptie had een plaats

achter een van de vele hoeken gekregen en toen het gezelschap deze hoek had ontdekt was de stemming alweer omgeslagen in gemopper.

De receptioniste bleef onverstoort glimlachen. Ze deelde sleutels uit, wenste iedereen een goede nacht en vertelde dat de koffers in aantocht waren.

Dat was bekend, dus de vreugdevolle kanten eraan waren al uitvoerig doorgenomen en vervolgens een beetje versleten.

‘Een koffer in aantocht is iets anders dan een koffer op de kamer,’ zei Will Petrick stug en in het Nederlands. Op een of andere manier leek Trudy Eckhardt haar te begrijpen. ‘Ik wil me wassen en opmaken,’ zei ze eerst in het Duits en daarna in het Engels. Jenny Jennifers viel haar bij en in drie talen werd de receptioniste belaagd.

Bob luisterde een poosje naar het spervuur van vragen en halve verwijten en liep toen langzaam achteruit. Hij voelde zuiver aan wat er ging komen. Het gezelschap wilde tandenborstels, tandpasta en stukken zeep en die waren te verkrijgen in winkels. Winkels waren er helaas niet in de omgeving van het hotel, maar taxi’s waren er wel. Auto’s waren er ook en van een ervan had Bob de sleutel.

Voor hij door acht personen kon worden bestookt met vragen over vervoer ging hij ervandoor. Bob wilde ook naar winkels, maar dan zonder toeristen die om het kwartier vervielen in diepe treurnis.

Hij keerde terug naar de receptie toen de toeristen waren afgedropen en kreeg een enveloppe waarin Suzanne meedeelde dat de passen en de koffers terecht waren.

Op zijn kamer schoof hij zijn koffer in een hoek en belde met Jan in Toronto. Daarna liep hij naar buiten.

Voor een zijingang zag hij de twee Duitse echtparen heen en weer dreutelen. Met een omweg liep hij naar de Ford en zonder zijn lichten aan te doen reed hij de parkeerplaats af. Als hij het viertal had meegenomen was het Dearborn Estate waarschijnlijk redelijk ongeschonden de nacht doorgekomen, maar Bob deed dat nu eenmaal niet en de gevolgen daarvan zouden omvangrijk zijn.

Een Motown-explosie in Motor Town

De gebeurtenissen die het leven in het Dearborn Estate een half etmaal zouden ontwrichten begonnen met een onschuldig gesprek tussen twee mannen. Ze zaten in de bar van het hotel en ze verveelden zich al ruim drie uur ongens.

Ze waren allebei klein van stuk, droegen allebei een keurig, donker pak en hadden op hun colbert een plaatje van een decimeter breedte waarop in hoofdletters hun naam stond.

De man op de rechterkruk verveelde zich het ergst. Hij staaarde in de spiegel in de achterwand van de bar tot hij een hekel had aan zijn eigen gezicht en boog zich moeizaam opzij.

Pat Gore, las hij op het naamplaatje van de man die naast hem zat en die eveneens voornamelijk stoer naar zijn eigen spiegelbeeld keek.

‘Dag, Pat,’ zei de man op de rechterkruk. ‘Ik ben Al Dennehy en als er vanavond niets gebeurt dan ga ik gillen.’

‘Moet je doen,’ zei Pat Gore nors. ‘Moet je vooral doen. Goed hard, liefst. Misschien dat er dan iemand beweegt.’ Hij maakte langzaam een gebaar met een hand. ‘Wat is dit? Een bar of een oefenlokaal voor mummies?’

‘Dit is Dearborn, de thuisbasis van de Ford Motor Company,’ zei Al Dennehy en hij stak zijn hand uit. ‘Ik ben vertegenwoordiger voor Ford in New Orleans. Daar swingt het iets meer dan hier, mag ik wel zeggen.’

Pat Gore raakte de hand even aan en trok een gezicht. ‘Ik ben vertegenwoordiger in Phoenix,’ zei hij.

‘Collega’s dus,’ stelde Dennehy vast. ‘Dat is geen wonder, want daar zijn er vijfhonderd van in dit hotel. Na drie dagen ken ik er precies tweeëntwintig en die slapen allemaal. Waarom zit iedereen erbij of hij schijndood is?’

Gore nam een slok. ‘Hoe vaak ben je hier geweest?’

‘Op de jaarvergadering van Ford-vertegenwoordigers? Dit is de eerste keer.’

‘Dacht ik al,’ zei Gore somber. ‘Voor mij is het de achtste

keer. Elk najaar vier dagen Dearborn. Elk jaar zijn er minder fabrieken en meer vertegenwoordigers. Elk jaar zijn de cijfers slechter en de bijeenkomsten slomer.' Hij schoot in een schamper soort van lach. 'Niet dat het acht jaar geleden een pretje was. Het leukste dat ik hier heb meegemaakt is dat een collega midden onder de toespraak van de bedrijfsdirecteur van zijn stoel viel omdat hij in slaap was gesukkeld. Ken je Dearborn?'

'Nee,' zei Dennehy.

'Hou dat dan zo. Een eind verderop is het Ford Museum en daarnaast is een park, maar daarmee heb je de geneugten wel gehad. Voor het hotel loopt een autoweg en dat scheelt. Kun je tenminste snel weg als je zenuwen je de baas worden.'

Al Dennehy was het soort mens dat best een avond wil zitten somberen, maar dat moeilijk blijvend in de put te krijgen is. 'Morgen is er feest,' zei hij.

Pat Gore knikte naar zijn spiegelbeeld. 'Motownmuziek. Elk jaar hetzelfde. Altijd Motown. Dat is om de band met Detroit te onderstrepen. Detroit is Motor Town. Het zwarte rhythm 'n' blues-label dat zich hier in de jaren zestig vestigde noemde zich daarom Motown.' Hij wenkte de barman. 'Wat voor Motown-herriemakers krijgen we morgen over ons heen?'

De barman pakte zonder iets te vragen het lege glas weg en zette een vol neer. 'Veel gitaren, m'neer. Slagwerk, saxofoons, de hele bliksemse boel. Een koor. Ze hebben de complete westvleugel.'

Al Dennehy veerde op. Hij was gek op rhythm and blues.

'Zijn het er zoveel?'

De barman grijnsde breed. 'Ze nemen hun familie en vrienden mee. Soms maken ze een beetje lawaai. In de westvleugel kunnen ze de andere gasten niet storen.'

'Lawaai?,' zei Dennehy en zijn ogen fonkelden.

'Ze houden van gezelligheid, m'neer'

'Zijn ze er al?'

'De meesten wel, denk ik. Meestal druppelen familieleden de hele nacht na.'

'Zijn ze te porren voor een geintje?'

De barman keek zuinig. 'Wat bedoelt u, m'neer?'

Dennehy keek om zich heen. ‘Een geintje, man. Een aardigheidje. Bij ons in New Orleans lopen dixielandgroepen soms spelend door het centrum.’

‘Na een begrafenis,’ zei Gore somber.

‘Ook als ze zin hebben. Gewoon, omdat het leuk is. Kijk me dit stel levende lijken eens aan. Hier behoort beslist een en ander te worden opgevrolijkt.’

Gore begon belangstelling te tonen. ‘Wil jij...? Bedoel je dat...?’

Dennehy ging voor het eerst die avond rechtop zitten. ‘Dat is precies wat ik bedoel.’ Hij boog zich naar de barman. ‘Zouden ze te porren zijn voor een aardigheidje?’

‘Denk ik wel, m’neer.’

‘Enig idee wie ik hebben moet?’

‘Zeker, m’neer.’

Dennehy viel van plotseling opstekend enthousiasme bijna van zijn kruk. ‘Kom op dan, man. Geef me een naam. Of een kamernummer. Dit hotel moet onverwijld worden geïnjecteerd met pure pret, anders haal ik de ochtend niet.’

‘Ik kan niet meewerken aan ordeverstoring,’ zei de barman voorzichtig.

Dennehy schakelde over op een fluisterton. ‘Begrijp ik,’ zei hij. ‘Snap ik alles van. Geef me een naam en het blijft onder ons.’ Hij gaf Gore een klap op een schouder. ‘Het blijft ook onder jou, of niet, Pat?’

‘Ver onder mij,’ zei Pat die geen centimeter week en stug bleef staren. ‘Alles blijft onder mij, want ik snap er geen barst van. Wat wil je?’

‘Leven,’ zei Dennehy. ‘Ik wil diepmenselijke geluiden. Ik wil ritme en ik wil blues. Barman, geef me een naam.’

‘Mijn neef is saxofonist,’ zei de barman. ‘Ik weet zijn kamernummer.’

‘Bel hem,’ zei Al Dennehy. ‘Bereid hem voor op de grote gebeurtenissen die gaan komen. Ik heb een magistraal muzikaal idee.’

Het Dearborn Estate-hotel was na de oorlog een paar keer verbouwd. Er was ook enkele malen een stuk bijgebouwd en een van die delen was de westvleugel. Hij was drie verdiepin-

gen hoog en hij stond haaks op het hoofdgebouw. Tussen de vleugel en het hoofdgebouw liepen brede gangen met aan één zijde kamers. Die kamers waren met opzet vrijgehouden, want de hoteldirectie had enige ervaring met onstuimige Motown-groepen.

Het overgrote deel van de gasten bestond uit Ford-vertegenwoordigers. Ze kwamen uit alle delen van het land en hun hoofddoel was vergaderen en het onderhouden van persoonlijke contacten. Traditiegetrouw had de directie besloten dat op de laatste dag van de bijeenkomst Motown-groepen moesten optreden. Die groepen waren door tussenpersonen gehoord en die tussenpersonen hadden aanvankelijk gemeld dat er kamers voor veertig muzikanten en zangers beschikbaar moesten worden gehouden. De manager van het Dearborn Estate had daarop besloten om de hele westvleugel klaar te maken voor het Motown-geweld, want ervaring had geleerd dat in de regel een rijke hoeveelheid familieleden en kennissen meekwam en die wensten ook onder dak te worden gebracht. Bovendien plachten nog wel eens muzikanten midden in de nacht uit te barsten in creatieve ontboezemingen op elektrische gitaar of trompet en dat gaf moeilijkheden met vermoeide gasten die vroeg op moesten. Door alle Motowners bij elkaar te plaatsen werden dit soort problemen voorkomen, want muzikanten kunnen nu eenmaal veel van elkaar hebben. De kamers aan de verbindingsgangen werden vrijgehouden voor noodgevallen. Wie midden in de nacht kwam en beslist een kamer wilde moest maar genoeg nemen met mogelijke muzikale uitschieters inde vleugel, vond de directie. Kwam er niemand, dan dienden de kamers als een soort geluidsbuﬀer tussen de meer creatieve gasten en de sufsaaie toeristen en Ford-vertegenwoordigers.

Bob en de acht toeristen die hij in zijn Econoliner had meegevoerd waren in de tussenkamers ondergebracht. Omdat ze allemaal of de stad in waren of ronddwaalden in andere delen van het hotel, waren ze geen van allen betrokken bij de eerste contacten van Al Dennehy en de neef van de barman.

Het duurde overigens een hele tijd voor Dennehy die neef had gevonden, want de westvleugel was al ver voor middernacht veranderd van een ordentelijk hotelonderdeel in een soortement feestfabriek.

Er was niet één Motown-groep uitgenodigd met een vast orkest, maar er waren meerdere formaties opgetrommeld. Ze hadden gastmusici mogen uitnodigen en het basiskoor had zich mogen versterken. Heel wat van de artiesten hadden elkaar in maanden niet gesproken en hun komst naar het Dearborn Estate was een soort reünie. Dat moest natuurlijk worden gevierd en dat deed men op even eenvoudige als praktische wijze. Iedereen liet zijn kamerdeur wijd open en wandelde over de verdiepingen heen en weer op zoek naar vrienden en kennissen. Menige ontmoeting leidde tot een ontploffing van pure vrolijkheid en tegen middernacht waren er in vier kamers spontane feesten opgebloeid.

Al Dennehy werd van de ene naar de andere kamer gestuurd en hij vermaakte zich opperbest. Niemand vroeg zich af wat hij kwam doen. Wie zich verplaatste in de Motown-vleugel werd geacht lid te zijn van een vrolijke familie die een enorme voorraad eten en drinken had ingeslagen en die het er met onbekrompen maat van nam.

Dennehy kreeg drie soorten drank, twee hamburgers en een stuk worst dat juist van een barbecue was gehaald die op een van de balkons stonden die, over de autoweg heen, een kwart van de aangrenzende woonwijk in een heerlijke zoete geur dompelde.

Hij had niet direct haast en het duurde een hele tijd voor hij de neef vond. De man was twee meter lang, had een borst als een biervat en een volkomen kaal hoofd. In een mondhoek had hij een sigaar en dat verklaarde zijn naam: Smokey. Hij speelde saxofoon en hij zag kans om dat te doen zonder dat hij de sigaar verwijderde.

Omdat de kamer op de derde verdieping gevuld was met anderhalf dozijn kinderen in de leeftijd van vijf tot zestien jaar stond hij in het bad en hij blies een langzaam bluesnummer dat weemoedig via de tegels de gang inrolde. Aan het einde van de gang stond een vrouw die bijna breed genoeg

was om de ruimte van muur tot muur te vullen mee te neuriën.
Al Dennehy wachtte vol bewondering tot het lied uit was en zei voorzichtig: 'Ik zoek een zekere Smokey, de neef van de barman.'

De saxofonist likte aan zijn riet, blies met gesloten ogen een toonladder waar de spiegel van rinkelde en boog zich voorover. 'Je hebt hem gevonden.'

'Fijn,' zei Dennehy. 'Ik zoek iemand die zin heeft in een grap.'
Smokey blies een harde, hoge noot en stapte snel genoeg uit bad om de flesjes op te vangen die van de glasplaat voor de spiegel vielen. 'Je hebt hem, man.'

'Heerlijk,' zei Dennehy. 'Ik kreeg een idee, zonet. Ik bedacht me dat het een welkome afwisseling zou zijn als de rest van het hotel ook met muziek zou worden gevuld.'

Smokey begreep het niet meteen. 'Afwisseling van wat.'
'Van sloomheid, natuurlijk. In deze vleugel barsten de kamers uit hun voegen van het kabaal, maar de rest van het hotel ligt in diepe rust. Dat is al drie dagen zo en het hangt me de keel uit.'
Smokey wreef over zijn kale hoofd. 'Als ik je goed begrijp...'
'Als je me goed begrijpt dan moet deze nacht muzikaal worden versierd. Ik kom uit New Orleans, ik ben jazzmuziek gewend. Vrolijke tonen, breed gelach. Ik heb drie dagen conferentie achter de rug, gevuld met ijzeren Heinen en Dood van Pierlala's. Morgenavond gaat iedereen naar huis. Het is vannacht of nooit.'
Smokey stak zijn hoofd om de kamerdeur en gaf een brul. 'Miracle Mary!!!'

De vrouw die met hem mee had geneuried schommelde naderbij. 'Dit is Miracle Mary,' zei Smokey. 'Ze zingt gospels.' Hij boog een stukje voorover en las het naamplaatje.
'Jij bent Al Dennehy. Al, schud de hand van de gospelzangeres met de hardste stem van de staat Michigan.'

Dennehy schudde plechtig een hand waaraan acht ringen fonkelden en zei: 'Er moet gezongen worden.'
'Er wordt gezongen,' zei Smokey. 'Even een en ander organiseren. Over een kwartier heb ik een koor en een orkest bij elkaar, dat verzeker ik je.'

Het was een indrukwekkende muzikale formatie die korte tijd later door de gangen van het Dearborn Estate trok, al was de samenstelling enigszins bizar. Niet iedere muzikant had zin gehad om mee te doen en daardoor was het evenwicht een beetje zoek geraakt. Er waren vijftien zangeressen en drie zangers. Ze werden begeleid en vooral aangevuurd door een orkest bestaande uit zeven gitaristen zonder versterker, drie trompettisten, een alt- en vier tenorsaxofonisten en twee drummers die ieder een trommel voor hun buik hadden.

De hele stoet verplaatste zich twee aan twee door het hotel, maar omdat het Dearborn Estate beschikte over een formidabel aantal hoeken en bochten was het voor de laatste muzikanten dikwijls onmogelijk om de voorste zangers te zien of te horen.

Toen Smokey het beginsein gaf had iedereen de bekende gospel 'Nobody knows the troubles I've seen' ingezet, maar al na een paar minuten was er geen eenheid van lied meer. De zangeressen waren nog bezig om met lange uithalen kond te doen van de ellende die ze hadden gezien, terwijl het begeleidende orkest al was overgeschakeld op 'Stubborn kind of fellow', een van de grote hits van Motown-artiest Marvin Gaye.

Helemaal achteraan liep Al Dennehy en hij lachte zijn keel schor. Overall werden deuren opengerukt en tuimelden gasten in verschillende stadia van ontkleding de gang op.

Een deel keek alleen verbijsterd, anderen werden kwaad, maar een toenemend aantal sloot zich aan en al gauw perste zich een omvangrijke stoet door de smalle gangen.

Het hotel was snel van nok tot kelder vervuld van muzikale vreugde-uitbarstingen die goed leken voor minstens een half etmaal dolle scherts. Om goed één uur echter ontstond een geheel nieuwe explosie, maar die was van iets minder feestelijke makelij. Ze werd veroorzaakt door de Duitse echtparen Eckhardt en Rutting.

Het viertal had boodschappen gedaan in een nachtwinkel in het centrum van Detroit. Het was daar in een taxi naar toe

gegaan en het was ook in een taxi teruggekomen. De tocht naar het hotel was gemaakt na middernacht en toen had het nachttarief gegolden.

Eckhardt had, met een gezicht bleek van schrik, afgerekend en was het hotel binnengestamp.

In de hal bleef hij staan.

‘Mensch,’ zei hij geschrokken. ‘Was ist hier los?’

Door de gangen klonk muziek met daarboven uit af en toe een galm van een sopraan. Zeker dertig mensen stonden te klagen bij de receptie of dromden samen in de foyer. Tussen hen door renden groepjes feestelijker aangelegde hotelgasten die op zoek waren naar de muziek. Het viel niet mee het orkest te vinden, want in het doolhofachtige hotel zocht het geluid vreemde wegen en het was moeilijk om te bepalen waar de klanken vandaan kwamen.

Eckhardt sloot zich aan bij een formatie die oprukte naar de kamer van de assistent van de manager, maar Rutting had daar geen zin in. Hij klemde een zak inkopen in de ene en zijn vrouw in de andere hand en liep naar zijn kamer.

De gang waaraan die kamer lag en die hoofdgebouw met westvleugel verbond was leeg, maar zijn vertrek was dat beslist niet.

Op de bedden lagen koffers en op de vloer, tussen een wirwar aan kleren, toiletartikelen en schoeisel, zaten vier mannen te kaarten.

Rutting bleef in de deuropening staan, voelde zijn onderkaak een paar centimeter zakken en deed snel een stap achteruit. Hij keek secondenlang naar het kamernummer en vroeg toen voor alle zekerheid aan zijn vrouw of het nummer klopte.

Ja, zei zijn vrouw, dit was absoluut de kamer die ze een paar uur geleden toegewezen hadden gekregen.

Rutting krabde zijn hoofd. In elk hotel liep je de kans dat dieven een kamer binnendrongen, dat wist hij. Maar dieven die hun eigen koffers leegden en daarna gingen kaarten, die kwamen toch uiterst zelden voor.

Hij bleef staan tot een van de kaartspelers een gebaar maakte en hem met een vrolijk gezicht iets toeriep.

Rutting verstond er geen woord van en hij deed geen poging om te raden wat er was gezegd. Hij liep naar de man toe, pakte hem met twee handen om zijn nek en trok hem omhoog. Rutting was niet groot, maar hij was sterk en het lukte hem de kaarter op te tillen. Gek genoeg dacht de man eerst dat het een grap betrof en hij grijnsde, tot zijn keel werd dichtgeschroefd en hij gebrek aan adem kreeg. Een van zijn vrienden zag het en reageerde snel. Hij haalde een arm naar achteren en mikte secuur tussen beide mannen door naar de maag van Rutting.

De klap kwam aan en Rutting blies een stoot adem uit op hetzelfde ogenblik waarop de kaarter gierend zuurstof naar binnen zoog.

Op dat ogenblik bemoeide mevrouw Rutting zich ermee. Ze was het grootste deel van de dag uiterst verstoord geweest en ze had zich urenlang tegen haar zin lopen inhouden. Alle agressie die ze vanaf de kofferscène in Niagara Falls had opgebouwd kwam vrij toen ze haar man in elkaar zag zakken. Ze liet haar tas met boodschappen los, trok behendig een schoen uit en hakte er op los. Ze was niet het type sportieve toerist dat sportschoenen draagt, maar ze had naaldhakken.

De eerste klap velde de kleinste van de kaarters, de tweede trok een gleuf van een centimeter breedte over de bovenarm van nummer twee en de volgende smoorde in een wolk aan kleren die door nummer drie naar haar toe werd geworpen.

Het gebrul dat langzaamaan ontstond nam angstwekkende vormen aan, maar toen iedereen begreep dat er sprake was van een indrukwekkend taalprobleem keerde de rust eensklaps terug. Een hele tijd stonden de kemphanen elkaar verbaasd en verwijtend aan te kijken.

‘Receptie,’ zei de kaarter die bij zijn strottehoofd was gepakt.

‘Manager,’ zei een van zijn vrienden.

‘Manager,’ herhaalde Rutting. Hij kende het woord en het was precies wat hij wilde. Hij wenste onverwijld een manager om zeer uitvoerig zijn uiterst hoge nood te klagen.

Achter elkaar liepen ze de kamer uit. Rutting was de voorste. Na hem kwamen de kaarters. Ze maakten met schuwe blikken een ruime bocht om mevrouw Rutting die met houterige bewegingen haar schoen stond aan te trekken. Toen ze daarmee klaar was had ze een achterstand van enkele meters, maar ze nam grote stappen en verbaasde zich over de angstige blikken die de kaarters die voor haar liep met grote regelmaat over zijn schouder wierp.

Bob was pas een paar minuten terug in het hotel toen hij de Rutting-optocht zag komen.

‘Sodemeswingpier,’ fluisterde hij vol ontzag toen hij het gezicht van de Duitser zag. ‘Er is een soort muzikale opstand uitgebroken en zo te zien heeft een van onze busklanten ermee te maken. Laat ik maar gauw zorgen voor een tolk, want anders kom ik er nooit achter wat er in dit dolle hotel heeft plaatsgegrepen.’

Bij de receptie zag hij Eckhardt staan die zijn vrouw naar boven had gestuurd.

‘Daar gaat Rutting,’ zei hij. ‘Er is iets gebeurd.’

Het duurde een hele tijd voor er een functionaris was met wie Rutting, via Eckhardt, een woord wilde wisselen. Aanvankelijk eiste hij de komst van de manager, maar die was rond zeven uur in de avond naar huis gegaan en onvindbaar. Daarna wenste hij de assistent-manager te zien, maar die was op zoek naar het orkest dat nog steeds rondbanjerde.

Uiteindelijk en na veel gesoebat nam hij genoegen met de man die de leiding had over de tweehoofdige receptie. Zijn vrouwelijke collega stond krampachtig te glimlachen tegen vierendertig kwade hotelgasten en ze hield dat dapper vol, maar hij was zelf even door zijn lachjes heen. Zijn kaakspieren waren er bijna door verkrampt en hij was blij dat hij kon overschakelen op ernstig kijken.

Al gauw bleek dat hij precies de goede man was voor de vragen die Rutting had te stellen.

De eerste zin die hij sprak, en die door Eckhardt werd vertaald, bevatte meteen de hamvraag: ‘Waarom zaten er mensen in mijn kamer?’

De receptionist keek zo begripvol als hij kon. ‘U was in de goede kamer?’

‘Ik was in kamer 374,’ zei Rutting. Hij wendde zich tot zijn vrouw. ‘Hebben wij 374 of niet?’

Zijn vrouw opende haar kleine handtas, haalde er een verfromfaaid papiertje uit en toonde het nummer. Het was 374, daarover bestond geen twijfel.

‘Ogenblik,’ zei de receptionist. Hij liep snel de kamer uit en had toen hij terugkwam trekken van totale verbijstering op zijn gezicht.

‘U hebt opgezegd,’ zei hij.

Eckhardt schoot in de lach terwijl hij vertaalde, maar betrok toen hij Rutting zag reageren. De man stormde voorwaarts en wierp zich op de receptionist. Het was een dermate onverwachte aanval van acute boosheid dat niemand snel genoeg reageerde en het tweetal lag languit op de vloer voor iemand de Duitser kon bereiken.

Bob Evers was de eerste die ingreep. Hij zei niets, maar sprong en drukte met zijn handen op een plaats op een van de bovenarmen van Rutting. Voldaan keek hij toe hoe de arm als een lamme vlerk wegzwaaide.

‘Dat is één,’ zei hij dreigend. ‘Als het moet druk ik ook op de zenuw van de andere arm, maar dan kan hij ze straks geen van beide bewegen. Vertel hem dat.’

Eckhardt vertaalde, terwijl Rutting, ondersteund door zijn vrouw, in de benen kwam. Bob duwde de Duitser op een stoel, woof de receptionist achter het bureau van de manager en ging zelf op een hoek van dat bureau zitten. Eckhardt ging naast Rutting staan en de vier kaarters zochten een plaats tegen de wand. Toen iedereen stond of hing nam Bob het woord. Hij had als vanzelfsprekend de leiding genomen en iedereen accepteerde dat.

‘Een voor een,’ zei hij. ‘Eerst de receptie. Wat is er aan de hand met kamer 374?’

De receptionist was daar heel duidelijk in. ‘Daar is mee aan de hand wat er met de andere kamers van de leden van de USTgroep aan de hand is,’ zei hij, terwijl hij over zijn keel wreef. ‘De kamers zijn opgezegd.’

‘Hoe?,’ vroeg Bob kort.

‘Telefonisch. Iemand belde namens UST en zei dat de acht toeristen elders ondergebracht zouden worden en dat hun koffers al naar dat adres waren gebracht.’

‘En toen?’

‘Toen heb ik een kamermeisje naar boven gestuurd. Ze vertelde dat nergens bagage lag en dat niemand aanwezig was.’

Bob legde Eckhardt die verontwaardigde geluiden maakte het zwijgen op. ‘Natuurlijk was er geen bagage, kluns. Al de mensen die ik heb vervoerd waren hun koffers juist kwijtgeraakt.’

‘Er was niemand aanwezig,’ zei de receptionist klagelijk.

‘Nergens lag een papiertje. Niemand had de televisie aangelaaten of zelfs maar een bed opengevouwen.’

‘Maar ze hebben zich ook niet afgemeld.’

‘Nee,’ gaf de receptionist toe. ‘Ze hebben zich niet afgemeld, maar aangemeld evenmin. Alles is per telefoon gegaan, dus...’

‘Dus hebt u de kamers opnieuw verhuurd?’

De receptionist wees naar de vier kaarters. ‘Alleen kamer 374. Er kwamen kennissen van de Motown-groep en die heb ik zo dicht mogelijk bij de westvleugel gezet.’

Bob zag dat Eckhardt zich ontspande toen hij hoorde dat zijn kamer nog beschikbaar was. ‘Is er nog ruimte voor de familie Rutting?’ vroeg hij.

Die was er. Er was zelfs een complete suite, zei de receptionist en hij voegde er aan toe dat de assistent-manager het ongetwijfeld met hem eens zou zijn als hij beloofde dat de ontbijten voor rekening van het Dearborn Estate zouden komen.

‘Ook de ontbijten van de andere zes?’ zei Bob.

‘Ja,’ zei de receptionist.

‘En het ontbijt van kamer 378?’

De receptionist keek nadenkend, begreep toen wat Bob bedoelde en schoot in een scheve grinnik. ‘Ook uw ontbijt,’ zei hij. ‘Zijn de misverstanden hiermee opgelost?’

De kaarters vonden het best en Rutting eveneens. Hij werd persoonlijk door de receptionist naar de suite begeleid en werd daarbij gevolgd door Eckhardt die keek alsof hij graag had willen ruilen.

Geluiden van geheel verschillende aard en oorsprong schuimden nog op volle kracht door de gangen toen Arie zijn neus in het hotel stak.

Een man die een elektrische gitaar boven zijn hoofd hield en werd gevolgd door vier wiegende vrouwen schampte bijna zijn dikke buik en Arie deed geschrokken een stap achteruit. Voorzichtig stak hij de hal over en in de foyer bleef hij staan als een rood bakken in een zee van zwartgekleurde muzikanten en van kwaadheid bleke toeristen die rust eisten. Daar werd hij gevonden door Bob die, na de aftocht van de Duitsers, in een van de nissen was blijven wachten. Hij liep haastig op zijn vriend af en trok hem, uit de gevarezone toen twee trompettisten en vier dozijn swingende Ford-vertegenwoordigers diagonaal de foyer overstaken.

‘Dikke, kom mee. Snel of je wordt onder de voet gelopen.’

Arie liep achter hem aan naar een plek waar leren stoelen stonden en waar het betrekkelijk rustig was. ‘Wat voor de raldalderie is hier gaande? Een uitbarsting van op hol geslagen muzikanten?’

‘Motown-geweld in Motor Town,’ zei Bob. ‘Er is een stel muzikanten op hol geslagen en zij slepen tientallen vertegenwoordigers van het Ford-concern door het hotel net zoals vroeger de rattenvanger van Hameln een horde kinderen.’

‘Heeft het iets met onze busperikelen te maken?’

‘De muziek niet, maar de ruzie van een uur geleden wel. Moet je nagaan, dikke. Suzanne had kamers geregeld voor mij en voor de acht toeristen die ik op sleeptouw had. Maar ze waren nog geen twee uur in Detroit of iemand belde op en zei dat de busreizigers elders waren ondergebracht en dat de kamers opnieuw verhuurd konden worden.’

‘Dat is gebeurd?’

‘Eén kamer wel, joh. Dat leidde tot een aanval van lichte ergernis bij een van de huurders, mag ik wel zeggen.’

‘Juist,’ zei Arie. ‘Er is iemand die alles van de reis weet. Iemand die precies weet waar de groepsleden gaan of staan en die ons voortdurend te slim af is. Wat jij me nu vertelt sluit heel nauwkeurig aan bij wat ik in Williamsport heb uitgeknoebeld.’

Bob schoof naar het puntje van zijn stoel. ‘Vertel op, dikke.’
‘Eerst Jan,’ zei Arie. ‘Waar is Jan?’
‘In Toronto natuurlijk. Ik heb hem daar om een uur of tien gebeld.’
Arie schudde zijn rossige haren. ‘Als het goed is dan is hij onderweg.’
‘Waarom zou hij?’
‘Omdat enig beraad hoognodig is. Spoedberaad. Het heeft geen zin dat Jan in de bus blijft meehobbelen. Hij is hier nodig en ik heb een boodschap voor hem achtergelaten.’ Arie stond op. ‘Voor ik je iets vertel wil ik weten of hij onderweg is.’
De telefoons in het hotel waren allemaal in gebruik bij hotelgasten die iets te mopperen of te klagen hadden tegen mensen elders in het land en Arie moest een cel buiten het Dearborn Estate zoeken. Dat kostte enige tijd, maar hij boekte snel resultaten toen hij Toronto aan de lijn had.
Hij wandelde terug, omzeilde een groep zangers die vierstemmig een gospel kweelden en zocht de nis op waar Bob zich zat te verbijten.
‘Jan is om dik elf uur weggereden. Hoever is het van Toronto naar Detroit?’
Bob dacht na. ‘Kilometer of vierhonderd, dacht ik. Als hij doorrijdt is hij hier tussen drie en vier uur.’
Arie keek op zijn horloge. ‘Over een dik uur dus. Intussentijd kan ik de bagage naar de receptie brengen. Ik heb voor zeven man koffers bij me, plus paspoorten.’
Bob duwde hem terug in zijn stoel. ‘Vertel,’ zei hij. ‘Wat heb je in Williamsport ontdekt.’
Arie grijnsde breed. ‘Iets moois,’ zei hij. ‘Iets schitterends. Maar ik wacht tot Jan er is anders kan ik het verhaal twee keer doen. Help me eerst mee met koffers sjouwen.’
Hij stond op en liep zonder om te kijken weg. Bob keek hem na met een verbeten gezicht. Er waren momenten waarop de jongeheer Evers zijn rolronde, eeuwigslimme vriend intens haatte en zo’n moment was aangebroken. Hij slikte, balde zijn vuisten, bedacht zevenentwintig schimpscheuten over reuzel en buikspek en deed toen wat hij en Jan altijd deden: hij kwam overeind en liep braaf achter Arie aan naar de parkeerplaats.

*Wie is Suzanne MacGarrigle en
bestaat ze eigenlijk wel?*

Jan had in Toronto om een auto gevraagd van een bekend merk en een bescheiden formaat. De telefoniste had de boodschap doorgegeven en erbij verteld dat het een huurder betrof die uit Europa kwam. De bellboy die in de avond en nacht klusjes van allerhande soort opknapte, had het meest Europese merk besteld dat hij kende en gezegd dat er met gezwinde spoed een Volkswagen naar het King Hotel gereden moest worden.

Jan had goedkeurend geknord toen hij de donkergroene Golf zag en hij had zichzelf verzekerd dat Chevrolets en bovenmaatse Lincolns beslist niet nodig waren voor een snel en gedegen vervoer.

Hij was Toronto uitgescheurd en hield gedurende het grootste deel van de tocht zijn voet op het gas. Canada heeft net als de Verenigde Staten strikte maximumregels, maar blijkbaar stonden de sterren goed, want hij kwam in recordtijd en zonder een vloed aan bekeuringen bij de grens. Daar verliepen de formaliteiten zonder haperen en een half uur eerder dan hij had verwacht stond Jan voor het Dearborn Estate. Pas toen hij uitstapte en zich uitrekte merkte hij hoe moe hij was.

Hij keek naar het hotel dat helder verlicht voor hem lag en probeerde zijn ogen te wennen aan de akelig-roze kleur.

‘Een praalpaleis,’ mompelde hij. ‘Zo te zien zijn er nog heel wat mensen wakker. Laat ik opschieten. Ik ben allerloeirazendst benieuwd waarom die dikke me midden in de nacht naar dit toverhol heeft gestuurd.’ Hij deed een stap en bleef staan toen een schor geluid over de parkeerplaats galmde.

‘Wat is dat? Het lijkt op een trompet, maar dan toch wel één die eerst halfweg de slokdarm van de muzikant is geramd.’

Hij hield zijn hoofd scheef en luisterde. Het geloei ging over in esthetischer geluiden en de klanken werden herkenbaar.

‘Het aanvalssein van de mariniers,’ zei Jan verbaasd. ‘Hebben we hier te maken met het jaarlijkse toneelstuk van Detroit of ben ik verzeild in een oefenkamp van het leger?’

Voor die laatste veronderstelling was wel enige reden, want het trompetspel werd gevolgd door het opengooien van ramen en zeventien soorten onbestemd gebrul.

Toen Jan er zeker van was dat niemand zich tot hem had gericht liep hij naar de hal en de foyer. Ook bij hem duurde het even voor hij de receptie vond en tegen die tijd knikten zijn knieën. Hij was al drie dagen elke ochtend om zeven uur opgestaan en hij had een dag van bijna twintig volle uren achter de rug.

‘De kamer van de heer Roos graag,’ zei hij.

Er was geen heer Roos, zei de receptioniste.

‘Wel een Evers?’ vroeg Jan.

De heer Evers was er wel, zei de receptioniste, maar ze was er niet zeker van dat hij gestoord wilde worden.

‘Omdat hij slaapt zeker,’ zei Jan en hij wees naar vier mannen die een zangeres begeleidden die een langzame blues zong. Achter het groepje liep een man met een trommel die hij gebruikte als percussie-instrument, ongeveer op de manier waarop een kleuterleidster een tamboerijn bedient.

‘Er is enige verstoring,’ zei de receptioniste stug.

Jan knikte. ‘Dat mag je wel zeggen. Verstoord en gestoord, die combinatie tref je hier volop aan. Neemt u maar van mij aan dat de gestoorde heer Evers zich graag door mij laat storen.’

‘Kamer 378,’ zei de receptioniste.

‘Fijn,’ zei Jan. ‘Hoe kom ik daar?’

‘U gaat maar op de muziek af, meneer. De bron van de verstoring bevindt zich in de westvleugel, dat is iets voorbij kamer 378.’

In kamer 378 lag Arie uitgestrekt op een van de twee kingsize bedden. Hij vulde dat bed vrijwel geheel, want hij had zijn armen en benen gespreid. Zijn berghoge buik ging op en neer op het ritme van zijn ademhaling en elke keer als hij lucht uitblies bolden zijn wangen.

‘Hij slaapt,’ zei Bob.

‘Ik sluimer,’ zei Arie. ‘Sluimeren is slapen terwijl je denkt.’

Jan schopte de deur achter zich dicht en hoorde dat het vijfstemmige gezang op de achtergrond werd afgesneden.

‘Hij denksluimert,’ zei hij. ‘Waarom moest ik op stel en sprong hier naartoe, bolle? Ik heb me een hernia gereden.’

‘Omdat je natuurlijk een te kleine auto hebt besteld. Daar zit je krom in, dat is alles.’

‘Een Golf is een ordentelijke auto. Weet je dat die dingen hier Rabbit heten?’

Arie blies een extra stoot lucht uit en rolde zich op zijn zij, ongeveer op de manier waarop een potvis zich probeert te draaien als hij half op het droge is beland. ‘Een passende naam,’ verklaarde hij. ‘Rabbit betekent konijn, zoals je weet. Alleen een Europeaan laat zich in een konijn stoppen als hij gaat pionieren in maxi-landen als Canada en de Verenigde Staten. Dit land is een maatje te groot voor knaagdieren. Leer dat nou, zuinige Prins. Je gaat langer mee als je je aanpast aan het land.’

Jan wierp een blik vol afkeer op het kolossale lichaam dat zich langzaam oprichtte. ‘Als jij een land zoekt dat wat betreft de omvang is aangepast aan de maten van jouw lichaam dan kom je in China terecht. Wat is er aan de hand, bolle? Waarom moest ik in allerijl naar dit praalhotel? Een hotel waarvan je de naam niet eens hebt genoemd.’

‘Maar waar je als een postduif naartoe bent gereden, omdat je wist dat het het enige hotel was dat in aanmerking kwam. Vertel geen sprookjes, vriend Prins. Je hebt je niet eens afgevraagd of ik soms iets anders bedoeld zou kunnen hebben.’

Jan nam gas terug. ‘Oké,’ gaf hij toe. ‘Dit hotel staat in het reisschema. Het schema van morgen. Waarom zijn we op dit ogenblik alle drie hier? Vertel op.’

Bob wees naar de badkamer. ‘Stop eerst maar even je kop in de wasbak. Arie heeft iets ontdekt, maar hij wil er niets over zeggen voor hij ons in aanbidding aan zijn voeten vindt.’

Jan keek verbaasd. ‘Weet jij niets?’

‘Nog niet. De heer Roos vindt het niet nodig zijn verhaal twee keer te doen. Schiet op, jij, want ik wil naar bed.’

Drie minuten later was Arie zo ver dat hij aan een verklaring wenste te beginnen.

‘Een vrouw van een jaar of vijfentwintig,’ zei hij. ‘Lang blond

haar, voor de gelegenheid opgebonden in een soort knot. Een spijkerbroek. Draadjes in twee kleuren in de hand. Waar doet jullie dat aan denken.'

'Reclame voor een breipatroon,' zei Jan knorrig.

'Aan dertig procent van de vrouwen die er in Amerika rondlopen,' vond Bob.

'Aan Suzanne,' zei Arie. 'Ik heb vanmiddag de sterke indruk gekregen dat Suzanne degene is die de moeilijkheden veroorzaakt waarmee de toeristen van de UST-rondreis te maken hebben.'

De reacties waren uiterst gevarieerd.

'Oei,' zei Bob.

'Maf,' beweerde Jan. 'Helemaal starnakel mesjokke. Giergillend gek. Laat je me vierhonderd kilometer rijden voor dit soort gloriekolder? Over een uur of vier vertrekt de bus, weet je dat, jij rosrood nijlpaard. Hoe denk je dat ik dat moet halen? Ik sta nu al te tolleren op mijn benen.'

Arie wees naar het tweede bed. 'Ga dan zitten, sufhoofd. Jij gaat helemaal niet terug. Je blijft gewoon hier. De bus komt wel naar jou toe.'

'Wat denk je dat Suzanne denkt als ik straks niet op kom dagen? En de andere toeristen?'

'Niets wat niet te repareren valt. Je kunt altijd nog bellen, als je wilt, maar voor die tijd moeten we overleggen. Uitvoerig overleggen.'

Er waren dagen dat er met Jan geen redelijk land viel te bezeilen. Hij had zich onderweg zitten opvreten van nieuwsgierigheid en hij had zich uitbundig zitten vertellen dat Arie de oplossing van de problemen had gevonden. Omdat ze werkten op no cure no pay-basis en de kosten flink waren opgelopen was dat Jan meer dan welkom. Hij was bereid elke afstand te overbruggen om een blijde afloop te mogen vernemen. Nu dit niet het geval bleek kregen moeheid en kribbigheid op slag de overhand.

Bob zag dat Jan bezig was als een supersonisch kanon uit zijn slof te schieten en hief snel een hand op. 'Jan, stil. Eerst Arie. Dikke, vertel. Van wie heb je de informatie over Suzanne?'

‘Twee kamermeisjes.’

‘Kenden ze Suzanne?’

‘Ze hebben haar beschreven. Ze liep met twee kleuren draden door de gang. Niet alleen roze draden, maar ook blauwe. De roze zijn te verklaren, ze zouden nodig kunnen zijn om afgerukte labels opnieuw te bevestigen; maar wat moest ze met blauwe? En waarom liep ze ermee door gangen waar koffers stonden? Ze had kunnen wachten tot de bagage bij de bus was, dat was aanzienlijk handiger.’

Bob dacht na. ‘In de meeste hotels is er buitenlands personeel.’

Arie knikte.

‘Meestal Mexicaans.’

Arie knikte opnieuw.

‘Hoe herkenbaar zou jij een Mexicaanse vrouw kunnen beschrijven?’

Arie voelde opeens aan elf kanten nattigheid. ‘Nou, eh,’ zei hij. ‘Tja. Zwart haar.’

‘Lang, zwart haar. Bruingekleurd. De meeste vrouwen dragen een spijkerbroek. Zoiets?’

Aries roze gezicht werd een tint donkerder. Bob zag het en hij voelde zich bijna gelukkig.

Hij bloost, dacht hij. Dat ik dit nog mag meemaken. Dikke Arie is in verlegenheid gebracht. Als ik even wacht begint hij nog te hikkelen ook.

Zeer waarschijnlijk zou Arie inderdaad zijn gaan stamelen als Jan niet voor hem was gaan staan. ‘Je bent gek,’ zei hij vol overtuiging... ‘...Dikke, je bent getikt. Doorgedraaid. Reddeloos losgeslagen. Honderden vrouwen zien er uit als Suzanne. Laat ze beschrijven door buitenlanders en ze lijken dubbelgangers van elkaar. Met dit soort beschuldigingen maak je je belachelijk. Ga er mee naar de politie en ze lachen je het bureau uit met een kracht waardoor je in een baan om de aarde schiet.’

Arie kreeg zichzelf onder controle. ‘Ik ga niet naar de politie. Ik ga naar jullie.’

‘Je laat ons opdraven als snotneuzen in een korte broek,’ snauwde Jan. ‘Had je dit niet door de telefoon kunnen vertellen?’

Arie spreidde zijn vingers en pakte de duim. ‘Ten eerste, beste Jan, kreeg ik je niet te pakken. Ik heb het een paar keer geprobeerd. Ik heb een briefje achtergelaten, maar dat leidde tot niets. Onderweg naar Detroit heb ik drie keer gebeld, maar je was er niet. Mijn tweede briefje was kort en krachtig. Het werkte, zoals je ziet.’ Hij pakte zijn wijsvinger. ‘Ten tweede werd het tijd voor beraad. We waren uit elkaar geslagen en het leek me dat overleg geboden was. Morgen gaat de bus naar Detroit en die route heb jij al afgelegd. Je komt niets te kort, zou ik denken.’ De middelvinger. ‘Ten derde. Er is iets met Suzanne. Ik voel het. Ik heb geprobeerd haar vanavond te bereiken, maar het lukte niet. Bob heeft het geprobeerd, maar hij had evenmin succes.’

‘Omdat je haar kamernummer niet weet, klurk. Dat weet ik wel.’ ‘Fijn,’ zei Arie en hij maakte een gebaar naar de telefoon. ‘Bel. Bel nu meteen en vraag waarom ze niet nieuwsgierig was naar de koffers. Ik heb de zaak in Williamsport uit de knoop getrokken. Dat weet ze al uren, want ze is vanuit het Port Inn-hotel ingelicht. Je zou denken dat ze van me zou willen weten wat er precies heeft plaatsgegrepen. Bob heeft acht toeristen van Niagara Falls naar Detroit gebracht. Als ik reisleidster was dan had ik gebeld om te vragen hoe het was gegaan. Suzanne heeft niet gebeld voor zover we weten en de reisleidster van de Duitse bus evenmin. Dat vind ik vreemd, vriend Prins.’

Jan zei niets. Hij pakte de hoorn en draaide het nummer van het King Hotel in Toronto. Hij wist het op een prik, zoals hij alles op het gebied van cijfers en getallen wist.

‘Kamer 814 graag,’ zei hij kort.

Arie en Bob hoorden een stem sputteren.

Jan keek grimmig langs de hoorn en zijn knokkels werden wit.

‘Ik weet dat het laat is. Het is voor mij laat en het is voor u laat en hoe langer we kletsen hoe later het wordt. Kamer 814 graag.’

Een lange pauze. Weer gesputter.

‘Dat weet u zeker?’

Nu was het antwoord te verstaan. Het was kort en krachtig:

‘Ja.’

Jan legde voorzichtig de hoorn neer. ‘Ze neemt niet op,’ zei hij met een strak gezicht.

‘Omdat ze vast slaapt?’ vroeg Arie uitgestreken.

‘Omdat ze de hort op is, nou goed?’ bitste Jan. Hij dacht aan de grote man met het kortgeknipte haar, maar hij zei er geen woord over. Jan was moe en kwaad en als hij eenmaal in een dergelijke staat verkeerde dan was hij voor geen enkel soort van rede vatbaar. ‘Of misschien is ze wel wakker en laat ze de telefoon rinkelen. Denken de heren eraan dat ze om half zeven op moet om een reis voor te bereiden voor een stuk of dertig toeristen? Misschien ligt ze wakker, kijkt ze naar de telefoon en zegt ze zacht alle lelijke woorden die ze heeft opgedaan in Amerika, Schotland en België.’

‘Dat zullen er dan heel wat zijn,’ zei Arie rustig. ‘Maar ik denk dat reisleiders de telefoon wel opnemen. Er kan altijd iets zijn gebeurd met een van de gasten. Zeker op deze reis. Het is een waar wonder wanneer je als leidster op een rampreis als deze een oog dicht doet.’

‘Als je even zo doorgaat dan is het al een mirakel als wij vannacht een minuut slaap krijgen,’ snauwde Jan. Hij keek de kamer rond. ‘Is dit het? Zijn we door de informatie heen?’

Arie knikte.

‘Prachtig. Dan ga ik nu slapen.’

‘Waar?’, vroeg Bob.

‘Hier,’ zei Jan. ‘In dit hotel. Niet in deze kamer, waar ik eindeloze kletsverhalen moet aanhoren, maar elders. Op een plaats waar ik geen getoeter hoor, waar geen gezang door de deur dringt en waar ik het verenigde gesnurk van de heren Roos en Evers niet behoef aan te horen.’

‘Dat kost geld,’ zei Bob voorzichtig.

‘Ja,’ barstte Jan los. ‘Dat kost geld. Alles kost geld. Jij hebt een Chrysler gehuurd. Vandaag heb je een busje opgetrommeld. Ik heb in allerijl een Volkswagen laten komen. Deze kamer moet worden betaald. Ik moet ook onder dak.’ Hij weende bijna toen hij aan zijn kamer in Toronto dacht. ‘In het King Hotel had ik een prima vertrek dat werd betaald door United States Tours. Morgen is er in dit hotel een

kamer voor me, maar vannacht moet ik natuurlijk betalen.’ Hij keek op zijn horloge. ‘Voor zover er nog van nacht sprake is. Nog even en de zon komt op.’

‘Ga dan op de parkeerplaats liggen, vrek,’ zei Arie nijdig. Meestal had hij begrip voor de zuinigheidsaanvallen van Jan, maar na een dag en een halve nacht slimmigheden en herrie was de frisheid er een beetje af.

‘Waar ik ga liggen is mijn zaak,’ zei Jan stijf. ‘Ik ga naar beneden en regel mijn eigen zaken. Gelieve me te laten slapen. Welterusten.’

Hij draaide zich met een ruk om en beende de kamer uit. Op de gang kwam hij twee gitaristen tegen die een slaapliedje speelden voor een groep kinderen van wie het merendeel vrijwel liep te slaapwandelen. In zijn haast botste Jan tegen de grootste van de muzikanten op.

‘Kijk uit,’ zei de gitarist.

‘Grrr,’ zei Jan en er blonk een vervaarlijk licht in zijn ogen. De gitarist was een kop groter, maar hij reageerde alsof hij tegen een overmacht stond. Het was hem duidelijk dat hij te maken had met een getergde figuur die niet in de stemming was voor kalmerende opmerkingen.

Hij liet zijn gitaar los en spreidde zijn handen. ‘Peace, man,’ zei hij. ‘Niets aan de hand. Rustig, man.’

‘Grr,’ zei Jan weer en hij zag de groep kinderen uit elkaar spatten.

Hij keek er met genoeg naar en het was net voldoende om hem zover te kalmeren dat hij de gangen door kon zonder dat late gasten zich verschrikt met hun rug tegen de wand drukten.

Bob keek naar de deur. ‘Die Jan,’ zei hij peinzend. ‘Hij is in staat om in zijn Rabbit te gaan slapen, alleen om een kamer uit te sparen.’

Arie opende een muil als een hamerhaai en zond een geeuw naar de lamp. ‘Ik hoop dat hij er stijf van wordt,’ zei hij wraakzuchtig. ‘Soms is er met hem geen huis te houden.’

Bob trok een gezicht. ‘Ik moet anders zeggen dat ik je wel eens overtuigender heb horen kletsen. Meen je dat nou, van

Suzanne, of zei je het om Jan te stangen?’

‘Het klopt niet,’ zei Arie koppig. ‘Het verhaal van de kamermeisjes deugt. Ze hadden geen enkele reden om te liegen en al zeiden ze het niet met zoveel woorden: ik zag gewoon Suzanne voor me.’

‘Kan een heel normale verklaring voor zijn.’

‘Kàn. Alles kan. Maar ik zou die verklaring graag willen horen.’ Bob streek over zijn nek. ‘Moe,’ zei hij. ‘We worden oud. Eén dag na twaalf uur en meteen gedragen we ons als zenuwachtige tantes op een gala-bal. Een van de Duitse toeristen vertelde dat hij een man bij een koffer had zien zitten.’ Arie schoot overeind. ‘Wat voor man?’

‘Eentje met kort haar. Dat is zo’n beetje alles wat hij wist. Hij heeft er niet speciaal op gelet en waarom zou hij ook. Hij heeft een hem onbekende man gezien bij een kamer waarvan hij dacht dat er Duitsers in gehuisvest waren, dat is alles.’

‘Een man en een jonge vrouw,’ zei Arie aarzelend. ‘Zouden er twee mensen hebben meegewerkt aan de kofferwisseltruc?’

‘Kan makkelijk, joh. Het is eigenlijk heel logisch. Er is aan tientallen koffers geprutst. Dat doe je heus niet in je eentje in tien minuten. En zoveel tijd was er niet. Toeristen die om acht uur vertrekken staan echt niet om half zes op, die doen alles in zo kort mogelijke tijd. Ze maken toch al lange dagen.’

Arie gaapte weer en stof wolkte op van de lamp. ‘Ze mogen wel eens poetsen hier. Blijven we wachten tot we iets van Jan horen of gaan we slapen?’

‘Wachten,’ besliste Bob. ‘Als hij toch een kamer huurt dan belt hij. Jan is soms aangebrand, maar hij is allerminst gek. Wat mij trouwens niet lekker zit is dat Suzanne niet opneemt. Je had gelijk toen je zei dat een reisleidster op een mysterietocht als deze er als de hennen bij is om een telefoon op te nemen.’

Arie boog zich opzij. ‘Laten we het nog maar eens proberen anders blijft het ons dwars zitten. Nog mazzel dat ik heb

meegekeken toen Jan draaide ... Ah, ja mevrouw. Ik zou graag worden doorverbonden met Suzanne MacGarrigle, reisleidster voor United States Tours.'

...

'MacGarrigle, ja. Suzanne. Ze is vanmiddag aangekomen met een bus Nederlandse, Belgische en Engelse toeristen. Plus een Italiaan. Er was vertraging, want er waren problemen bij de grens.'

...

'Juist, ja. Wilt u toch kamer 814 even proberen?'

...

'Vertrokken, zegt u?'

...

'Ik begrijp het. Ik begrijp het volkomen. Ik dank u zeer.'

Arie legde tergend langzaam de hoorn op de haak, terwijl op zijn gezicht trekken van opperste verbazing verschenen.

'Er bestaat geen reisleidster die Suzanne MacGarrigle heet,' zei hij. 'En in kamer 814 heeft vannacht geen Suzanne geslapen. Geen Suzanne MacGarrigle en geen Suzanne MacDinges. De kamer was verhuurd aan een Chinees echtpaar dat een half uur geleden is vertrokken om de nachtvlucht naar Hong Kong te halen.'

'Grote, gillende geintrein,' zei Bob op de toon van iemand die diep nadenkt. 'Geen MacGarrigle. Wat betekent dat, dikke?'

'Dat we glorieus bij het been zijn genomen,' zei Arie vol overtuiging. 'We hebben met onze botte koppen voetstoots aangenomen dat Suzanne de waarheid sprak, maar we hebben niets gecontroleerd.'

'Hoe moét je zoiets ook controleren? We hebben in geen jaren iets van onze Schotse machinist gehoord.'

'Precies, Bobbie. Iedereen die over onze avonturen leest kan een naam pikken en gebruiken. We zijn er gewoonweg ingetuind. Met open ogen zijn we in de vlotte grijnsjes van Suzanne X gesukkeld.'

'Maar waarom? Wat heeft het voor zin om ons te hulp te roepen voor het oplossen van strubbelingen die je zelf veroorzaakt?'

Arie keek slim. ‘Omdat ze dacht dat het ons nooit zou lukken? Denk je een situatie in waarvan iedereen vindt dat er hulp moet komen. Wat zou jij dan doen: een ervaren detective huren, of drie jongens over wie een fantast een stel kleurrijke boeken heeft geschreven?’

Bob liet zich achterover op bed vallen. ‘Ik begrijp wat je bedoelt, dikke. We zijn dagen op een zeer geraffineerde manier gigantisch voor kluns gezet, zo te zien. Maar ik mag toch drieënveertig keer verhipt, verhapt en verhoopt zijn als ik dit neem. Ik spoor Suzanne op en ik doe deze hele tierelierereis uit de doeken zoals er nooit eerder iets uit de doeken is gedaan, als je dat maar weet.’

‘Grote doeken, kleine doeken,’ zong Arie zachtjes voor zich uit. ‘Geen doek is veilig de komende weken. Ik doe mee, dat beloof ik je. Wat denk je: wordt het tijd dat we Jan opsnorren? We moeten hem toch echt even inlichten zou ik zeggen. Boos of niet.’

‘Doe ik,’ zei Bob. ‘Hij ligt opgekruld in zijn huur-Konijn of hij heeft toch een kamer. Dat vis ik uit.’ Hij stak een vinger op. ‘Hoor je dat? Het lijkt wel een klaroenstoot. Het gefeest in de westvleugel gaat door in eindeloze deining, zo te horen. Ga slapen, jij. Je bent bek-af. Ik spoor Jan op.’

Hij hopte overeind en liep naar de gang. Toen hij de deur open deed rolde een flard van een negro-spiritual de kamer in.

Jan liep in de richting van de receptie met het gevoel alsof hij dringende behoefte had met deuren te slaan. Helaas voor hem behoorde dat niet tot de mogelijkheden. De deuren van de liften draaiden niet, maar schoven en ze deden dat met een kalmerende soepelheid. De deuren tussen hall en foyer zwaaiden open toen hij langs het elektronisch oog kwam en ook daarmee viel niet te meppen. Om iets goed te maken stampte Jan met kracht op de vloer, maar omdat die was bedekt met drie centimeter dik tapijt was het resultaat weinig bevredigend.

Met een krampachtige trek om de kaken sloot hij aan in de rij voor de in donker hout uitgevoerde balie. De rust was nog steeds niet teruggekeerd en het aantal toeristen dat tijdig

wenste te vertrekken uit het motel dat was herschapen in een oord voor muzikale gekken nam met het kwartier toe. Iedere gast die weg wilde deed uitvoerig zijn beklag en veel schot zat er niet in de rij.

‘Barst,’ mompelde Jan na een paar minuten. Hij liep naar een van de nissen en krulde zich op in een gerieflijke, leren stoel.

Al gauw zeilde hij in een soort halfslaap. Af en toe hoorde hij een flard van een gesprek en een paar keer had hij een oog een centimeter open, maar het grootste deel van de tijd lag hij in een vredige rust.

Waarom hij wakker schrok wist hij niet, maar ineens zat hij rechtop. De rij was nu aanzienlijk korter, maar zeker niet kalmer. ‘Ik kom me aanmelden,’ zei een man met een stem die klonk of het uit moest zijn met de flauwekul. ‘Ik vertrek niet, ik kom niet klagen, ik wil een kamer; en snel graag.’

‘Als het uw beurt is,’ snauwde een vrouwlijke gast. Ze was twee koppen kleiner en ze moest bijna recht omhoog kijken, maar ze week geen millimeter. ‘Ik sta hier al twintig minuten. Minstens. Toen ik kwam was dit hotel statig en sjiek. Vanaf ongeveer middernacht is het een tehuis voor gestoorde zangers, gierende trompettisten en maanzieke gitaristen. Denkt u nou echt dat ik u voor laat gaan?’

‘Daar staat een bordje,’ zei de man. ‘Er staat op ‘komende gasten’. Ik ben een komende gast. U staat verkeerd, dat is alles.’ De vrouw maakte een beweging alsof ze in de man wilde bijten. ‘Beide balies zijn de laatste uren voor vertrekkende gasten geweest. Een uur geleden is die balie daar gesloten. Sinds die tijd is dit de rij voor komende en gaande mensen.’ Ze lachte spottend. ‘Komende mensen, laat me niet lachen. Iedereen wenst te vertrekken. Niemand is zo geschift om een kamer in dit geluidshol te willen.’

‘Ik,’ zei de man. ‘Ik ben zo geschift.’

‘Dat is te zien ook,’ bitste de vrouw. Ze draaide zich om en wrong zich tussen de man en de balie. ‘Ik wens te vertrekken, juffrouw. Er zijn te veel idioten in dit hotel.’

Jan was wakker geworden door de dialoog. Zijn meeste aandacht was uitgegaan naar de vrouw, maar nu die zich onderhield met de receptioniste die onbewogen had toegezien hoe de zeven-enveertigste ruzie van die nacht was opgelaaid en uitgewaaid bekeek hij de man.

Het was een grote man. Hij was gekleed in een witte broek en een wit shirt en hij zag eruit of hij net van de tennisbaan kwam. Zijn gezicht was bruin. Zijn haar was kort.

Kort, dacht Jan. Kort.

Erg kort, zag hij toen de man zich zacht mompelend opzij wendde. Heel erg kort.

De hersens van Jan werkten nog op minimumcapaciteit en ze hadden tijd nodig, maar toen ze alle feiten met elkaar hadden verbonden schoten ze met een schok in de overdrive. Is dat de man die bij Suzanne was? vroeg Jan aan zichzelf.

Ja, was het antwoord. Of zijn broer, dat kan ook.

Hij dook in elkaar en hield de man in het oog, die zich zichtbaar stond te verbijten. De kleine vrouw had zich voorgenomen om haar vertrek zo lang mogelijk te rekken en ze legde de receptioniste uitvoerig uit wat er niet deugde aan het Dearborn Estate.

De receptioniste wist dat ze de man achter zich stond te jennen en ze probeerde zo neutraal mogelijk te kijken. Haast maken deed ze niet. Of de ene kwade gast tegen haar aankletste of de andere, het was haar een zorg.

Na welgeteld zes minuten had de man er genoeg van. Hij loosde een zucht en liep in de richting van de hal. De vrouw keek hem breed grijnzend na en de receptioniste had zichtbaar moeite om een glimlach te verbergen.

Jan gaf de man een kleine voorsprong en liet zich van de stoel glijden. Zo ontspannen mogelijk liep hij langs de receptie en met een gezicht of hij geen zorgje kende wandelde hij de hal in.

De man was al buiten en Jan kreeg haast. Hij wrong zich door de draaideur, negeerde de portier en dook achter een rij coniferen.

De man liep tien meter naar links tussen twee rijen geparkeerde auto's en Jan zag dat hij ontspannen met zijn armen

zwaaide. Hij keek geen ogenblik om en hij leek zich in het geheel niet voor de omgeving te interesseren.

Jan volgde hem, ervoor zorgend dat hij een rij auto's tussen hen in hield.

De man sloeg ter hoogte van de westvleugel waaruit nog steeds verwarde muzikale geluiden opstegen de hoek om en liep naar de parkeerruimte waarop bussen stonden en campers in alle soorten en maten.

Hij verdween tussen een stel campers en Jan nam een tussensprint tot hij achter een bus stond. Ernaast was een oud Volkswagen-busje geparkeerd dat was beschilderd met slangen, kronkels en bollen in psychedelische kleuren. 'The Lamonts for Soul' stond eronder.

Een soulgroep, stelde Jan vast. Waarschijnlijk een van de groepen die de zaak op stelten hebben gezet. Ik wou dat ze collectief aan een pauze toe waren, door het geschetter daarboven kan ik niet horen waar die vent is gebleven.

Hij bewoog zich niet tot hij, twee auto's verderop, een portier hoorde dichtslaan. Vlak daarop klonk het geluid van iemand die zijn keel schraapt. Het klonk verrassend dichtbij en Jan liet zich vallen. Hij rolde onder het Volkswagen-busje en keek over het asfalt naar achteren. Twee witte vlekken bewogen voor hem langs.

Dat is 'm, dacht Jan tevreden. Hij kroop naar voren en loerde langs een achterwiel. Midden op de parkeerplaats zag hij de grote man. Hij maakte een beetje slagzij naar links om tegenwicht te geven aan de reistas die hij in zijn rechterhand droeg. 'Zware tas zo te zien,' mompelde Jan. 'Hij gaat terug naar de receptie. Kan niet anders. Wat doe ik? Meelopen? Waarom zou ik? Ik weet waar hij naartoe gaat en al zijn leven staat die kletstante de zaak nog steeds op te houden. Laat ik eerst maar kijken of ik er achter kan komen uit welke auto hij de tas heeft gehaald.'

Hij liet zich onder het busje vandaan glijden, klopte het stof van zijn knieën en rekte zich uit alsof hij net uit een auto was gestapt. Achter het busje stond een kleine pick-up truck van een wasserij. Daarachter was een camper geparkeerd.

Ik gok op de camper, dacht Jan.

Hij liep naar het voertuig toe en zag dat het een driepersoons Plymouth Voyager was met een kenteken uit Illinois.

‘Chicago ligt in Illinois,’ zei Jan zacht. ‘Als deze camper daar vandaag vandaan is gekomen dan zit ik fout, maar de pick-up komt uit deze buurt dus daar schiet ik evenmin wat mee op.’

Hij liep naar de camper en probeerde het portier.

‘Op slot natuurlijk,’ zei hij nijdig. Hij drukte een oog tegen de ruit en keek naar binnen. Op de voorbank zag hij een opengevouwen wegenkaart. In de hoek stond een grote, bruinpapieren zak die behoorlijk gevuld leek.

Jan schrok toen hij de zak zag. Straks komt die vent terug, dacht hij. Laat ik me eerst maar even gedekt houden.

Hij keek om zich heen. Rechts van hem glansde het asfalt in het licht van lantaarns en links was een dunne strook heg met een hoogte van driekwart meter waarachter een nieuwe rij campers stond.

Er waren maar twee mogelijkheden om zich te verbergen: achter of onder een camper of in de laadbak van de hoog op de wielen staande pick-up.

Dat Jan voor de truck koos kwam door zijn aangeboren gevoel voor zindelijkheid. Toen hij onder het Volkswagenbusje lag had hij de olie geroken die op verschillende plaatsen in het asfalt was getrokken en nu er niet direct reden was voor onstuimig handelen koos hij voor een plaats met minder ongerechtigheid.

Hij zwaaide een arm over de rand van de pick-up, liet zijn vingers over de gladde bodem glijden en verklaarde de laadbak geschikt voor gebruik.

Snel klom hij over de rand en meteen ging hij plat op de bodem liggen. De pick-up was donkerblauw en hij was ervan overtuigd dat hij met zijn donkere kleren vanuit een hotelraam niet te zien was.

Zolang ik mijn snufferd niet te ver over de rand steek lig ik safe, dacht hij. Het zou wel prettig zijn als de man terugkwam, overigens. Als hij de zak laat staan en een bed inglijdt dan lig ik misschien uren voor aap. Of ik val in slaap en

wordt morgen wakker op de binnenplaats van een wasserij. Ik ben machtig moe, langzamerhand.

Hij drukte zijn duim in zijn wang en rolde zich op. Wakker blijven, dacht hij en sperde zijn ogen wijd open.

Hij dacht het nog steeds toen zijn duim wegschoot en zijn wang op zijn bovenarm gleed. Zijn ogen waren toen allang dicht, al droomde hij dat ze nog alles zagen.

Bob maakte drie rondjes door het hotel, keek vijf keer bij de receptie (waar hij een kleine vrouw zag die vertrok en een grote man die haar opgelucht nakeek) en liep toen naar de parkeerplaats. Hij zag een paar honderd auto's waaronder twee Rabbits. Een van de twee had een Canadees nummerbord en Bob twijfelde er niet aan of het was de huurwagen van Jan.

Hij rukte aan de portieren en morrelde aan de achterklep, maar Jan vond hij er niet mee.

'Weg,' zei hij, toen hij terug was in zijn kamer. 'Foetsie. Verdwenen.'

'Klets,' zei Arie korzelig. Zijn ogen zaten dicht van de slaap en hij had honger. 'Heb je eten?'

Bob wees naar een la. 'Chocola. Een paar donuts... Weg, zeg ik.' 'Heb je de receptie geprobeerd?'

Bob schoot in de lach. 'Daar staat een rij kletstantes waar je in geen drie kwartier door komt.'

Arie zuchtte en pakte de telefoon. 'Het kan sneller, kluns. De telefoon heeft altijd voorrang.'

Hij draaide het nummer van de receptie en vernam dat geen enkele zich Prins noemende gast zich had ingeschreven.

'In de westvleugel is een zanger gehuisvest die zich Prince noemt,' zei de receptioniste. 'Bedoelt u die?'

Arie rilde. 'Gelukkig niet,' zei hij. 'Dank u wel.' Hij duwde driekwart donut achter zijn kiezen en zei met volle mond: 'Weg.'

Bob knikte. 'Zei ik toch. Wat doen we nu?'

'Kunnen we iets doen?'

'Hooguit zoeken,' zei Bob.

Jan droomde dat hij zijn hoofd stootte en in elkaar kromp van pijn. Hij werd met een schok wakker, wreef met beide handen over zijn hoofd en verbaasde zich erover dat hij ineens niets meer voelde.

Toen naast hem geluid klonk verstrakte hij. Hij lag stijf als een plank, terwijl een portier dichtbensde. Iemand floot tussen zijn tanden, liep een paar passen weg, kwam terug en rinkelde met een bos sleutels. Een zak kraakte. Weer werd een portier gesloten, ditmaal zacht. Stappen klonken en stierven weg.

Jan ademde opgelucht uit en had het gevoel alsof deze handeling de mooiste was die hij in vierentwintig uur had verricht.

Heb ik nu lawaai gemaakt of niet, vroeg hij zich af. Schuin boven hem klonk een schreeuw, gevolgd door een klaaglijk geluid uit een altsaxofoon.

Voor het eerst vannacht ben ik blij met een beetje herrie, dacht hij. Als ik was opgemerkt dan had iemand wel in de laadbak staan loeren. Laat ik nu als de raphazen maken dat ik uit de pick-up kom, want hier heb ik niets meer te zoeken.

Hij klom over de rand en bleef naast de camper staan.

Zonder dat hij er bewust over nadacht pakte hij de handgreep. Dit keer was het portier wel open. Jan boog zich voorover en duwde het binnenlicht uit.

Terwijl hij zijn ogen liet wennen aan het duister feliciteerde hij zich met het idee om in de pick-up te gaan liggen.

‘Mooi werk, Jan,’ zei hij zacht. ‘Als ik geluk heb dan ligt ergens een stuk papier waarop een naam staat. Ik wil weten hoe die grote man heet.’

Hij concentreerde zich op de wegenkaart die nog op de bank lag en zag de donkere vlek langzaam vormen aannemen. Hij stelde net vast dat hij de stad Detroit voor zich had toen een hand zich om zijn nek sloot.

‘Dat dacht ik al,’ zei een heel erg Amerikaanse knauwstem. ‘Je kon niet eens stilliggen in die laadbak, jij sukkel. Ik zal je dit soort grappen voor eens en voor altijd afleren.’

Jan mompelde een zin, maar de greep om zijn nek was zo krachtig dat het grootste deel van de woorden sneuvelde

voor het zijn lippen had bereikt.

Hij werd achteruitgetrokken, stootte zijn hoofd en hoorde een suizend geluid.

De klap voelde hij niet eens. Zijn hoofd schoot naar voren, zijn benen werden stopverf en hij gleeed als een lappenpop naar het asfalt.

Er was al een streep licht te zien in het oosten toen Arie en Bob definitief vaststelden dat Jan was verdwenen.

‘Weg,’ zei Arie, terwijl hij naast de Rabbit stond te huiveren.

‘Heel erg weg,’ gaf Bob toe. ‘Op mysterieuze wijze verdwenen zelfs.’

‘Tenzij hij ergens anders een kamer heeft gehuurd, natuurlijk.’

‘Waarom staat zijn auto dan nog hier? Bovendien zou hij ons hebben gebeld.’

‘Kan hij gedaan hebben. We zoeken al meer dan een uur.’

‘Dan heeft hij de receptie een notitie laten maken.’

Gezamenlijk trokken ze op naar de veelgeplaagde receptioniste die minder dan vijf minuten tevoren de laatste boze gast had zien vertrekken. Ze had geen bericht van Jan en ze keek opmerkelijk opgelucht toen ze merkte dat noch Bob noch Arie daar kwaad om werd.

Achter elkaar liepen de jongens naar kamer 378.

‘Heel erg weg,’ zei Bob.

‘Het wegste weg dat Detroit biedt,’ stemde Arie in. ‘Suzanne is niet te vinden en Jan evenmin. Het gaat hard ineens.’

‘We mogen anders langzamerhand wel vaststellen dat we midden in een avontuur zitten, zou ik denken.’

Arie glunderde. ‘Midden in een onversneden mysterie zelfs. En het wordt nog veel geheimzinniger, let maar op.’

‘Maar wel nadat we hebben geslapen,’ zei Bob.

‘En gegeten,’ vulde Arie aan. ‘Geen avonturen op de nuchtere maag. Dat is slecht voor de lijn.’

Bob trok zijn schoenen uit en schoot in bed. ‘Morgen poets ik mijn tanden dubbel,’ beloofde hij zichzelf. ‘Arie, doe het licht uit.’

‘Dat is geen licht, joh. Dat is de zon.’

‘Altijd smoesjes,’ zei Bob, terwijl hij het laken over zijn hoofd trok. ‘Altijd uitvluchten. Vooruit, dikke. Doe de zon uit.’

De verdere avonturen van Jan, Bob en dikke Arie op hun tocht dwars door Amerika leest u in:

RAADSELRELLEN ROND EEN RONDREIS

ISBN 90 6056 576 2
(verschijnt september 1997)

In deze serie verschenen:

- 1 Avonturen in de Stille Zuidzee
- 2 Drie jongens op een onbewoond eiland
- 3 De strijd om het goudschip
- 4 Een overval in de lucht
- 5 De jacht op het koperen kanon
- 6 Sensatie op een Engelse vrachtboot
- 7 Tumult in een toeristenhotel
- 8 Drie jongens als circusdetective
- 9 Een dollarjacht in een D-trein
- 10 Een speurtocht door Noord-Afrika
- 11 Drie jongens en een caravan
- 12 Kabaal om een varkensleren koffer
- 13 Een motorboot voor een drijvend flesje
- 14 Een kloppjacht op een kapitein
- 15 Een radarboot als zilvervloot
- 16 Nummer negen seint New York
- 17 Een meesterstunt in Mexico
- 18 Trammelant op Trinidad
- 19 Vreemd krakeel in Californië
- 20 Lotgevallen rond een locomotief
- 21 Pyjama-rel in Panama
- 22 Vreemd gespuis in een warenhuis
- 23 Wilde sport om een nummerbord
- 24 Hoog spel in Hong Kong
- 25 Een vliegtuigsmokkel met verrassingen
- 26 Stampij om een schuifrompet
- 27 Kunstgrepen met kunstschatten
- 28 Bombarie om een bunker
- 29 Ali Roos als Arie Baba
- 30 Heibel in Honolulu
- 31 Arie Roos wordt geheim agent
- 32 Cnall-effecten in Casablanca
- 33 Een zeegevecht met watervrees
- 34 Bob Evers belegert Fort B
- 35 Arie Roos als ruilmatroos
- 36 Kloppartijen in een koelhuis
- 37 Superslag in een supermarkt
- 38 Een festival vol verwickelingen
- 39 Bouwbonje om een staalskelet
- 40 Schermutselingen bij een zandafgraving
- 41 Bakkeleien in een Berlijnse bios
- 42 De Stripman van Slubice
- 43 Bizarre klussen met vakantiebussen

Het Bob Evers Genootschap

Het Bob Evers Genootschap is op 6 december 1972 in café “De oude Wester” te Amsterdam opgericht, ter meerdere glorie van de schrijver Willy van der Heide en de roemruchte Bob Evers-serie. Het bestuur wordt gevormd door enkele prominente Nederlanders. Men kan slechts onder voorwaarden en op verzoek van het bestuur toetreden als lid van het Genootschap.

De eerste officiële daad van de bestuursleden was het op een regenachtige dag in december 1972 begraven van een koker op de plaats waar eertijds het Noord-Zuidhollands koffiehuis stond, in welk etablissement de drie hoofdpersonen van de serie herhaaldelijk overleg pleegden.

Inhoud van de koker: de statuten van het Genootschap en enkele stukken van grote immateriële waarde die bestemd zijn voor het nageslacht.

Als het lijkt dat het Bob Evers Genootschap in brede kring weinig bekendheid geniet, dan komt dat doordat dit Genootschap altoos in het geheim heeft geopereerd en zich nooit op de voorgrond heeft willen dringen.

Zoals een van de bestuursleden onlangs zo treffend opmerkte: het Bob Evers Genootschap is meer een dierbaar gedachtengoed dan een instituut.

Of zoals de voorzitter laatst nog aan een verslaggever van Het Parool toevertrouwde: we komen minstens één keer in de tien jaar bijeen, maar we blijven alert!

Sinds 1993 wordt door twee leden van het Bob Evers Genootschap de Bob Evers Nieuwsbrief uitgegeven.

De Nieuwsbrief, die twee maal per jaar verschijnt, schenkt aandacht aan Willy van der Heide en al zijn boeken, en aan Peter de Zwaan die Van der Heide is opgevolgd als auteur van de Bob Evers-serie. Daarnaast bevat de Nieuwsbrief bijdragen van lezers, een column, en een advertentie- en vragenrubriek. Voor toezending is het adres: Redactie Bob Evers Nieuwsbrief, J. van Heemskerckstraat 7, 3351 SP Papendrecht.

Bizarre klussen met vakantiebussen

Wie 42 avonturen heeft beleefd stelt wel een paar vragen als hij een telegram krijgt met de volgende tekst: 'Bob. Zes uur hal RAI-station. Heb opdracht. Mac.'

Wie is Mac? Waarom stuurt hij een telegram in een tijd waarin elk huis telefoon heeft en elk bedrijf een fax-apparaat? Waarom wordt het bericht bezorgd bij Jan Prins in Amsterdam en niet bij Bob Evers in Pittsburgh?

Vóór deze vragen zijn beantwoord is het rustige RAI-station veranderd in een oord van tumult en heeft Bob een moddergevecht gehouden met een zakkenroller.

De strubbelingen zijn het begin van een avontuur in de Verenigde Staten. Jan Prins vermaakt zich in een bus vol toeristen die van de ene verschrikking in de andere vallen. Bob moet een etmaal opzitten en pootjes geven in zijn ouderlijk huis. Eeuwigslimme, rolronde Arie ontrafelt het eerste deel van een paspoortenmysterie door een hotelmanager van de sokken te kletsen in het stadje Williamsport.

In Detroit, in een kasteelachtig hotel vol dolle Motown-muzikanten, gaat Jan even een kamer huren. Midden in de nacht vragen Bob en Arie zich af waarom hij niet terugkomt.

ISBN 90-6056-568-1

9 789060 565681

NUGI 220

Uitgeverij De Eekhoorn